

ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์
(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
The Demand on The Short-Course Training Courses in
Home Economics (Arts and Crafts) of Housewife Group
from Samut-Songkram Province

วราภรณ์ กรุดทอง
WARAPORN KRUDTONG

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรคหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
ชื่อ นามสกุล	วราภรณ์ กรุดทอง
ชื่อปริญญา	คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา และคณะ	คหกรรมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม 2) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ตามอายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3) เพื่อศึกษาการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามจำนวน 241 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.57 2) การเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามด้านอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3)การนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นมาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ได้แก่ ต้นมะพร้าว ต้นจาก ต้นกล้วย ต้นโสน ต้นอัมพวา ต้นตีนเป็ดน้ำ และผักตบชวา

คำสำคัญ : ความต้องการ การฝึกอบรม คหกรรมศาสตร์

Thesis title The Demand on The Short-Course Training Courses in Home Economics (Arts and Crafts) of Housewife Group from Samut-Songkram Province

Author Waraporn Krudtong

Degree Master of Home Economics

Major program Home Economics (Graduate School)

Academic Year 2011

ABSTRACT

The objectives of this research1) to study demand on the short-term training courses in Home Economics. (Arts and Crafts) of housewife group from Samut-Songkram province2) to compare such demand from each demographic criteria; age, average household monthly income, educational status and number of family members,3) to study usage of local natural materials from the studied group. The sampling group was 241 housewives from Samut-Songkram province which were chosen by Stratified Sampling method. Questionnaires were used as tool for analyzing the statistic figures; frequency, percentage, mean, standard deviation, one way ANOVA and Multiple comparison test by Scheffe's method. The results showed that1) Demand on the short-term training courses in Home Economics (Arts and Crafts) of housewife from Samut-Songkram province group was in high level with an average 3.57)2) Comparing such demand from each demographic criteria; age was statistically significant at .05 level while average household monthly income, educational status and number of family members were not statistically significant. 3) The local natural materials used from the studied group were coconut palms, banana trees, Sesbania, Namnam tree (*Cynometra cauliflora* L.), Suicide tree, and water hyacinth.

Keywords : Demand, training course, Home Economics

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่ง จาก
รองศาสตราจารย์ดวงสุดา เตโชติรส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำทุกขั้นตอน
จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สมทรง สีสลายน และรองศาสตราจารย์นवलแข
पालิวนิช ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์

ขอขอบพระคุณอาจารย์กาญจนา ถาวร ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรีพรรณ ตริศักดิ์ศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชนิวรรณ เพ็งปรีชา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันธนี นียาโส ผู้ช่วยศาสตราจารย์
อภิรติ ไสพ์ศ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรีพรรณ ตริศักดิ์ศรี และอาจารย์นิอร ดาวเจริญพร
ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป โดยเป็นอาจารย์ที่เลี้ยงคอยดูแลเอาใจใส่ ให้กำลังใจอย่างดีตั้งแต่
เริ่มเข้าศึกษา ให้คำปรึกษาทั้งในด้านการเรียนและการดำรงชีวิต ตลอดจนการทำงานวิจัย

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปทุมวัน ทุกคนที่เป็นกำลังใจ สนับสนุนด้านทุนการศึกษา และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่าน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาหลักสูตร
คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิตที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชาความรู้อันมีค่าแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม และสำนักงานพัฒนาชุมชน
จังหวัดสมุทรสงครามทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูลงาน
งานวิจัยนี้สำเร็จ

ขอขอบคุณเพื่อนๆ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) รุ่นที่ 1 ทุกคนที่คอยร่วมทุกข์
ร่วมสุข เป็นกำลังใจ ช่วยเหลือด้านการเรียน และการทำปริญญาโทจนสำเร็จ

คุณค่าที่เป็นผลจากวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอมอบเพื่อทดแทนพระคุณ ยายสมรวม ตาชำนาญ
นางพรรณณี แสงภู นายประเสริฐ กรุดทอง นางสาวฤทัยชนก กรุดทอง นายนพดล ศุทธิสมบุรณ์
นายปริญญา จิรายุส อาจารย์พัฒนะ บุญชู นางสาวอังสนา อนุชานันท์ ที่ให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

วราภรณ์ กรุดทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(ก)
Abstract	(ข)
กิตติกรรมประกาศ	(ค)
สารบัญ	(ง)
สารบัญตาราง	(ฉ)
สารบัญภาพ	(ด)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.4 นิยามศัพท์	5
1.5 สมมติฐาน	6
1.6 ตัวแปรที่ศึกษา	7
1.7 กรอบแนวคิด	8
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	9
2.2 การฝึกอบรมวิชาชีพด้านคหกรรมศาสตร์	14
2.3 ข้อมูลของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม	36
2.4 วัฒนธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม	44
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	57
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	62
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอข้อมูล	67
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
4.4 อภิปรายผล	133
บทที่ 5 สรุปผล และข้อเสนอแนะ	142
5.1 วัตถุประสงค์ สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย	142
5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	144
5.3 สรุปผลการวิจัย	145
5.4 ข้อเสนอแนะ	148
เอกสารอ้างอิง	151
ภาคผนวก	158
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	159
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	161
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	172

สารบัญญัตราสาร

ตาราง		หน้า
3.1	จำนวนกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่เป็นประชากร และที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ	58
4.1	ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปร	68
4.2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์)ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม	70
4.3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ และรายวิชา	72
4.4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน และรายวิชา	73
4.5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา และรายวิชา	74
4.6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามสถานภาพ และรายวิชา	75
4.7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว และรายวิชา	76
4.8	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.9	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชากล่องจากผ้า	80
4.10	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชากล่องใส่แว่น	81
4.11	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาที่ใส่จดหมาย	81
4.12	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชากระเป๋าข้อปิ้ง	82
4.13	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาชุดพานแต่งงาน	82
4.14	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาของใส่นามบัตร	83
4.15	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการทำดอกไม้จันทร์	83
4.16	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชางานประดิษฐ์จากดินไทย	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
4.17	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะ สั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการจัดกระเช้าแบบต่างๆ	85
4.18	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการสานตะกร้าพลาสติก	85
4.19	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการร้อยมาลัยดอกไม้มัด	86
4.20	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการร้อยพวงกุญแจคริสต์	86
4.21	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการแกะสลักผักและผลไม้	87
4.22	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ	88
4.23	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี สมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการประดิษฐ์บายศรีจิวจากผ้า	หลักสูตร จังหวัด 88
4.24	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะ สั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี สมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี	89

สารบัญญัตราสาร (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
4.25	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการทำไดอารี่จากผ้าทอพื้นเมือง	89
4.26	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่	90
4.27	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะ สั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการประดิษฐ์ของขวัญและของที่ระลึก	90
4.28	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัว โดยรวม	91
4.29	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ในรายวิชาการถักใส่แว่น	93
4.30	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ในรายวิชาการปะเข้าข้อปิ้ง	94
4.31	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ในรายวิชาการถักใส่นามบัตร	94
4.32	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคู่ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ในรายวิชาการทำ ดอกไม้จันทน์	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.33	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ในรายวิชาการร้อยพวงกุญแจ คริสต์	96
4.34	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ในรายวิชาการทำไดอารี่จาก ผ้าพื้นเมือง	96
4.35	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา	98
4.36	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชาที่ใส่จดหมาย	100
4.37	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชาการกระเป๋าข้อปิ้ง	101
4.38	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชาชุดพานแต่งงาน	101
4.39	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชาการประดิษฐ์จากดินไทย	102
4.40	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชาการร้อยพวงกุญแจคริสต์	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
4.41	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชาการแกะสลักผักและผลไม้	103
4.42	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชาดอกไม้ประดิษฐ์จาก ผ้าระบายสี	104
4.43	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชาการใช้ผ้าในการจัดตกแต่ง สถานที่	105
4.44	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามสถานภาพ	106
4.45	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานภาพ ในรายวิชาการทำดอกไม้จันทน์	108
4.46	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานภาพ ในรายวิชาการร้อยมาลัยประดิษฐ์	109
4.47	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานภาพ ในรายวิชาการประดิษฐ์จากดินไทย	109
4.48	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามสถานภาพ ในรายวิชาการสานตะกร้าพลาสติก	110

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.49	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว	111
4.50	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว ในรายวิชาการ ร้อยมาลัยประดิษฐ์	113
4.51	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของ ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวในรายวิชาการทำ ไถอารีจากผ้าทอพื้นเมือง	114
4.52	ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภท มะพร้าวของต้นมะพร้าว สามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์ในการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม	115
4.53	ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภท กะลามะพร้าวของต้นมะพร้าว มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม	116
4.54	ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภท ทางมะพร้าวของต้นมะพร้าว มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม	117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
4.55	<p>ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทกากมะพร้าวของต้นมะพร้าว มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	117
4.56	<p>ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทใยมะพร้าวของต้นมะพร้าว มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	118
4.57	<p>ข้อมูลความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น ประเภทพืชขุยมะพร้าวของต้นมะพร้าว สามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	118
4.58	<p>ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทพืชใบมะพร้าวของต้นมะพร้าว มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	119
4.59	<p>ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทเปลือกมะพร้าวของต้นมะพร้าว มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	119
4.60	<p>ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทต้นจาก มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	120
4.61	<p>ข้อมูลความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทใบจาก มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.62	ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทเปลือก ลูกจาก มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม	121
4.63	ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภท ต้นกล้วย มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม	121
4.64	ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภท ใบกล้วย มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม	122
4.65	ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทก้านกล้วยมาใช้ ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของ กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม	122
4.66	ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภท ต้นโสน มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม	123
4.67	ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทผักแห้ง ของต้นโสน มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม	123
4.68	ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทต้นอัมพวา สามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรม ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม	124
4.69	ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภท เมล็ดของต้นอัมพวา มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรม ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม	124

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.70	125
<p>ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภท ดินตื้นเปิดน้ำ มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	
4.71	125
<p>ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทใบดิน ตื้นเปิดน้ำ มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	
4.72	126
<p>ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทผลดิน ตื้นเปิดน้ำ มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	
4.73	126
<p>ข้อมูลความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น ประเภทพืช ต้นผักตบชวา ที่สามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะ สั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	
4.74	127
<p>ข้อมูลความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น ประเภทพืช ใบผักตบชวา ที่สามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	
4.75	127
<p>ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภท ดอกผักตบชวา มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	
4.76	128
<p>ความถี่ และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับการฝึกอบรมหรือไม่เคยได้รับการ ฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่ม แม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	
4.77	128
<p>ความถี่ และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เคยพบปัญหาในการเข้ารับการฝึกอบรม หรือไม่เคยพบปัญหาในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม</p>	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.78 ความถี่ และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เคยพบปัญหาในการเข้ารับบริการฝึกอบรมตามความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม	129

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1.1 ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม	8
2.1 ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์	12
2.2 ต้นมะพร้าว	44
2.3 ต้นจาก	46
2.4 ต้นกล้วย	48
2.5 ต้นโสน	49
2.6 ต้นอัมพวา	50
2.7 ต้นและลูกตีนเป็ดน้ำ	51
2.8 ผักตบชวา	52

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากโอกาสทางการศึกษาของคนในประเทศไทยไม่เท่าเทียมกัน ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ของชนชั้นทางสังคม นำไปสู่ ปัญหาสังคม หลายประการ เช่น ความยากจน ขาดงาน เวิร์ด ความด้อยโอกาสทางการศึกษา การว่างงานหรือไม่มีงานทำ อาชญากรรม และยาเสพติด เป็นต้น รัฐบาลตระหนักและเห็นความสำคัญของเรื่องดังกล่าว โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) กำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และอัญเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข ให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพคน เนื่องจากคนเป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ ดังนั้นจำเป็นต้องพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีคุณธรรม สามารถพึ่งตนเองได้ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี ให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ พร้อมก้าวสู่โลกของการทำงาน และการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2536)

นอกจากนั้น รัฐบาลยังให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนไทย โดยมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 4 การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดการสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่วนคำว่า การศึกษาตลอดชีวิต หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้ มาตรา 6 มาตรา 7 และมาตรา 8 การจัดการต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มี

จริยธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบวิชาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่อง โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้วยการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ (กรมวิชาการ, 2542)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551 มาตรา 4 การศึกษาตามอัธยาศัย หมายความว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ ได้อย่างต่อเนื่อง และตลอดชีวิตตามความสนใจความต้องการ โอกาส ความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ มาตรา 14 ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น รวมตัวกันเป็น ภาควิชาเครือข่าย เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งในการดำเนินการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย (กรมวิชาการ, 2551)

จังหวัดสมุทรสงคราม แบ่งออกเป็น 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม อำเภอบางคนที อำเภออัมพวา เป็นกลุ่มแม่บ้านที่ทำอาชีพทางด้านเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งพื้นที่ จังหวัดสมุทรสงคราม 2 ฟาก มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านอันอุดมสมบูรณ์ ไปด้วยพืชน้ำ เช่น ดอกจอก ผักตบชวา ผักบุ้ง เป็นต้น เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรมหลายชนิด เช่น มะพร้าว มะม่วง ลิ้นจี่ จาก โสน อัมพวา กัลย ตีนเป็ดน้ำ เป็นต้น กรมบัญชีกลาง (2554) รายงานว่า จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดที่เล็กที่สุดในประเทศไทย เป็นจังหวัดแห่งการท่องเที่ยว และเมือง แห่งการเกษตร สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสงครามในเดือน ธันวาคม 2553 ได้ขยายตัว เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปี 2552 ทั้งการเกษตรและนอกภาคการเกษตร มีแนวโน้ม ราคาสินค้าสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และรายได้ประชากรเท่ากับ 42,817 บาทต่อปีต่อคน (Thaiwest, มปป.) ส่งผลให้กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามมีค่าครองชีพ และค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น จึง ทำให้มีการก่อตั้งกลุ่ม เพื่อทำอาชีพเสริม หารายได้จุนเจือครอบครัว โดยได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพ ระยะสั้นจากหน่วยงานราชการ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงาน สหกรณ์จังหวัด กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ศึกษาธิการจังหวัด วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

เป็นต้น และหน่วยงานเอกชน เช่น สหกรณ์เครดิตยูเนียน นำนวัตกรรมใหม่ๆ มาฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องอาชีพ โดยการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามมาทำผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และสร้างรายได้ให้กับกลุ่มแม่บ้านสตรี เช่น ดอกไม้จันทร์ พวงหรีด ผ้ามัดย้อม เครื่องประดับ เป็นต้น (กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม, 2553)

ดังนั้น การฝึกอบรมวิชาชีพ จึงเป็นกระบวนการในการพัฒนาคน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ ส่งผลให้คนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ช่วยนำความรู้ไปเลี้ยงชีพ หรือประกอบอาชีพ ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของศิริระ (2549) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่าง มีระบบ ระเบียบ วิธีการ เพื่อวัตถุประสงค์แห่งความต้องการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการปฏิบัติงานในทางบวก นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536) กล่าวว่า การฝึกอาชีพเป็นกระบวนการในการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียน หรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีประสบการณ์ ความชำนาญ และความรู้ในวิชาชีพ และสามารถนำเอาประสบการณ์ความชำนาญ และความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้ โดยจะเห็นได้จากมีการก่อตั้งกลุ่มแม่บ้านสตรี แปรรูปอาหาร ทำเครื่องประดับโดยใช้ลวดทองเหลืองถักเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ดอกไม้จันทร์ ทำพวงหรีดจากผ้าขนหนู และผ้ามัดย้อม เป็นต้น

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการฝึกอบรมวิชาชีพข้างต้น เป็นการฝึกอบรมวิชาชีพด้านคหกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการนำทรัพยากรที่มีอยู่ของท้องถิ่น มาสร้างงาน สร้างรายได้ และอาชีพเป็นประโยชน์ต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม ดังที่สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย (2542) กล่าวว่า คหกรรมศาสตร์เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ โดยมุ่งพัฒนาครอบครัวด้วยการจัดการทรัพยากรบุคคล วัสดุ และสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาอาชีพ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิต ความมั่นคงของสถาบันและสังคม จากการวิจัยของ บุญญศักดิ์ (2551) เรื่องการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าการจัดฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น ได้มีการจัดฝึกอบรมวิชาชีพรวม 5 ประเภทรายวิชา ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม คหกรรม ธุรกิจพาณิชยกรรม เกษตรกรรม และศิลปหัตถกรรม ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่เลือกเข้าอบรมประเภทรายวิชาคหกรรม ในรายวิชาเสื่อผ้าเครื่องแต่งกาย ศิลปประดิษฐ์ อาหารและโภชนาการ ซึ่งอาจเป็นเพราะ การฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) สามารถสร้างรายได้ สร้างอาชีพได้จริง ทำให้กลุ่มแม่บ้านสตรีมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

ผู้วิจัยเป็นบุคคลหนึ่งที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในจังหวัดสมุทรสงคราม ได้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แผนกวิชาคหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม และระดับปริญญาตรี คณะคหกรรมศาสตร์ทั่วไป-คหกรรมศาสตร์ศึกษา ในสายวิชาชีพ แห่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ พระนครใต้ ขณะนี้ประกอบอาชีพเป็นครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (กลุ่มงานคหกรรม) ณ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ซึ่งหน่วยงานสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานประชาสัมพันธ์กับชุมชน ส่งเสริมให้มีการบริการชุมชนทั้งทางด้านวิชาการ และการบำเพ็ญประโยชน์ อย่างมีคุณภาพ โดยให้สัมพันธ์กับการเรียนการสอน และการวิจัยตามแผนยุทธศาสตร์ที่ 6 ว่าด้วย ความสัมพันธ์กับชุมชน (ฝ่ายแผน และนโยบาย, 2553) มีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงครามในการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อหาข้อมูล นำมาให้บริการแก่ชุมชนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ และยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน ส่งเสริมการศึกษาให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเรียนรู้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนได้ตามศักยภาพให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และภูมิปัญญา อันจะมีผลในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 **ศึกษาระดับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม**

1.2.2 **เปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามตามอายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัว ต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว**

1.2.3 **ศึกษาการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามมาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์)**

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยแบ่งกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามออกเป็น 3 กลุ่ม ตามอำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จำนวน 361 คน อำเภอบางคนที จำนวน 147 คน อำเภออัมพวา จำนวน 137 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 645 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชน, 2553)

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 241 คน ได้จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (กูณฑ์, 2548 อ้างถึงใน Krejcie;& Morgan, 1970) ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

1.4 นิยามศัพท์

1.4.1 ความต้องการ หมายถึง ลักษณะตามธรรมชาติที่บุคคลปรารถนาให้มีขึ้น เพื่อตอบสนองในสิ่งที่ขาดหายไป ในที่นี้คือความปรารถนาเพื่อตอบสนองในความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

1.4.2 การฝึกอบรม หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติให้กับกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

1.4.3 วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ หมายถึง รายวิชาที่ใช้ในการฝึกอบรม เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือเป็นอาชีพเสริม ในการวิจัย คือ วิชาชีพที่กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการ ในวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) จำนวนทั้งสิ้น 20 รายวิชา ได้แก่ กล้องจากผ้า กล้องใส่แว่น ที่ใส่จดหมาย กระเป๋าช้อปปิ้ง ชุดพานแต่งงาน ซองใส่นามบัตร การทำดอกไม้จันทน์ การร้อยมาลัยประดิษฐ์ งานประดิษฐ์จากดินไทย การจัดกระเช้าแบบต่างๆ การสานตะกร้าพลาสติก

การร้อยมาลัยดอกไม้สด การร้อยพวงกุญแจคริสตัล การแกะสลักผักและผลไม้ การจัดดอกไม้
รูปทรงต่างๆ งานประดิษฐ์บายศรีจิวจากผ้า ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี การทำไดอารี่จากผ้า
ทอพื้นเมือง การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่ การประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก

1.4.4 กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม หมายถึง กลุ่มแม่บ้านสตรีที่ลงทะเบียน
เป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพ ด้านคหกรรมศาสตร์ ประจำปี พ.ศ. 2553 จาก 3 อำเภอ ได้แก่
อำเภอเมืองสมุทรสงคราม อำเภอบางคนที อำเภออัมพวา

1.4.5 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด
สมุทรสงคราม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรม
ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ประกอบด้วย

อายุ หมายถึง อายุจริงของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามนับถึงวันที่ได้
ตอบแบบสอบถาม

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน หมายถึง รายได้ต่อเดือนของสมาชิกใน
ครอบครัว แบ่งได้เป็น 3 ระดับ ต่ำกว่า 8,000 บาท 8,000-15,000 บาท 15,001 บาทขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด
สมุทรสงคราม ได้แก่ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา

สถานภาพ หมายถึง ลักษณะสถานภาพสมรสตามกฎหมาย โดยจำแนกเป็น 3
กลุ่ม คือ โสด สมรส หย่าร้างหรือหม้าย

จำนวนสมาชิกในครอบครัว หมายถึง จำนวนสมาชิกของครอบครัวที่อาศัยอยู่
ร่วมกัน และมีรายรับรายจ่ายร่วมกัน แบ่งได้ 3 ระดับ ต่ำกว่า 2 คน 2-3 คน 4 คนขึ้นไป

1.5 สมมติฐาน

1.5.1 ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์
(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการ
ฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกัน

1.5.2 ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์
(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน
ต่างกัน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกัน

1.5.3 ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกัน

1.5.4 ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกัน

1.5.5 ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกัน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกัน

1.6 ตัวแปรที่ศึกษา

1.6.1 ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยส่วนบุคคล

1.6.1.1 อายุ

1.6.1.2 รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

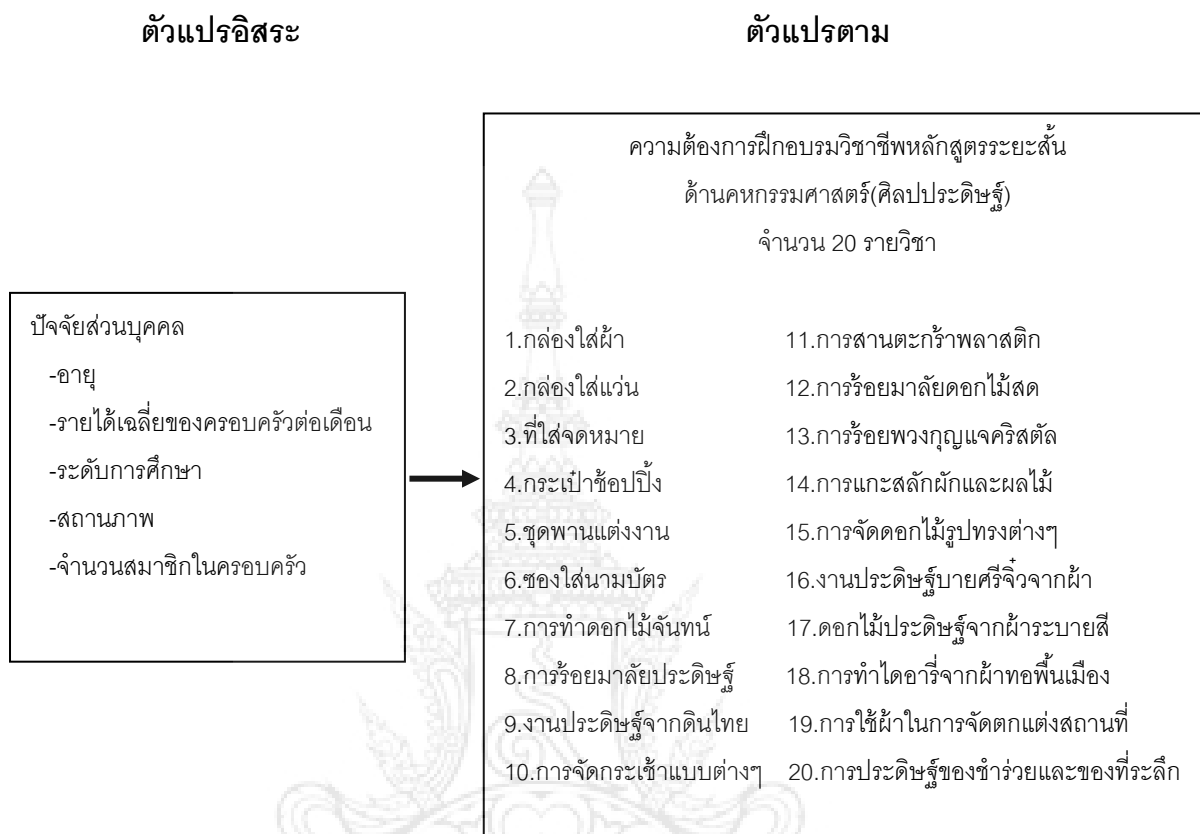
1.6.1.3 ระดับการศึกษา

1.6.1.4 สถานภาพ

1.6.1.5 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

1.6.2 ตัวแปรตาม คือ ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

1.7 กรอบแนวคิด

ภาพ 1.1 ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 เพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม และกลุ่มอื่นๆ

1.8.2 เพื่อเป็นแนวทางในการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์)ให้เกิดประโยชน์สูงสุด กับกลุ่มแม่บ้านสตรี และช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสงคราม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามในครั้งนี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร วารสาร ตำรา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาโดยแบ่งเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
- 2.2 การฝึกอบรมวิชาชีพด้านคหกรรมศาสตร์
- 2.3 ข้อมูลของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
- 2.4 วัฒนธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

2.1.1 ความหมายของความต้องการ

ความต้องการ มีลักษณะตามธรรมชาติที่มนุษย์ทั่วไปพึงปรารถนา ก่อให้เกิดความต้องการ ความอยากได้ในสิ่งที่ตนขาดหายไป หรือเพิ่มพูนความต้องการให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการที่จะศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ พบว่านักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความ ต้องการไว้ ดังนี้

นรีพรรณ (2541) กล่าวไว้ว่า ความต้องการ หมายถึง ลักษณะตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการอยากจะได้ อยากจะมี อยากจะเป็น ทั้งที่เกิดจากสภาวะปัจจุบันที่บุคคลนั้นเป็นอยู่ และรู้สึกว่ามีสิ่งที่หายไปจากบุคคลนั้น และบุคคลนั้นมีความปรารถนาหรือพึงประสงค์สิ่งนั้นขึ้นมา เพื่อตอบสนองสิ่งที่ขาดไป

กฤษณ์ (2548) ได้กล่าวไว้ว่า ความต้องการ หมายถึง ลักษณะตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการอยากจะได้ อยากจะมี อยากจะเป็น ทั้งที่เกิดสภาวะในปัจจุบันที่บุคคลนั้นมีความสุขปรารถนา หรือ ฟุ้งประสงคฺ์สิ่งนั้นขึ้นมา เพื่อตอบสนองสิ่งที่ขาดไป

ณิชาภา (2550) ได้กล่าวไว้ดังนี้ ความต้องการ คือ การแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ เนื่องจากได้รับแรงจูงใจ อันเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล ทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมแห่งการกระทำ อาจแสดงให้เห็นหรือซ่อนเร้น เพื่อปรารถนาให้ชีวิตมีความสุข ถ้าได้ในสิ่งที่ต้องการ ซึ่งมีความต้องการทั้งด้านร่างกาย ด้านสังคม หรือ ด้านจิตใจ

พัลลณี (2551) กล่าวไว้ดังนี้ ความต้องการ หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกมาถึงพฤติกรรมที่มีความต้องการที่หลากหลาย จะมีเหมือนหรือคล้ายกัน ดังนั้นความต้องการของบุคคลากรจึงมีความสำคัญในการบริหารองค์กร ให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของแต่ละองค์กรต่อไป

แซนเดอร์ (Sanders, 1966) กล่าวว่า ความต้องการคือความไม่เท่าเทียมกันหรือช่องว่างระหว่างสถานการณ์ในปัจจุบัน (Present situation) กับสถานการณ์ที่พึงประสงค์ (desired situation) และความต้องการของคนโดยทั่วไปแล้วจะมีสองชนิดคือ ความต้องการที่เขาได้รับทราบดีว่าตนต้องการ เรียกว่า ความต้องการสำนึก (felt needs) และความต้องการที่เขาไม่ทราบว่าตนต้องการ เรียกว่า ความต้องการแฝง (unfelt needs) ซึ่งเมื่อเขานึกได้ว่าตนมีช่องว่างหรือความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสถานะที่เขามีหรือเป็นอยู่กับสถานะที่เขาควรจะมีหรือควรจะเป็น ความต้องการแฝงนี้ก็จะกลายเป็นความต้องการสำนึก

บีแลนด์ และพาสซอส (Beland and Passos, 1975) ได้ให้ความหมายว่า ความต้องการ คือ พลังตามธรรมชาติอยู่ที่สมองและมีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้ ร่วมกับความรู้สึกและอารมณ์แสดงออกทางพฤติกรรมหรือความคิดเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่ไม่พอใจจนกว่าจะเป็นที่พอใจ

ซิลเวอร์แมน (Silverman, 1975) ให้ความหมายว่า ความต้องการมาจากการที่คนเราขาดความอุดมสมบูรณ์ ทั้งในร่างกายของเราและจากภาวะแวดล้อม จึงทำให้เกิดแรงขับขึ้นมาให้เกิดความต้องการ ความต้องการของคนบางเวลามีมากบางเวลาน้อย แต่ก็มีความต้องการโดยตลอด

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปความต้องการ หมายถึง ลักษณะทางธรรมชาติของพฤติกรรมมนุษย์ ที่มีความต้องการ อยากที่จะได้ อยากที่จะมี อยากที่จะทำ อยากที่จะเป็น เพื่อสนองตอบความต้องการให้เกิดความสมดุลในสิ่งที่ขาดหายไป มนุษย์โดยทั่วไปจะมี

ความต้องการด้วยกัน 3 ด้าน คือ ความต้องการด้านจิตใจ ความต้องการด้านร่างกาย และความต้องการด้านสังคม

2.1.2 ประเภทของความต้องการ

อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham H. Maslow , 1908-1987 อ้างถึงใน วิไลรัตน์, 2548) ได้ศึกษาและแบ่งความต้องการพื้นฐาน (Basic Need) ของมนุษย์ออกเป็นลำดับขั้น (Hierarchy of needs) ตั้งแต่ขั้นต่ำสุดไปถึงขั้นสูงสุด เขาให้ความเห็นว่ามนุษย์จะต้องตอบสนองความต้องการในขั้นแรกเสียก่อน แล้วจึงค่อยพัฒนาความต้องการไปสู่ขั้นที่สูงต่อไป มนุษย์จะดิ้นรนเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนต้องการโดยเฉพาะความต้องการทางด้านกายภาพที่เกี่ยวข้องกับความอยู่รอดของชีวิตก่อนที่จะดิ้นรนให้ได้มาซึ่งความรัก ชื่อเสียง เกียรติยศ เป็นต้น

มาสโลว์ ได้แบ่งความต้องการไว้ 7 ขั้น แต่ในที่นี้จะกล่าวเพียง 5 ขั้นเท่านั้น คือ ความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริง (Self Actualization) ทั้งนี้เพราะ ถ้าคนพัฒนาขึ้นมาถึงขั้นนี้ก็จะมีความต้องการหรือพัฒนาขึ้นไปสู่ขั้น 6 และ 7 ได้เอง เพราะทั้งสองขั้นสุดท้ายเป็นคุณสมบัติของขั้นที่ 5 (วิไลรัตน์, 2548) ดังภาพ 2.1

2.1.2.1 ความต้องการทางสรีรวิทยา (Physiological Needs) หมายถึง ความต้องการพื้นฐานขั้นแรกที่สำคัญที่สุด มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การหลับนอน การขับถ่าย ฯลฯ ความต้องการในขั้นนี้จะขาดไม่ได้ ถ้าอยู่ในสภาพที่ขาด ร่างกายจะกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ ทั้งที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมออกมา เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการดังกล่าว เช่น เด็กที่มีฐานะยากจน ไม่มีเงินซื้ออาหารกลางวันรับประทาน บางคนจะไม่ยอมไปโรงเรียนหรือบางคนแอบลักขโมยเงินของเพื่อนเพื่อไปซื้ออาหาร ทั้งนี้รู้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และจะต้องถูกลงโทษก็ตาม

2.1.2.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) หมายถึง ความต้องการ ความมั่นคง ปลอดภัย ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งได้แก่ ความรู้สึกปลอดภัยจากการคุกคาม ความต้องการคุ้มครอง ปกป้องในชีวิตและทรัพย์สิน ความต้องการที่จะอยู่ในระเบียบตลอดจนการหลีกเลี่ยง

ภาพ 2.1 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์

ที่มา : วิไลรัตน์ (2548)

อันตราย หรือความเจ็บปวดต่างๆ ความต้องการความปลอดภัยจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อความต้องการทางสรีระได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอแล้ว ตัวอย่างเช่น เด็กนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีบรรยากาศคุกคาม พ่อแม่ชอบข่มขู่ ทะเลาะทุบตีกันบ่อยๆ เด็กจะรู้สึกไม่ปลอดภัย ย่อมไม่ยอมอยากอยู่ในบ้าน และจะแสวงหากลุ่มเพื่อน หรือที่ ๆ ตนรู้สึกอบอุ่นมั่นคงทางจิตใจ

2.1.2.3 ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ (Love and Belonging Needs) หมายถึง ความต้องการความรัก ความเป็นเจ้าของ และถูกเป็นเจ้าของจากผู้อื่น ต้องการมีความสัมพันธ์และเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะที่ตนเกี่ยวข้องกับด้วย คนที่รู้สึกว่าคุณเหงา ไม่มีเพื่อน รู้สึกว่าไม่มีใครรัก หรือไม่รู้จักใคร เป็นผู้ที่ขาดความต้องการในขั้นนี้ ถ้าขาด

มากก็ยิ่งมีความต้องการมาก และถ้าไม่ได้รับการตอบสนองก็จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมา ตัวอย่างเช่น เด็กที่ไม่ได้รับความรักจากพ่อแม่ ก็จะแสวงหาความรักจากที่อื่นมาชดเชย หรืออาจมีการแสดงออกด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ขโมยของจากห้างสรรพสินค้า หรือแก๊งเพื่อนๆ ในห้องเรียน เป็นการเรียกร้องความรัก และความสนใจจากพ่อแม่ เป็นต้น

2.1.2.4 ความต้องการที่จะรู้สึกว่ามีค่า (Esteem Needs) หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่จะได้รับการยกย่องนับถือ ทั้งจากตนเองและบุคคลอื่นว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่าและมีเกียรติ ผู้ที่มีความสมปรารถนา ความต้องการในขั้นนี้จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง รู้สึกว่าตนเองเป็นคนมีประโยชน์ และมีค่า ตรงข้ามกับผู้ที่ขาดความต้องการในขั้นนี้ จะรู้สึกว่าตนไม่มีความสามารถ มีปมด้อย และมองโลกในแง่ร้าย ความต้องการประเภทนี้ มีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ เป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น นักศึกษาบางคนใช้จ่ายเงินทองเกินฐานะของตนเอง โดยซื้อโทรศัพท์มือถือ ใช้เสื้อผ้าที่มียี่ห้อจากต่างประเทศ ฯลฯ ทั้งนี้ ก็เพื่อให้เพื่อนๆ และคนอื่นยกย่องและยอมรับตนเอง เป็นต้น

2.1.2.5 ความต้องการที่จะรู้จักตนเอง ตามสภาพที่แท้จริง และพัฒนาตามศักยภาพของตน (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการที่จะรู้จัก และเข้าใจสภาพที่แท้จริงที่ตนเองเป็นอยู่ เข้าใจถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของตนเองโดยไม่มี การปกป้องและปิดป้อง และกล้าที่จะเปิดเผยทั้งส่วนดีและส่วนเสียของตนเอง ปรารถนาที่จะเป็นคนดีที่สุดเท่าที่จะมีความสามารถทำได้ทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะ อารมณ์และความรู้สึก มีสติในการปรับตัว และเปิดโอกาสให้ตนเองเผชิญกับความจริงของชีวิต โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ ทำทนาย น่าตื่นเต้น และมีความหมายกระบวนกรที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน เป็นกระบวนกรที่ไม่มีจุดจบตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตน เพราะมีน้อยคนที่จะได้ถึงขั้น Self Actualization อย่างสมบูรณ์ (วิไลรัตน์ , 2548)

สรุปประเภทของความต้องการตามแนวความคิดของอับราฮัม มาสโลว์ (Abraham H.Maslow) ได้กำหนดความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ออกเป็นลำดับขั้น 5 ขั้น ได้แก่ ความต้องการทางสรีรวิทยา ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการที่จะรู้สึกว่ามีค่า ความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริง และพัฒนาตามศักยภาพของตน ซึ่งความต้องการพื้นฐานนี้จะต้องพัฒนาไปเป็นลำดับจากขั้นต่ำไปสู่ขั้นสูงเพื่อความอยู่รอดของชีวิต

2.2 การฝึกอบรมวิชาชีพด้านคหกรรมศาสตร์

2.2.1 ความหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความชำนาญ เป็นการเพิ่มประสบการณ์ให้บุคคลสามารถปฏิบัติงาน กิจกรรม หรือหน้าที่การงานอาชีพ การฝึกอบรมอาจเป็นเรื่องเฉพาะที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จของบุคคล หน่วยงาน หรือองค์กร ดังนั้นจึงมีผู้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้แตกต่างกันดังนี้

พัฒนา (2540) ได้กล่าวถึงความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่า การฝึกอบรมหมายถึง กระบวนการสำคัญที่จะช่วยพัฒนาหรือฝึกฝนเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรใหม่ที่จะเข้าทำงาน หรือที่ปฏิบัติงานประจำอยู่แล้วในหน่วยงาน ให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะหรือความชำนาญ ตลอดจนประสบการณ์ให้เหมาะสมกับการทำงาน รวมถึงก่อให้เกิดความรู้สึกเช่นทัศนคติหรือเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน อันจะส่งผลให้บุคลากรแต่ละคนในหน่วยงานหรือองค์การมีความสามารถเฉพาะตัวสูงขึ้น มีประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ทำให้หน่วยงานหรือองค์การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีขึ้น

วิจิตร (2540) ได้อธิบายไว้ว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการขององค์การ ในอันที่จะพัฒนาบุคคลเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีระบบระเบียบแบบแผน เพื่อให้บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติ ทักษะ ความชำนาญประสบการณ์ที่เหมาะสมหรือเข้ากับงานได้เป็นอย่างดี เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรและมีมาตรฐาน เป็นการดำเนินการที่ต่อเนื่อง เป็นภาวะที่ไม่มีที่สิ้นสุดเพื่อแก้ปัญหาขององค์การในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม เป็นกิจกรรมที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการทำงานขององค์การให้มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายขององค์การ

จنگลณี (2542) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรม คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันเป็นการเพิ่มความสามารถในการทำงานของคน ทั้งในเรื่องของความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน รวมทั้งความรับผิดชอบต่าง ๆ ที่บุคคลพึงมีต่อหน่วยงานและสิ่งอื่น ๆ ที่แวดล้อมเกี่ยวข้องกับตัวผู้ปฏิบัติงาน

ชูชัย (2544) ได้นิยามความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่า การฝึกอบรม (Training) คือกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ความสามารถ (Ability) และเจตคติ (Attitude) ของบุคลากร อันจะช่วยปรับปรุงในการปฏิบัติงานมีประสิทธิผลสูงขึ้น

สมคิด (2544) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรม (Training) หมายถึงกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเฉพาะด้านของบุคคลโดยมุ่งเพิ่มความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitude) อันจะนำไปสู่การยกมาตรฐานการทำงานให้สูงขึ้น ทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและองค์การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นจะเห็นว่าการฝึกอบรมเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบุคคล

ยงยุทธ (2545) ได้อธิบายความหมายไว้ว่า การฝึกอบรม (Training) หมายถึงกระบวนการ (Process) อย่างหนึ่งในการพัฒนาองค์การโดยอาศัยการดำเนินงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน มีการวางแผนที่ดีและเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องโดยไม่มีการหยุดยั้ง ซึ่งการกระทำทั้งหมดก็เพื่อความมุ่งหมายในการเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) เนื่องจากความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของวิทยาการในปัจจุบัน ก่อให้เกิดความจำเป็นที่ทุกคนจะต้องขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้บังเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น และเพิ่มพูนทักษะ (Skill) ความชำนาญเพื่อการบรรเทา การสูญเสียอันเกิดจากการทำงานโดยขาดความชำนาญและประสบการณ์ ตลอดไปจนถึงการปรับเปลี่ยนเจตคติ (Attitudes) และพฤติกรรม (Behaviors) เพื่อให้เกิดความคิดใหม่ๆ เปลี่ยนแปลงเจตคติเก่าๆ ความเชื่อขององค์การ เพราะเจตคติเป็นปัจจัยสำคัญที่จะมีผลต่อความก้าวหน้าขององค์การตลอดจนการพัฒนาวิสัยทัศน์ (Vision) และพฤติกรรมให้มีการกระทำที่เหมาะสมถูกต้องตามระเบียบแบบแผนยิ่งขึ้น

กฤษ (2548) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่พัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความชำนาญ เพื่อให้มีนิสัยรักการทำงาน และสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ศิริระ (2549) การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีระบบ ระเบียบ วิธีการ เพื่อวัตถุประสงค์แห่งการต้องการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการปฏิบัติงานในทางบวก เป็นเป้าหมายที่สำคัญที่องค์การที่ต้องการ

สรุปการฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ฝึกทักษะ (Skill) และได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Behavior) และเจตคติ (Attitude) ในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเป็นการยกระดับมาตรฐานการทำงานซึ่งจะส่งผลให้บุคลากรมีความสามารถเฉพาะตัวสูงขึ้น และทำให้บุคคลนั้นมีความเจริญก้าวหน้า

2.2.2 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับการฝึกอบรมมากขึ้น

พัฒนา (2540) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) การเพิ่มพูนความรู้หรือเสริมสติปัญญา ปรับปรุงแก้ไขความรอบคอบ เพื่อการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลในแต่ละระดับ เกี่ยวกับความเข้าใจกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ หน้าที่รับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน/บุคคล ทำให้มีความรู้ คือ รู้ว่า สิ่งนั้นเป็นอะไร และสามารถจดจำไว้ได้ สามารถอธิบายและขยายความได้อย่างถูกต้อง และแจ่มชัดสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

2. เพื่อเพิ่มพูนทักษะ (Skills) การพัฒนาทักษะความชำนาญเป็นจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมและการพัฒนามาช้านาน รวมถึงตั้งแต่การจัดลำดับความสำคัญของงาน การแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า การเพิ่มความมั่นใจในการตัดสินใจ ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและคล่องตัวจนมีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถทำได้เองในสถานการณ์จริงของท้องถิ่น และความพร้อมของตน

3. การเปลี่ยนแปลงเจตคติ (Attitude) เมื่อสร้างเจตคติที่ดีที่เหมาะสมแก่ผู้เข้ารับ การฝึกอบรมทำให้มีกำลังใจหรือขวัญที่ดีในการทำงาน สามารถทำงานของตนได้ด้วยความยินดี และพอใจ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยความสบายใจ

นอกจากนี้สมคิด (2544) ได้อธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมไว้ว่า การฝึกอบรมเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการทำงานเฉพาะอย่าง อาจจำแนกวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม ได้ 4 ประการ ซึ่งเรียกย่อ ๆ ว่า KUSA ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ให้มีความรู้ หลักการ ทฤษฎี แนวคิดในเรื่องที่อบรมเพื่อนำไปใช้ในการทำงาน

2. เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ (Understand) เป็นลักษณะที่ต่อเนื่องจากความรู้ กล่าวคือ เมื่อรู้ในหลักการและทฤษฎีแล้วสามารถตีความ แปลความ ขยายความและอธิบายให้คนอื่นทราบได้ รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ได้

3. เพื่อเพิ่มพูนทักษะ (Skill) ทักษะคือความชำนาญหรือความคล่องแคล่วในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งได้โดยอัตโนมัติ

4. เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ (Attitude) หรือทัศนคติ ซึ่งเป็นความรู้สึกดีหรือไม่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยการฝึกอบรมมุ่งให้เกิดหรือเพิ่มความรู้สึกที่ดี ๆ ต่อองค์การ ต่อผู้บังคับบัญชาต่อเพื่อนร่วมงาน และต่องานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

นอกจากนั้นนุชตรียา (2553) กล่าวว่าถึงวัตถุประสงค์หลักของการฝึกอบรมโดยส่วนใหญ่จะจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ความรู้เพิ่มขึ้น (Knowledge) คือ ศาสตร์ที่ได้พิสูจน์ ค้นคว้า และทดลองแล้วเป็นที่ประจักษ์ ทำให้เกิดการยอมรับและนำมาปฏิบัติได้เป็นผลสำเร็จ ดังนั้น การฝึกอบรมจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ได้รับความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติ เช่น กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ แนวการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้สมัยใหม่ที่เป็นเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่ แล้วนำมาฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพในตัวบุคคลในองค์การให้ได้รับความรู้ที่มีอยู่แล้ว หรือความรู้ที่มีน้อย หรือไม่เคยรู้มาก่อน ได้รับความรู้ที่ทันสมัยเพิ่มขึ้น และเป็นความรู้ที่สามารถนำมาพัฒนาตัวบุคคลโดยตรง และส่งผลไปสู่องค์การ

2. ทักษะเพิ่มขึ้น (Skill) หมายถึง ความเชี่ยวชาญ และความชำนาญที่มีอยู่ในตัวบุคคล เมื่อได้รับการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นก็ส่งผลให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ในรูปแบบวิธีการที่มีคุณภาพขึ้นรวดเร็วขึ้น ได้มาตรฐานสูงขึ้น และประการสำคัญมีความถูกต้องยิ่งขึ้น โดยเกิดจากความถี่ในการปฏิบัติงานหลายๆ ครั้งซ้ำแล้วซ้ำอีก เพื่อทำให้เกิดประสบการณ์ และทักษะที่เพิ่มขึ้นจากการได้รับการอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ทัศนคติดีขึ้น (Attitude) หรือเจตคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดังนั้น วัตถุประสงค์หลักสุดท้ายของการฝึกอบรมต้องการสร้างเจตคติที่ดีแก่บุคคลในองค์การ ให้เกิดสิ่งที่ดีและเหมาะสมขณะเข้ารับการอบรม โดยสร้างแรงจูงใจด้วยการปลูกจิตสำนึกในความรู้สึกนึกคิดที่ดีขณะได้พบปะสังสรรค์ในการฝึกอบรม ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ได้รับฟัง และได้เห็นวิธีการความรู้สมัยใหม่ จึงก่อให้เกิดการพัฒนาแนวคิดและมุมมองในการทำงานอย่างพัฒนาสร้างสรรค์ต่อไป

สรุปวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงเจตคติ จากบุคคลที่ไม่เคยมีความรู้เลย หรือพอมีความรู้อยู่บ้าง หรือมีความรู้อยู่แล้วให้รู้อย่างถูกต้องจนมีความมั่นใจว่าสามารถทำได้เองในสถานการณ์จริงตามความพร้อมของตน

2.2.3 ความหมายของวิชาชีพ

มนุษย์จะดำรงชีวิตอยู่ได้ ต้องอาศัยปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า ยา รักษาโรค แต่การดำรงชีวิตอย่างมีความสุขมั่นคง ต้องอาศัยการประกอบอาชีพการงาน เพื่อเลี้ยงชีพและสร้างฐานะให้กับครอบครัว ดังนั้น การประกอบอาชีพจึงต้องอาศัยวิชาความรู้ ความชำนาญ หรือการอบรมเป็นพิเศษที่เรียกว่า วิชาชีพ ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมายของวิชาชีพไว้แตกต่างกันดังนี้

สุวิทย์ (2538) ให้ความหมายของวิชาชีพว่า หมายถึง อาชีพที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ ความชำนาญ

ราชบัณฑิตยสถาน 2542 (2546) อธิบายไว้ว่า วิชาชีพ คือ อาชีพที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ ความชำนาญ

(อรรถสิทธิ์, 2545: ออนไลน์) คำว่า “วิชาชีพ” คือ วิชาที่ต้องมีการศึกษาขั้นสูงและมีการฝึกอบรมเป็นพิเศษ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าวิชาชีพเป็นการประกอบกิจการงานเพื่อเลี้ยงชีพ โดยอาศัยความรู้ความคิดที่ต้องศึกษาอบรมเป็นพิเศษ

สำหรับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546) ให้ความหมายของคำว่า การฝึกงานอาชีพไว้ว่า หมายถึง กระบวนการในการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียน หรือผู้เข้ารับการฝึกมีประสบการณ์ความชำนาญ และความรู้ในวิชาชีพ และสามารถนำเอาประสบการณ์ความชำนาญ และความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้

สรุปวิชาชีพ หมายถึง อาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ ที่ได้จากการศึกษาหรือฝึกอบรมเป็นพิเศษ ซึ่งทำให้เกิดประสบการณ์เพิ่มพูนจนบุคคลนั้นๆสามารถนำไปเลี้ยงชีพหรือประกอบอาชีพได้

2.2.4 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมวิชาชีพ

สุนันทา (2532) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมวิชาชีพว่า เป็นบริการที่จัดขึ้นนอกระบบศึกษาในโรงเรียนภาคปกติ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถด้านวิชาชีพเพิ่มพูนความรู้ และทักษะอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานและการดำรงชีวิต เป็นลักษณะของการจัดการศึกษาตามความต้องการและความพร้อมของประชาชนมุ่งให้ผู้เรียนเห็นช่องทางและมีความพร้อมในการประกอบอาชีพ การฝึกอบรมวิชาชีพ เป็นแนวทางที่ทำให้บุคคลมี

โอกาสศึกษาทั้งภาคปฏิบัติ และภาคทฤษฎีในระยะเวลาสั้นๆ และสามารถตรวจสอบถึงความเหมาะสมกับตนเอง โดยพิจารณาจากความชอบ ความถนัดและความต้องการของตนเอง ฉะนั้น การฝึกอบรมวิชาชีพจึงเป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่การพัฒนาเลือกอาชีพต่อไป

สรุปวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมวิชาชีพ ส่วนใหญ่จะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญ และความรู้ในวิชาชีพ อาจมีการอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติในระยะเวลาสั้นๆ เพื่อผู้อบรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการทำงาน และการดำรงชีวิตให้เหมาะสมสอดคล้องกับความถนัด ความชอบ และความต้องการของตนเอง รวมถึงเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ หรือพัฒนาอาชีพของตน

2.2.5 การฝึกอบรมกับการพัฒนาอาชีพ

มนุษย์เมื่อถึงวัยทำงาน ทุกคนย่อมเลือกประกอบอาชีพตามความถนัด ความชอบ หรือความสนใจ แต่เมื่อดำเนินกิจกรรมไประยะหนึ่งอาจประสบปัญหาอาชีพไม่เจริญก้าวหน้า มีคู่แข่งหรือเป้าหมายในการทำงานเปลี่ยนไปจำเป็นต้องแสวงหาความรู้ด้วยการอบรม เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพให้ตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลง และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จนสามารถดำเนินกิจการหรือประกอบอาชีพนั้นๆ ได้อย่างสำเร็จ นักวิชาการได้กล่าวถึงการฝึกอบรมกับการพัฒนาอาชีพไว้แตกต่างกันดังนี้

บุญญศักดิ์ (2541) การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ (Further Occupational Skill Training) หมายถึง การฝึกอบรม ทักษะอาชีพ ให้แก่ผู้ที่ยังไม่เป็นงานให้สามารถทำงานได้โดยมีทักษะประการหนึ่ง การฝึกอบรมยกระดับทักษะให้สูงขึ้นอีกประการหนึ่ง และประการสุดท้ายคือการฝึกอาชีพทักษะใหม่ให้แก่ผู้ต้องการเปลี่ยนอาชีพ การจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพนี้อยู่ในส่วนหนึ่งของการศึกษาเทคนิค และอาชีวศึกษากับการฝึกอบรมอาชีพ (Technical and Vocational Education and Training TVET) เฉพาะที่เป็นส่วนของทักษะอาชีพ (Skill-based) ซึ่งจะพบได้ในกระบวนการอาชีวศึกษา ดังนี้

- 1) ในหลักสูตรปกติ ภาคปฏิบัติที่เปิดสอนกันโดยทั่วไปของโรงเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา (Formal Education) เพื่อพัฒนาอาชีพต่อจากการศึกษาภาคบังคับ
- 2) ในการจัดฝึกอบรมด้วยวิธีการศึกษานอกระบบ (Non - Formal Education) ด้วยหลักสูตรวิชาชีพต่างๆ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

กรมอาชีวศึกษา โรงเรียนสารพัดช่าง และหลักสูตรต่างๆที่จัดขึ้น ศูนย์อาชีพของสถานประกอบการ บริษัท สมาคม มูลนิธิ และองค์กรต่างๆ โดยผู้เข้ารับการอบรมได้ตามอัธยาศัย

นอกจากนั้น บุญญศักดิ์ (2541) ยังกล่าวว่า การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพในประเทศไทย เป็นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพให้ทักษะวิชาชีพ หรือ ทักษะอาชีพ เป็นหลักสำคัญ ด้วยหลักสูตรอบรมวิชาชีพต่างๆ ทั้งระยะสั้น และระยะยาว ซึ่งหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยได้จัดการฝึกอบรมระยะสั้นมาตั้งแต่ต้น เช่น หลักสูตรโรงเรียนสารพัดช่าง และหลักสูตรการพัฒนาฝีมือแรงงาน จัดเป็นการศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นระบบหลักสูตรทักษะเดี่ยวเท่านั้น ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ ผู้ใช้แรงงานไทยที่มีการศึกษาน้อย ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม และมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น โดยมีวัตถุประสงค์การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพดังนี้

1) เพื่อจัดการศึกษาและฝึกอบรมทักษะวิชาชีพให้ผู้เรียนมีทักษะที่ดีต่อการทำงาน และการประกอบอาชีพ

2) เพื่ออบรมอาชีพให้แก่ประชาชนที่ว่างงานหรือไม่มีงานทำก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน

3) เพื่อให้บริการวิชาการแก่ชุมชน นอกจากการจัดการศึกษาให้ประชาชนและเยาวชนทั่วไปได้ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคม

4) เพื่อพัฒนาประชาชนผู้ทุกข์ยากเดือดร้อน ผู้มีรายได้น้อย ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะทางด้านอาชีพ สามารถช่วยตนเองและครอบครัวได้

5) เพื่อเป็นการพัฒนาชนบทให้คบบงจรรให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้ที่มั่นคง มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น

6) เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมสู่เกษตรกร และประชาชนทั่วไปให้สามารถปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด และยกระดับคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม

ไพศาล (2541) ได้กล่าวถึงการพัฒนาอาชีพ ดังนี้ การพัฒนาอาชีพประกอบด้วย กระบวนการ 2 กระบวนการ คือ

2.2.5.1 การวางแผนอาชีพ (Career Planning) ซึ่งเป็นกระบวนการของแต่ละบุคคล โดยเกี่ยวข้องกับการประเมินตนเองในเรื่องความสนใจ ความสามารถ การแสวงหาโอกาสในการ ประกอบอาชีพ การกำหนดยุทธวิธีเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสม รวมทั้งการนำแผนอาชีพไปปฏิบัติ

2.2.5.2 การจัดการอาชีพ (Career Management) เป็นกระบวนการของสถาบัน หรือองค์กรซึ่งเกี่ยวกับการจัดวางตัวบุคคล การประเมินศักยภาพ การให้คำปรึกษา การฝึกอบรม และการให้การศึกษา เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อหาความเหมาะสมระหว่างความสนใจ ความรู้ ทักษะ และ เจตคติกับโอกาสทางอาชีพในองค์กร เหตุที่การพัฒนาอาชีพได้รับความสนใจทั้งใน ฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคล และในฐานะที่เป็นองค์การเพิ่มขึ้น ก็ด้วยเหตุผลมาจาก

1. ค่านิยมได้เปลี่ยนไป โดยเห็นว่า ชีวิตส่วนตัว ชีวิตครอบครัว และชีวิตการทำงานจะต้องมีความสมดุล
2. ลูกจ้างไม่ต้องการให้เป้าหมายทางอาชีพของตนถูกรวบงำโดยองค์การ หรือปล่อยให้เป็นไปตามโชคชะตา
3. มีความตระหนักว่าความสำเร็จทางอาชีพมิได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ แต่เกิดจากการวางแผนที่มีความหมาย การเตรียมการและการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน
4. เป็นความต้องการของบุคคลที่จะใช้วิธีการที่ดีกว่า เพื่อเปลี่ยนแปลงตนเองให้สัมพันธ์กับสภาวะแวดล้อม
5. เป็นที่ยอมรับว่า การวางแผนอาชีพเป็นวิธีการคาดการณ์ล่วงหน้า และการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้านอาชีพที่มีประสิทธิภาพ

สรุปจากการศึกษาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาอาชีพเป็นการฝึก ทักษะ ให้กับเกษตรกรและประชาชนให้ได้มาซึ่งความรู้ ความสามารถ พัฒนาตนเอง พัฒนา คุณภาพชีวิต ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้กับผู้ด้อยโอกาส และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเข้ามารับการฝึกอบรมในรูปแบบของหลักสูตรระยะสั้นซึ่งจัดโดย ภาครัฐ จึงถือได้ว่าเป็นการพัฒนาคนในอีกรูปแบบหนึ่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บุคคลเห็น ช่องทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อเลี้ยงชีพและครอบครัว

นอกจากนี้นักวิชาการหลายคนได้เสนอแนวคิดที่แตกต่างกัน เกี่ยวกับทฤษฎีของการ พัฒนาอาชีพไว้ดังนี้

ซูเปอร์ (Super อ้างถึงใน พูนไท 2542) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ โดย แบ่ง ออกเป็น 5 ช่วง ดังต่อไปนี้

1) ช่วงเวลาของการพัฒนาความรู้สึกรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง การพัฒนาความสามารถ และความสนใจ (Growth Stage) ซึ่งพัฒนาการดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวพันกับการพัฒนาความคิดในเรื่องอาชีพพระขณะนี้อยู่ในช่วง 14 ปีแรกของชีวิต ซึ่งแบ่งย่อยออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

(1) ระยะที่เด็กยังไม่สนใจในการเลือกอาชีพ (Prevocational Substate) ระยะนี้อยู่ในช่วง 3 ปีแรกของชีวิต

(2) ระยะที่เด็กคิดถึงเรื่องอาชีพ แต่เป็นลักษณะความเพ้อฝัน (Fantasy Substate) ระยะนี้บุคคลมีอายุระหว่าง 4 ปี ถึง 10 ปี

(3) ระยะเด็กพิจารณาความสนใจของตนเองในอาชีพต่างๆ (Interest Substate) ระยะนี้บุคคลมีอายุระหว่าง 11 ปี ถึง 12 ปี

(4) ระยะที่เด็กพิจารณาความสามารถในการประกอบอาชีพต่างๆ (Capacity Substate) ระยะนี้บุคคลมีอายุระหว่าง 13 ปี ถึง 14 ปี

2) ช่วงเวลาของการสำรวจตัวเอง สำรวจอาชีพ เริ่มมีประสบการณ์จากการทำงาน และทำกิจกรรมต่างๆ (Exploration Substate) เป็นช่วงที่บุคคลตระหนักว่าอาชีพเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตช่วงนี้บุคคลมีอายุระหว่าง 15 ปี ถึง 24 ปี ซึ่งแบ่งย่อยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

(1) ระยะที่บุคคลเริ่มพิจารณาเลือกอาชีพโดยยังไม่ได้ตัดสินใจแน่นอน (Tentative Substate) ซึ่งจะพิจารณาจากความต้องการ ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ และโอกาสในการได้งานทำ ระยะที่บุคคลจะมีอายุระหว่าง 15 ปี ถึง 17 ปี

(2) ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการพัฒนาการด้านอาชีพ (Transition Substate) ระยะนี้บุคคลจะพิจารณาเลือกอาชีพจากสภาพความเป็นจริงมากขึ้น เช่น พิจารณาจากลักษณะของตนเอง ลักษณะงาน ตลอดจนโอกาสที่จะได้งานทำ เป็นช่วงที่บุคคลจะได้ประสบการณ์ในการฝึกอาชีพหรืออยู่ในระหว่างการศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพระหว่างนี้เป็นช่วงที่บุคคลมีอายุระหว่าง 18 ปี ถึง 21 ปี

(3) ระยะทดลองปฏิบัติงาน (Trial Substate) ซึ่งจะเป็นการได้ประเมินความถนัด ความสามารถ และความเหมาะสมต่างๆ

3) ระยะที่บุคคลเริ่มประกอบอาชีพอย่างถาวร (Establishment State) แต่ในช่วงต้นๆ ของระยะนี้อาจมีการทดลองงานหรือเปลี่ยนงานได้ถ้างานนั้นไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นที่พอใจ โดยมากถ้าเป็นงานระดับวิชาชีพอาจไม่มีการทดลองงานหรือเปลี่ยนงาน ช่วงนี้เป็นระยะที่บุคคลมีอายุระหว่าง 25 ปี ถึง 44 ปี ซึ่งแบ่งออกเป็นระยะย่อยได้ 2 ระยะ คือ

(1) ระยะเวลาที่บุคคลลงมือประกอบอาชีพที่ได้เลือกสรรแล้ว แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงงาน ถ้างานนั้นไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นที่พอใจ (Trial Substate) สำหรับบางรายอาจไม่มีขั้นนี้ คือ ประกอบอาชีพถาวรเลย ไม่มีการเปลี่ยนแปลงงาน ระยะเวลานี้เป็นระยะที่บุคคลมีอายุประมาณ 25 ปี ถึง 30 ปี

(2) ระยะเวลาที่บุคคลลงมือประกอบอาชีพอย่างถาวร (Stabilization Substate) ในระยะนี้เป็นช่วงที่บุคคลมีอายุระหว่าง 31 ปี ถึง 44 ปี

4) ระยะเวลาที่บุคคลมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ (Maintenance State) ในระยะนี้บุคคลจะดำเนินการประกอบอาชีพที่เลือกแล้ว และสร้างความก้าวหน้าและความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ระยะนี้บุคคลจะมีอายุประมาณ 45 ปี ถึง 65 ปี

5) ระยะเวลาที่ประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพของบุคคลจะลดลง (Decline State) เนื่องจากความชรา ระยะนี้นับตั้งแต่มีอายุประมาณ 65 ปี เป็นต้นไป ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ระยะย่อย ดังนี้

(1) ช่วงที่บุคคลเริ่มลดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ (Deceleration) ช่วงนี้เป็นระยะที่บุคคลมีอายุประมาณ 65 ปี ถึง 70 ปี

(2) ช่วงที่บุคคลเลิกประกอบอาชีพโดยสิ้นเชิง (Retirement) ระยะนี้เป็นช่วงที่บุคคลจะใช้ชีวิตในบั้นปลายด้วยการพักผ่อน โดยไม่ประกอบอาชีพใดๆเลย เป็นช่วงที่บุคคลอายุตั้งแต่ประมาณ 71 ปี เป็นต้นไป

วรรณภา (2547) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกอบรมการพัฒนาอาชีพช่วยให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งมีความจำเป็นต่อการวางแผน การพัฒนาอาชีพ และการฝึกอบรมต่างก็มีเป้าหมายร่วมกัน คือช่วยให้บุคคลได้เติบโตและพัฒนา เพื่อสนองตอบความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป การฝึกอบรมเริ่มสัมผัสกับลูกจ้างใหม่ด้วยการจัดให้มีการปฐมนิเทศซึ่งเป็นจุดเชื่อมที่สำคัญ เพราะการปฐมนิเทศช่วยให้เข้าใจระบบอาชีพในองค์กร โครงสร้างขององค์กร นโยบายขององค์กร บทบาทของลูกจ้างและวัฒนธรรมขององค์กรโดยภาพรวม สิ่งเหล่านี้ ลูกจ้างใหม่จะต้องรู้ และเข้าใจอย่างชัดเจน จึงจะทำงานขององค์กรนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลังจากนั้น การฝึกอบรมที่จัดขึ้นเป็นระยะๆตามนโยบายขององค์กรจะทำให้ลูกจ้างหรือพนักงานมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เอื้อต่อการพัฒนาอาชีพของตนเองให้ก้าวหน้าและสอดคล้องกับโอกาสทางอาชีพที่มีอยู่ในองค์กรด้วย

นอกจากนั้นโฮปพอก์ (Hoppock อ้างถึงใน พูนไท 2542) นักแนะแนวอาชีพได้ศึกษา และอธิบายทฤษฎีการเลือกอาชีพตามแนวความคิด โดยได้สร้างทฤษฎีการเลือกอาชีพที่เรียกว่า A Composite Theory ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

- 1) บุคคลเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเอง
- 2) เมื่อบุคคลเลือกอาชีพใดๆย่อมมีความเชื่อว่าอาชีพนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ดีที่สุด
- 3) บุคคลจะรับรู้ถึงความต้องการของตนอย่างฉลาด หรือรับรู้เพียงว่าเป็นสิ่งที่รู้สึกคลุมเครือ และการรับรู้ดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลด้วย
- 4) การพัฒนาทางด้านอาชีพเริ่มขึ้นเมื่อบุคคลใส่ใจในครั้งแรกว่า อาชีพใดสามารถตอบสนองความต้องการของเขา
- 5) พัฒนาการด้านอาชีพจะเหมาะสม เมื่อบุคคลสามารถคาดหวังได้ว่าอาชีพนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ดีแค่ไหน เพียงใด และสามารถคาดหวัง ขึ้นอยู่กับความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และความสามารถที่จะคิดพิจารณาอย่างรอบคอบ
- 6) รายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคล มีอิทธิพลส่งผลต่อข้อเลือกทางอาชีพจะช่วยให้บุคคลคาดหวังว่าจะนำความสำเร็จไปประกอบอาชีพได้หรือไม่
- 7) รายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาชีพ มีอิทธิพลส่งผลต่อข้อเลือกทางอาชีพจะช่วยให้บุคคลค้นหาอาชีพต่างๆ ที่อาจตอบสนองความต้องการของเขา และช่วยให้บุคคลคาดหวังว่ามีโอกาสแค่ไหนในการหวังที่จะเข้ามาประกอบอาชีพนั้น
- 8) ความพึงพอใจต่ออาชีพ ขึ้นอยู่กับการที่บุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการ โดยมีอัตราส่วนที่น่าพึงพอใจระหว่างสิ่งที่เขามีกับสิ่งที่เขารอคอย
- 9) ความพึงพอใจต่ออาชีพขึ้นอยู่กับผลจากงานอาชีพ ซึ่งสนองตอบความต้องการของเขาในปัจจุบันและความสำเร็จในอนาคต

สรุปการฝึกอบรมกับการพัฒนาอาชีพ หมายถึง กระบวนการอบรมที่ประกอบด้วย การวางแผนอาชีพซึ่งต้องได้รับการประเมินจากความสนใจ ความสามารถ และการแสวงหาโอกาสในการประกอบอาชีพ รวมถึงการจัดการอาชีพซึ่งเป็นกระบวนการที่องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมจัดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับอายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว รวมถึง ความสนใจ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2.2.6 ความสำเร็จในการฝึกอบรมวิชาชีพ

ความสำเร็จในการฝึกอบรมวิชาชีพ ต้องอาศัยบุคลิกลักษณะของผู้เข้ารับฝึกอบรม ควรประกอบไปด้วยบุคลิกที่ ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความมุ่งมั่น ความสุขใจ ต้องการเรียนรู้และฝึกฝน มีความตั้งใจ เพื่อเปลี่ยนแปลงตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึง ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการฝึกอบรมวิชาชีพไว้ดังนี้

กฤษณ์ (2548) ผู้ที่เข้าฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะที่เอื้อต่อการประสบความสำเร็จ หรือยังขาดคุณลักษณะที่ดี ซึ่งอาจนำไปสู่ความสำเร็จ หรือไม่ต้องกังวลใจ หากผู้ฝึกอบรมยอมรับว่าตนขาดหรือมีข้อบกพร่องที่ต้องเติมเต็ม และยินดีเปลี่ยนแปลงตัวเอง ไม่มีอะไรยากที่จะเรียนรู้ เพราะลักษณะพฤติกรรมเหล่านั้นสามารถเรียนรู้ฝึกฝน พัฒนา จนกลายเป็นคุณสมบัติประจำตัวของผู้ฝึกอบรมได้ด้วยการเพิ่มพูน ฝึกหัด หรือเสริมสร้างพฤติกรรมที่จำเป็น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จดังหวัง ด้วยการฝึกปฏิบัติตนวันละเล็กวันละน้อย ดังนี้

1) ยิ้มแย้มแจ่มใส ยิ้มได้ไม่ต้องซื้อไม่ต้องหา หรือไม่ต้องลงทุนอะไรทั้งสิ้น และพิเศษกว่านั้นก็คือ ทำให้ผู้ที่พบเห็นรอบข้างรู้สึกสบายใจ อบอุ่นใจ อยากเข้าใกล้ซิดติดต่อสัมพันธ์ด้วย

2) หัดทำทุกอย่างเป็นคนแรกหรือในลำดับต้นๆ การเริ่มต้นเป็นคนแรกอันดับหนึ่ง หรือก่อนคนอื่น ๆ แสดงว่าเป็นคนที่กระตือรือร้น มีจิตสำนึกอันแรงด่วนที่อยากให้งานสำเร็จ ย่ารอคอยเวลา หรือหลีกเลี่ยงและผัดวันประกันพรุ่ง แต่จงฝึกหัดตนเองให้คิดก่อน พูดก่อน ทำก่อน เสร็จก่อน

3) ฝึกฝนตนเองให้หัดนั่งแถวหน้าๆ ในการประชุมฟังอภิปราย ไปถึงสถานที่นัดหมายก่อน เพราะจะได้เกิดกำลังใจ และมีเวลาตรวจสอบทบทวน เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง หรือเติมเต็มให้สมบูรณ์ได้ดังมีคำกล่าวว่าการเริ่มต้นที่ดีเท่ากับงานที่สำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง

4) ความเชื่อมั่นศรัทธาในตนเอง เป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้ประสบความสำเร็จ ความรู้เพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ แต่จะต้องประกอบไปด้วยคุณสมบัติของความเชื่อมั่นศรัทธา ในตัวเองเป็นสำคัญ จึงจะผลักดันไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะเป็นผู้มีพลังจิตเข้มแข็ง และรู้จักนำเอาพลังที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวเองออกใช้ให้เกิดประโยชน์ จึงมีคำสอนที่ว่า อย่าพูดอะไรคิดอะไรไม่ดีหรือแข่งตัวเอง เช่น อย่าว่าเราจน ไม่สู้ ไม่ไหว แยกแล้ว แยกจ้งเลย เพราะในที่สุดเมื่อตอกย้ำตัวเองทุกวัน ก็จะกลายเป็นเช่นนั้นเอง หรือโอกาสที่จะเป็นอย่างตรงกัน

ข้ามก็มีโอกาสน้อยมากเพราะขาดความเชื่อมั่นศรัทธาในตัวเองเสียแล้ว ดังคำกล่าวที่ว่า คิดอย่างไร ก็เป็นอย่างนั้น

การฝึกความเชื่อมั่นในตัวเองก็คือ ฝึกฟังตนเองให้มากที่สุด ช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุด ฟังผู้อื่นให้น้อยที่สุด เมื่อมีงานหรือสิ่งใดๆ ต้องรับผิดชอบ ใช้ความสามารถ ใช้ความพยายามของตนเองก่อนให้ถึงที่สุด

5) ทำกิจกรรมทุกอย่างให้เร็วขึ้น ในการทำกิจกรรมทุกอย่างเน้นความรวดเร็วขึ้นกว่าเดิม เพราะเวลาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก แม้จะยุติธรรมที่สุดสำหรับทุกคน คนที่รู้จักการหรือใช้เวลาเป็นหรือเกิดประโยชน์จะเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จ

6) การสบสลายตาหรือการประสานตา เป็นลักษณะที่บ่งบอกถึงควมมีคุณภาพของตนเองเพราะคนที่กล้าสบสลายตาประสานสายตากับผู้อื่นแสดงถึงความจริงใจ กล้าหาญ ต้องการสื่อความรู้สึก ความเข้าใจต่อผู้อื่น หรือผู้ติดต่อสัมพันธ์ด้วยการสบสลายตา ทำให้เกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น การสบสลายตาอย่างมีไม่ตรีจิต บ่งบอกถึงการใส่ใจ ยอมรับให้ความสำคัญ ความเคารพนับถือ

7) จิตใจจดจ่อแน่วแน่หรือใจจดใจจ่อ มีความคิดหรือมีความตั้งใจมั่นอยู่กับเรื่องใดเพียงเรื่องเดียวในแต่ละครั้งหรือในเวลานั้น โดยสามารถตัดความรู้สึกนึกคิดและเรื่องอื่นๆ ออกไปได้ การมีจิตใจจดจ่อ หรือมีสมาธิต่อการฝึกอาชีพนั้น ย่อมส่งผลต่อความสำเร็จให้เกิดขึ้นกับผู้นั้น

สรุปความสำเร็จในการฝึกอบรมวิชาชีพ จะประกอบไปด้วย คุณลักษณะที่ดีของบุคคลในด้านบุคลิกภาพ เกี่ยวกับ อารมณ์ ความรู้สึกที่แจ่มใสชื่นบาน มีความกระตือรือร้น มีการฝึกฝนตนเอง มีความเชื่อมั่นศรัทธา ในตนเอง มีความจริงใจ และความแน่วแน่ตั้งใจในการเข้ารับการฝึกอบรม

2.2.7 การฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์

วิชาชีพคหกรรมศาสตร์เป็นสาขาวิชาชีพหนึ่งที่มีประวัติความเป็นมาตั้งแต่อดีต ซึ่งเดิมเป็นหลักสูตรของกุลสตรีในวัง ต่อมาหลักสูตรได้พัฒนามาสอนในระดับอุดมศึกษา ในสถาบันการศึกษาหลายแห่ง ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เป็นต้น เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ คหกรรมศาสตร์ จึงขอสรุปประวัติคหกรรมศาสตร์ในประเทศไทย ตามแนวคิดของเสาวพร(2538) ไว้ดังนี้

2.2.7.1 ประวัติคหกรรมศาสตร์ในประเทศไทย

ในอดีตการศึกษาคหกรรมศาสตร์ในประเทศไทยเป็นการศึกษานอกระบบ ถ่ายทอดวิชาชีพอทางด้านศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ ของกุลสตรีชั้นหลังไปราว 100 ปี ผู้หญิงที่เข้าไปในพระราชวัง หรือ บ้านขุนนางที่มียศฐาบรรดาศักดิ์สูง เพื่อจะเรียนรู้ ฝึกกรรมมารยาท ฝึกหัดเรื่องอาหารการกิน จากผู้เชี่ยวชาญ เรียนการประดิษฐ์ หรือเย็บปัก ถักร้อย เมื่อวังและบ้านเพื่อดำเนินกิจการดังกล่าวมีไม่เพียงพอ ประกอบกับเศรษฐกิจตกต่ำไม่สามารถเลี้ยงดูบ่าวไพร่ และผู้อาศัยได้มากมายเช่นเคย ความจำเป็นที่ต้องก่อตั้งโรงเรียน สำหรับวิชาเหล่านี้จึงเกิดขึ้น โดย เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เสนาบดีกระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการ) โดยในปี พ.ศ.2458-2469 และระหว่างพ.ศ.2475-2476 ได้ก่อตั้งโรงเรียนมัธยมวิสามัญการเรือน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เปิดดำเนินการที่วังกรมหลวงชุมพร เขตอุดมศักดิ์ นับเป็นโรงเรียนการเรือนแห่งแรกของไทย มุ่งอบรมการบ้านการเรือนสำหรับสตรี ต่อมาในปีพ.ศ.2480 ได้ย้ายมาอยู่วังจันทร์เกษม เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนการเรือนวังจันทร์เกษม และในปี พ.ศ.2483 ย้ายมาอยู่ในบริเวณวังสุนันทา เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนการเรือนพระนคร

ปีพ.ศ.2483 กระทรวงธรรมการให้กรมการฝึกหัดครูทั้งหมดย้ายไปสังกัดกรมสามัญศึกษา โรงเรียนการเรือนซึ่งผลิตครูมาตั้งแต่ พ.ศ.2481 จึงย้ายออกมาจากองอาชีวศึกษา กรมวิชาการ ต่อมาในปี พ.ศ.2497 กระทรวงศึกษาธิการ รวมการฝึกหัดครูจากกรมอื่น มาไว้รวมกัน ประกาศตั้งเป็นกรมการฝึกหัดครู โรงเรียนการเรือนพระนครจึงสังกัดกรมการฝึกหัดครูตั้งแต่ พ.ศ.2498 เป็นต้นมา ในปีพ.ศ.2499 โรงเรียนการเรือนเปิดสอนหลักสูตร ป.กศ. (คหศาสตร์) เป็นปีแรก ต่อมาในปีพ.ศ.2504 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศยกฐานะเป็นวิทยาลัยครู ชื่อ วิทยาลัยครูสวนดุสิต คุณหญิงกระจ่างศรี รักตะนิษฐ์เป็นอาจารย์ใหญ่ และเลื่อนตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยในปี 2506 เมื่อครั้งคุณหญิงกระจ่างศรี ไปดูงานที่สหรัฐอเมริกา ได้ขอผู้เชี่ยวชาญ คือ Dr.Virginia F. Cutler มาช่วยงานด้านวิชาการ และการก่อตั้งสมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ ในปีพ.ศ.2517 วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร ซึ่งผลิตครูในระดับปริญญาฐานะเป็นมหาวิทยาลัย โอนไปสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยดังนั้นในปี 2518 กรมการฝึกหัดครูได้เริ่มให้วิทยาลัยครูทั้งหลาย เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี ใน พ.ศ.2538 วิทยาลัยครูทั่วประเทศได้ยกฐานะเป็น สถาบันราชภัฏ

ปีพ.ศ.2441 กระทรวงศึกษาธิการเล็งเห็นความสำคัญของอาชีวศึกษาให้จัดการศึกษาแบบการเรียนเฉพาะทาง ควบคู่ไปกับวิชาสามัญ โดยปีพ.ศ.2465 ได้เริ่มก่อตั้ง

โรงเรียนสตรีวัดสุทธิวราราม เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อมาในปี พ.ศ.2474 ได้ย้ายไปอยู่สถานที่ใหม่ และเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนสตรีบ้านทวายในปี พ.ศ.2482 กระทรวงธรรมการได้ประกาศแยกโรงเรียนสตรีบ้านทวายออกเป็น 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนสตรีบ้านทวาย เป็นแผนกสามัญศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในปีเดียวกันนั้นเองโรงเรียนสตรีบ้านทวายได้เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย และโรงเรียนการช่างสตรีบ้านทวายเปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนการช่างสตรีพระนครใต้ ต่อมาในพ.ศ.2518 วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครใต้โอนมาสังกัด วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษาใช้ชื่อเต็มว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตพระนครใต้ และก่อตั้งคณะคหกรรมศาสตร์เปิดหลักสูตรระดับปริญญาตรี ในปี พ.ศ.2531 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อใหม่ว่า สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ชื่อเต็มของวิทยาลัยพระนครใต้ คือ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครใต้ และเปิดสอนระดับปริญญาตรี ใน พ.ศ.2531 ในส่วนของกรมอาชีวศึกษา ในรายงานฉบับครบรอบ 53 ปีของกรมอาชีวศึกษา (2537) กล่าวถึงการจัดการศึกษาของกรมอาชีวศึกษา เน้นการผลิต 5 ประเภทวิชา คือ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม คหกรรมศาสตร์ และศิลปหัตถกรรม ปัจจุบันนี้มีวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่สอนคหกรรมศาสตร์ 33 แห่ง วิทยาลัยเทคนิค 24 แห่ง วิทยาลัยสารพัดช่าง และวิทยาลัยการอาชีพเป็นการศึกษานอกระบบหลักสูตรต่างๆ ใช้เวลาตั้งแต่ 1 เดือนถึง 1 ปี ส่วนสายสามัญ (กรมสามัญ) ก็มีเนื้อหาคหกรรมสอนในวิชาต่างๆ หลายวิชาในจำนวน 2,141 แห่ง ของโรงเรียนมัธยมศึกษา และทุกโรงเรียนในจำนวนนี้ได้เข้าร่วมโครงการขยายโอกาส ระดับมัธยมศึกษาสอนคหกรรมศาสตร์ในวิชางานบ้าน อยู่ในกลุ่มการงานและอาชีพ ในโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งขึ้นอยู่กับสำนักงาน และคณะกรรมการการประถมแห่งชาติ มีอยู่ 31,441 แห่ง และในจำนวนนี้มี 4,322 แห่งได้เข้าร่วมในโครงการขยายโอกาสการศึกษา คือเพิ่มชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2,3 ต่อจากประถมศึกษาปีที่ 6 ในปัจจุบันนักเรียนได้เรียนเนื้อหาคหกรรมศาสตร์ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาเรียกว่า งานบ้าน อยู่ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

ปีพ.ศ.2497 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้เปิด แผนกเคหเศรษฐศาสตร์ อยู่ใน คณะกสิกรรมและสัตวบาล เป็นแห่งแรกในประเทศไทย โดยที่เปิดหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษา ผู้ที่เรียนจบได้รับปริญญา กสิกรรมและสัตวบาลบัณฑิต (เคหเศรษฐศาสตร์) เป็นหลักสูตร 5 ปี ต่อมา ในปี พ.ศ.2509 คณะกสิกรรม และสัตวบาล เปลี่ยนชื่อเป็นคณะเกษตร และแผนกเคหเศรษฐศาสตร์ เปลี่ยนเป็นแผนกวิชาคหกรรมศาสตร์ ซึ่งต่อมาในปีพ.ศ.2511 ได้ปรับมาเป็นหลักสูตร 4 ปี เปลี่ยนชื่อปริญญาเป็น วิทยาศาสตร์บัณฑิต (คหกรรมศาสตร์) ในปีพ.ศ.2512 เปลี่ยนจาก แผนกวิชา เป็น ภาควิชา ปัจจุบัน คือ ภาควิชาคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นอกจากจะมีหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ในคณะเกษตรแล้วยังมีหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตคหกรรมศาสตร์ในคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งเปิดสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 โดยเปิดรับผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นหลักสูตร 4 ปี ให้ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์คหกรรมศาสตร์)

ปีพ.ศ.2523 ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เปิดหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ระดับปริญญาโทขึ้น ให้ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ในปี พ.ศ.2530 ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เปิดหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ศึกษาระดับปริญญาโท ให้ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์ศึกษา)

ปีพ.ศ.2510 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ เพื่อเตรียมครูสอนวิชาคหกรรมศาสตร์ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์)

สำหรับการเปลี่ยนแปลงการศึกษาทางคหกรรมศาสตร์ในระดับอุดมศึกษานั้น ผู้เรียนทั้งหญิงและชายมีโอกาสเท่าเทียมมากขึ้น จะเห็นได้ว่า มีหลายสถาบันการศึกษาในประเทศไทย ได้เปิดสอนคหกรรมศาสตร์ ในระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้น เช่น ในปีพ.ศ.2517 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เปิดหลักสูตร คหกรรมศาสตร์ ในปีพ.ศ.2523 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เปิดหลักสูตรคหกรรมศาสตร์

การศึกษาคหกรรมศาสตร์ระดับอุดมศึกษาในปัจจุบัน นอกจากจะมีการศึกษาในระบบโรงเรียนแล้ว ยังมี การศึกษานอกระบบอีกด้วย ซึ่งเปิดสอนโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง และ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ปีพ.ศ.2525 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชซึ่งจัดการเรียนการสอนแบบทางไกล ได้เปิดหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ระดับปริญญาตรี เป็นหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี สาขาวิชาเอก โภชนาการชุมชน และเปิดสาขาวิชาเอกพัฒนาการเด็กและครอบครัว ในปีพ.ศ.2526 ต่อมาในปี พ.ศ.2528 ได้ขยายหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ทั้งสองสาขาวิชาเอก ในปีพ.ศ.2538 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเปลี่ยนชื่อ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ เป็น วิทยาการสิ่งแวดล้อม มนุษย์ (Human Environmental Sciences) หลักสูตรที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2538 มีวิชาการเอกโภชนาการชุมชน พัฒนาการเด็กและครอบครัว ธุรกิจอาหาร โรงแรมและ ภัตตาคาร

การเปลี่ยนแปลงของคหกรรมศาสตร์ในประเทศไทยนอกจากจะมีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาแล้ว ได้มีการก่อตั้งสมาคมวิชาชีพทางคหกรรมศาสตร์อย่างเป็นทางการ

ทางการในปี พ.ศ.2498 สมาคมนี้ออกตั้งขึ้นในโรงเรียนการเรือนพระนคร มีคุณหญิงกระจ่างศรี รักตะกนิษฐ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการในโรงเรียนสมัยนั้นเป็นนายกสมาคมฯ คนแรก ใน พ.ศ.2506 สมาคมฯได้รับพระมหากรุณาธิคุณเข้าอยู่ในพระบรมราชินูปถัมภ์ มีชื่อเต็มว่า สมาคมคห เศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ (Thai Home Economics Association Under the Royal Patronage of Her Majesty the Queen) ในขณะนั้นผู้ไม่มีความรู้แต่ต้องสอน วิชาการเรือนมีไม่น้อย สมาคมฯจึงลงมติให้ออกวารสาร คหเศรษฐศาสตร์เป็นหนังสือวิชาการ เพื่อ ช่วยเหลือครู ออกปีละ 6 ฉบับ มี ดร.ทวีร์สมิ ธนาคม เป็นบรรณาธิการ เนื่องจากค่าพิมพ์หนังสือสูง มากทำให้สมาคมฯ มีปัญหาค่าใช้จ่ายทำหนังสือ ต่อมาจึงลดจำนวนวารสารเป็นปีละ 4 ฉบับ และ ปัจจุบันสมาคมฯ ออกวารสารปีละ 3 ฉบับ คำว่า คหกรรมศาสตร์ เกิดขึ้นใน พ.ศ.2502 เมื่อมี สัมมนา คหกรรมศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 1 ซึ่งกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ร่วมกับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นผู้จัดโดยร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย ก่อนหน้านั้นเคยเรียกคหกรรมศาสตร์ด้วยคำอื่นมากมาย เช่น การเรือน การช่าง เคหศาสตร์ คหเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น คณะกรรมการจัดสัมมนาครั้งนั้นได้ขอให้ พระยาอนุমানราช ธน ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทยช่วยกำหนดคำไทยที่เหมาะสมกับความหมายใกล้เคียงกับคำว่า Home Economics ท่านเสนอให้ใช้ คหกรรมศาสตร์ จึงเป็นคำเรียกที่ใช้มาจนถึงปัจจุบัน และได้ใช้ คำนี้กับการสัมมนาครั้งแรกว่าเป็นการสัมมนา คหกรรมศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 1 แต่ชื่อสมาคมยังคง ใช้ชื่อเดิม ชื่อคหกรรมศาสตร์ไม่ได้เร้าใจผู้เรียนมากนักทั้งที่เป็นวิชาที่ประกอบด้วยพื้นฐานทาง วิทยาศาสตร์ และศิลปะ ต้องเรียนวิชาเคมีทุกระดับ เพื่อช่วยในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับอาหาร และโภชนาการ นอกจากนี้ยังต้องเรียนรู้เรื่องเสื้อผ้า และเส้นใยที่ช่วยให้สวมใส่สบาย และใช้สอย ปลอดภัย เรื่องการจัดเนื้อที่ในบ้าน ปลูกบ้านให้อยู่สะดวกสบายก็สำคัญมาก โดยเฉพาะในยุค ปัจจุบันที่ลูกจ้างในบ้านหายาก แม่บ้านต้องทำงานบ้านเอง พ่อบ้านต้องช่วย หรือคนโสดไม่ว่า ผู้หญิงหรือผู้ชายก็ต้องช่วยตัวเอง การประหยัดเวลาและพลังงานสำคัญที่สุด วิชาการจัดการ ทรัพยากรครอบครัวช่วยในการบริหาร ได้ตั้งแต่ครัวเรือนไปจนถึงการทำงาน เพื่อหารายได้ ทั้ง ทรัพยากรมนุษย์และวัสดุจำเป็นต้องใช้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคโลกาภิวัตน์

สรุปจากการศึกษาประวัติคหกรรมศาสตร์ในประเทศไทย จะเห็นว่าคหกรรมศาสตร์ เป็น ศาสตร์ที่ต้องบรรจุเข้าไปในหลักสูตร ทุกระดับ และทุกสถาบันการศึกษา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คหกรรมศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรครอบครัว เรื่องอาหาร และโภชนาการ เรื่องเสื้อผ้า และเส้นใย เรื่องการจัดการบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ให้เหมาะสมกับการ ดำรงชีวิตประจำวัน โดยเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ เฉพาะ

บุคคล หากกล่าวถึงสังคมในปัจจุบัน คหกรรมศาสตร์เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป อาจเนื่องมาจากเป็นงานที่สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สร้างความสุขให้กับครอบครัวจึงมีผู้สนใจที่จะศึกษา เรียนรู้พัฒนา และเพิ่มพูนศักยภาพให้กับตนเอง คหกรรมศาสตร์จึงเป็นศาสตร์ที่ทรงคุณค่าอยู่ในตัวเองจนถึงปัจจุบัน

2.2.7.2 ความหมายของคหกรรมศาสตร์

คหกรรมศาสตร์เป็นสาขาวิชาหนึ่งในหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของประเทศไทย ถือเป็นวิชาชีพที่บูรณาการความรู้จากศาสตร์หลายแขนง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ด้วยการจัดการทรัพยากรบุคคล วัสดุ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงพัฒนาอาชีพเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับบุคคลในสังคม ดังนั้น นักวิชาการจึงให้นิยามหรือความหมายของคหกรรมศาสตร์ไว้แตกต่างกันดังนี้

พรทิพย์ (2542) ให้ความหมายว่า คหกรรมศาสตร์ คือ การใช้ การจัดการ และการพัฒนาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม ต้องอาศัยการเรียนรู้ และการฝึกฝนในการปฏิบัติในเรื่องของศิลปะ และวิทยาศาสตร์ที่มีความจำเป็นและเกี่ยวข้องในการดำรงชีวิตของคนในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพในปัจจุบันและอนาคต

สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย (2542) ได้ให้ความหมายของคหกรรมศาสตร์ไว้ว่า คหกรรมศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ โดยมุ่งพัฒนาครอบครัวด้วยการจัดการทรัพยากรบุคคล วัสดุ และสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาอาชีพ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิต ความมั่นคงของสถาบันและสังคม

เปรมวดี (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คหกรรมศาสตร์เป็นวิชาที่เกิดจากการ บูรณาการความรู้จากหลากหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน เพื่อให้บุคคลสามารถ จัดการกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี โดยการปรับปรุงความเป็นอยู่ของบุคคล ชุมชน ครอบครัว และสังคมให้ดีขึ้น

กรประภา (2553) คหกรรมศาสตร์เป็นศาสตร์วิชาชีพที่บูรณาการมาจากความรู้รอบด้านของมนุษย์ เพื่อให้บุคคลสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และสังคมให้ดีขึ้น

สรุปคหกรรมศาสตร์ คือ วิชาที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ หรือความรู้รอบตัวของมนุษย์ที่เกิดตามความต้องการของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งมี

ความจำเป็นและเกี่ยวข้องในการดำรงชีวิต ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว ตลอดจนสังคม

2.2.7.3 การเปิดสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์)

ปัจจุบันความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) กำลังเป็นที่นิยมของบุคคลทั่วไป จึงมีหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน เปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นให้ ประชาชนและผู้ที่มีสนใจในงานด้านคหกรรมศาสตร์เข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ และประสบการณ์ให้กับตนเอง เพื่อสร้างอาชีพ เสริมรายได้ให้กับครอบครัว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ของสถาบันต่างๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูล ในการศึกษาความต้องการ ฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ ดังนี้

(ก) วิทยาลัยการอาชีพพิมาย ประเภทวิชาคหกรรม มี 5 รายวิชา

1) ช่างเสริมสวย ประเภทวิชา คหกรรม สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ทั่วไป 1403-1310 ช่างเสริมสวย 150 ชั่วโมง

จุดประสงค์รายวิชา

1.1) เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้วัสดุ-อุปกรณ์ในการเปิดร้านเสริมสวย

1.2) เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะรูปหน้า ลักษณะของเส้นผม การสระ ดัด ตัด ย้อม เช็ดผม แก่ผม แต่งหน้า แต่งเล็บ ได้ถูกต้องตามขั้นตอน

1.3) เพื่อให้มีความเข้าใจ เกี่ยวกับการคำนวณราคาต้นทุนและกำหนดราคา ค่าบริการในการเสริมสวยครบวงจรได้

1.4) เพื่อให้มีทักษะ มีกิจนิสัยที่ดีในการให้บริการ

คำอธิบายรายวิชา ศึกษา วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการให้บริการเสริมสวย บำรุงรักษา วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสระ เปลี่ยนสีผม ดัด ตัด เช็ด แก่ผม แต่งหน้าในโอกาสต่าง ๆ และแต่งเล็บ ด้วยความปลอดภัยการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ การคำนวณราคาต้นทุน และ กำหนดราคาค่าบริการปฏิบัติ เตรียมวัสดุ – อุปกรณ์ในการให้บริการเสริมสวย สำหรับ ซอยผม สระผม ดัดผม เปลี่ยนสีผม ตายผม แก่ผม แต่งหน้า แต่งเล็บ คำนวณราคาต้นทุนและกำหนดราคาค่าบริการ

2) การจัดดอกไม้สด ประเภทวิชา คหกรรม สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ทั่วไป 1403-2301 การจัดดอกไม้สด 150 ชั่วโมง

จุดประสงค์รายวิชา

2.1) เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการจัดดอกไม้สดและการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์งานพิธีต่าง ๆ

2.2) เพื่อให้มีความรู้และมีทักษะในการจัดดอกไม้สดขั้นพื้นฐาน

2.3) เพื่อให้มีความรู้และมีทักษะในการจัดดอกไม้สดงานอุปสมบท งานมงคลสมรสและงานศพ

2.4) เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการคำนวณราคาต้นทุนและการกำหนดราคาขาย

2.5) เพื่อให้มีกิจนิสัยที่ดีในการทำงาน

2.6) เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ

คำอธิบายรายวิชา ศึกษา หลักการจัดดอกไม้สด การจัดดอกไม้สดเพื่อตกแต่งในงานอุปสมบท งานมงคลสมรสและงานศพ และเลือกวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมดอกไม้ใบไม้ การเก็บรักษา การคำนวณราคาต้นทุน และกำหนดราคาขาย ปฏิบัติ ออกแบบ เตรียมวัสดุ อุปกรณ์สำหรับเย็บแบบ ร้อยมาลัย จัดพานพุ่ม ทำเครื่องแขวน และเย็บกระทงดอกไม้ในงานอุปสมบท งานมงคลสมรส งานศพและงานอื่น ๆ แบบไทย ประณีตศิลป์คำนวณราคาต้นทุนและกำหนดราคาขาย

3) งานใบตอง ประเภทวิชา คหกรรม สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ทั่วไป 1403-3301 งานใบตอง 150 ชั่วโมง

จุดประสงค์รายวิชา

3.1) เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการเลือกและใช้วัสดุ-อุปกรณ์ ในงานใบตอง

3.2) เพื่อให้มีความรู้และมีทักษะในการออกแบบและประดิษฐ์กระทงดอกไม้ กระทงลอยและบายศรี

3.3) เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการคำนวณราคาต้นทุนและกำหนดราคาขาย

3.4) เพื่อให้มีกิจนิสัยที่ดีในการทำงาน

3.5) เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ

คำอธิบายรายวิชา ศึกษา การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์งานใบตอง การเลือกใบตอง การเลือกใบตองเพื่อนำมาประดิษฐ์เป็นภาชนะ การเก็บรักษาใบตอง การประดิษฐ์ใบตองในภาชนะ กระทงดอกไม้ กระทงลอย และบายศรี การคำนวณราคาต้นทุนและกำหนดราคาขาย

ปฏิบัติ ออกแบบ และประดิษฐ์ใบตองเป็นภาชนะ กระถางดอกไม้ กระถางลอย และบายศรี คำนวณราคาต้นทุนและกำหนดราคาขาย

4) งานแกะสลักผัก ผลไม้ และวัสดุอื่นๆ การแกะสลักผัก ผลไม้ และวัสดุอื่นๆ ประเภทวิชาคหกรรม สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ทั่วไป 1403-4301 การแกะสลักผัก ผลไม้ และวัสดุอื่นๆ 150 ชั่วโมง

จุดประสงค์รายวิชา

4.1) เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการเลือกใช้ และเตรียมวัสดุ และอุปกรณ์งานแกะสลัก

4.2) เพื่อให้มีความรู้และมีทักษะในการแกะสลักผัก ผลไม้ และวัสดุอื่นๆ

4.3) เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเก็บรักษาผลผลิตหลังการแกะสลัก และนำไปใช้ประโยชน์

4.4) เพื่อให้มีกิจนิสัยที่ดีในการทำงาน

4.5) เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ

คำอธิบายรายวิชา ศึกษา การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการแกะสลัก และเลือกผัก ผลไม้ และวัสดุในงานแกะสลัก การเก็บรักษา การแกะสลักผัก ผลไม้ และวัสดุต่างๆ การเก็บรักษา และการนำงานแกะสลักไปใช้ประโยชน์ การคำนวณราคาต้นทุนและคำนวณราคาขาย ปฏิบัติเตรียมการ อุปกรณ์การแกะสลัก เลือกผัก ผลไม้ และวัสดุในงานแกะสลักผัก ผลไม้ และวัสดุอื่นเป็นรูปต่างๆ คำนวณราคาต้นทุนและกำหนดราคาขาย

5) ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้า ประเภทวิชา คหกรรม สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ทั่วไป 1403-5301 ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้า 150 ชั่วโมง

จุดประสงค์รายวิชา

5.1) เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีสี

5.2) เพื่อให้มีความเข้าใจเลือกใช้เครื่องมือ วัสดุ-อุปกรณ์ ในการประดิษฐ์ดอกไม้

5.3) เพื่อให้มีทักษะในการออกแบบ ประดิษฐ์ดอกไม้ประดิษฐ์

5.4) เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการคำนวณราคาต้นทุน และกำหนดราคาขาย

5.5) เพื่อให้มีกิจนิสัยที่ดีในการทำงาน

5.6) เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ

คำอธิบายรายวิชา ศึกษา การเลือกใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการประดิษฐ์ดอกไม้ผ้า ทฤษฎีสีการออกแบบและประดิษฐ์ดอกไม้ การจัดดอกไม้ประดิษฐ์ในภาชนะต่าง ๆ การ

คำนวณราคาต้นทุนและกำหนดราคาขาย ปฏิบัติ ออกแบบเตรียมวัสดุ อุปกรณ์สำหรับประดิษฐ์ดอกไม้จากผ้าเลียนแบบธรรมชาติชนิดกลีบชั้นเดียว กลีบประดิษฐ์ดอกไม้สมัยนิยม จัดดอกไม้ประดิษฐ์ในภาชนะ ต่าง ๆ คำนวณ ราคาต้นทุนและกำหนดราคาขาย (วิทยาลัยการอาชีพพินิจ, 2550)

(ข) ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงครามจะจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพให้แก่ประชาชนในจังหวัดสมุทรสงคราม สถานที่ฝึกอุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.2) ดังนี้

1) สาขาการร้อยมาลัยดอกไม้สด สาขาการทำบายศรี ระยะเวลาในการฝึก 12 ชั่วโมง

2) การประดิษฐ์ดอกไม้ผ้าใยบัว ระยะเวลาในการฝึก 30 ชั่วโมง

(ค) วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา เปิดสอนหลักสูตร 2 ระดับ และหลักสูตรระยะสั้น (15-75 ชั่วโมง)

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ด้านคหกรรมศาสตร์ หลักสูตรการแกะสลักผักและผลไม้ หลักสูตรการจัดดอกไม้สด หลักสูตรการใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่ หลักสูตรการจัดชั้นหมาก หลักสูตรการทำดอกไม้จันทร์ หลักสูตรการร้อยพวงกุญแจคริสตัล หลักสูตรการทำไดอารีจากผ้าทอพื้นเมือง

(ง) วิทยาลัยสารพัดช่างนครพนมเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้น

แผนวิชาคหกรรมศาสตร์หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น รับสมัครบุคคลทั่วไป รายวิชาหลักสูตรระยะสั้นที่เปิดสอน วิชาการทำพานสินสอด วิชาการทำพานรูปเทียนแพ วิชาการประดิษฐ์บายศรีจากผ้าจิว หลักสูตร 30 ชั่วโมง วิชาการแกะสลักผักและผลไม้ วิชาการร้อยมาลัยคู่บ่าวสาว วิชาการการร้อยมาลัยกร หลักสูตร 40 ชั่วโมง วิชาทำพานชั้นหมาก วิชาการร้อยมาลัย วิชาการทำพานบายศรี หลักสูตร 45 ชั่วโมง วิชาการประดิษฐ์ใบตอง หลักสูตร 60 ชั่วโมง วิชางานประดิษฐ์จากดินไทย วิชาการประดิษฐ์ดอกไม้จากดินไทย วิชาการประดิษฐ์ใบตองและดอกไม้สดในงานพิธีของไทย วิชาการประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก วิชาการสานตะกร้าพลาสติกเพื่อการประกอบอาชีพ หลักสูตร 120 ชั่วโมง

(จ) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

โครงการอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี งานดอกไม้และงานใบตอง สร้างสรรค์งานผ้า การจัดดอกไม้

(จ) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

โครงการอบรมหลักสูตรระยะสั้น การแกะสลักผักและผลไม้ สาร์ตตะบันแต่งแป้ง และดิน ศิลปะการจัดดอกไม้สด การจัดดอกไม้ร่วมสมัย การจัดดอกไม้แบบไทย การแต่งกระเช้า ห่อของขวัญของชำร่วยของที่ระลึก เครื่องหอมและของขวัญ การประดิษฐ์เครื่องใช้ตกแต่งบ้าน และของที่ระลึก

(ข) วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร คณะวิชาคหกรรมศาสตร์

การแกะสลักผักและผลไม้ หลักสูตร 90 ชั่วโมง การจัดดอกไม้แบบสากล การจัดดอกไม้แบบสากลและวัสดุอื่นๆ การประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก หลักสูตร 150 ชั่วโมง

สรุปการเปิดสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ส่วนใหญ่ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน จะดำเนินงานให้ประชาชน ได้เข้ามาศึกษาหา ประสบการณ์และเพิ่มเติมความรู้เพื่อไปประกอบอาชีพ และเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวและตนเอง ดังรายวิชาต่อไปนี้ ก่ล่งจากผ้า ก่ล่งใส่แว่น ที่ใส่จดหมายกระเป๋าซื้อปิ้ง ชุดพานแต่งงาน ของ ใสนามบัตร การทำดอกไม้จันทน์ การร้อยมาลัยประดิษฐ์ งานประดิษฐ์จากดินไทย การจัดกระเช้า แบบต่างๆ การสานตะกร้าพลาสติก การร้อยมาลัยดอกไม้สด การร้อยพวงกุญแจคริสตัล การ แกะสลักผักและผลไม้ การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ งานประดิษฐ์บายศรีจิวจากผ้า ดอกไม้ประดิษฐ์ จากผ้าระบายสี การทำไดอารี่จากผ้าทอพื้นเมือง การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่ การประดิษฐ์ ของชำร่วยและของที่ระลึก ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลป ประดิษฐ์) 20 รายวิชา มาเป็นข้อมูลในการจัดทำแบบสอบถาม เพื่อศึกษาความต้องการฝึกอบรม วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม

2.3 ข้อมูลของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

2.3.1 จังหวัดสมุทรสงคราม

จังหวัดสมุทรสงครามหรือเมืองสมุทรสงคราม สร้างขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน เดิมเข้าใจว่าเป็นแขวงหนึ่งของราชบุรี เรียกว่า สนวนอก ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาต่อเนื่องกับ สมัยกรุงธนบุรี จึงแยกจากราชบุรีเรียกว่า เมืองแม่กลอง จังหวัดสมุทรสงครามอยู่ห่างจาก กรุงเทพมหานคร ประมาณ 63 กิโลเมตร จากหลักกิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 416 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภออัมพวา และอำเภอบางคนที มีแม่น้ำ

แม่กลองเป็นเสมือนเส้นชีวิตของชาวจังหวัดสมุทรสงคราม ไหลผ่านจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี และสมุทรสงครามเป็นแม่น้ำที่ยังมีสภาพดีมากแห่งหนึ่งในประเทศไทย

ความสำคัญของจังหวัดสมุทรสงครามมีหลายประการ ทั้งในเรื่องประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม สถานท่องเที่ยวตามธรรมชาติ การดำรงชีวิตไว้ซึ่งวิถีชีวิตแบบไทย ๆ ที่สำคัญคือ เป็นเมืองพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 เนื่องจากพื้นที่เมืองสมุทรสงครามส่วนใหญ่อยู่ 2 ฟากแม่น้ำแม่กลองอันอุดมสมบูรณ์ จึงเหมาะแก่การเพาะปลูก พืชนานาชนิด ประกอบกับชาวเมือง มีความขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพ เมืองสมุทรสงคราม จึงกลายเป็นแหล่งผลิตพืชผลการเกษตรขนาดใหญ่ ในภาคกลางของประเทศไทย เช่น ข้าว น้ำตาล ผัก ปลา มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงกรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ โดยเฉพาะในขณะที่ยุคคนในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว สมุทรสงครามจึงต้องทำหน้าที่เป็นคลังเสบียงของคนกรุงเทพฯ ฯ

เนื่องจากจังหวัดสมุทรสงคราม ได้จัดแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม อำเภออัมพวา อำเภอบางคนที โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ที่ส่งมาจากส่วนกลาง คือ กระทรวงมหาดไทยและมีคณะกรรมการจังหวัดช่วยบริหารงานให้ประชาชน มีความเป็นอยู่อย่างสงบสุขและเรียบร้อย ดังนั้นจะขอกล่าวถึงรายละเอียดของ 3 อำเภอดังนี้

2.3.1.1 อำเภอเมืองสมุทรสงคราม

อำเภอเมืองสมุทรสงคราม เป็นอำเภอที่ตั้งศาลากลางจังหวัด ปรากฏหลักฐานว่าก่อนที่จะมีชื่อว่าอำเภอเมือง ได้มีการโยกย้ายสถานที่ ตลอดจนเปลี่ยนชื่ออำเภอมาแล้วหลายชื่อ ตามปรากฏในหนังสือ สมุดราชบุรี และหนังสือราชการบ่งไว้ว่า ได้มีการตั้งชื่ออำเภอนี้ เมื่อปี พ.ศ. 2440 มีชื่ออำเภอในครั้งแรกว่า อำเภอฉนวน โดยอยู่ที่ปากคลองลาดจวน (คำว่าจวน หมายถึง บ้านพักของผู้ว่าราชการจังหวัดในสมัยก่อน) ที่ใช้ชื่อฉนวน เห็นจะเป็นเพราะอำเภอตั้งอยู่บริเวณค้ำของแม่น้ำแม่กลอง ที่มีฉนวนไม่เหมือนกับค้ำแม่น้ำตอนอื่น ๆ ครั้นต่อมาในปีพ.ศ. 2441 ได้เปลี่ยนชื่ออำเภอฉนวน เป็นชื่ออำเภอเมืองสมุทรสงคราม จนถึงปีพ.ศ. 2444 ทางราชการจัดสร้างที่ว่าการอำเภอในที่ดินที่เป็นที่ธรณีสงฆ์วัดใหญ่ ริมแม่น้ำแม่กลอง ระหว่างปากคลองแม่กลองกับคลองลาดจวน นับเป็นการสร้างที่ว่าการอำเภอเป็นครั้งแรก เพราะก่อนหน้านั้นจะใช้บ้านพักของนายอำเภอ หรือบ้านพักของผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นที่ทำการ ชื่ออำเภอจึงเปลี่ยนชื่อจากอำเภอเมืองเป็นอำเภอ บ้านปรก ต่อมาในปีพ.ศ. 2465 กอง โรงเรียนพลทหารเรือที่ 1 ได้ยุบเลิกโดยยกอาคารและที่ดินมอบให้กระทรวงมหาดไทย สำหรับตั้งศาลากลางจังหวัด เพราะเดิมเป็นที่ธรณีสงฆ์

และน้ำเซาะพัง และได้เปลี่ยนชื่ออำเภอบ้านปรกเป็น อำเภอแม่กลอง การตั้งชื่ออำเภอในสมัยนั้น พอ สันนิษฐานได้ว่า คงถือเอานามตำบลของที่ตั้งอำเภอเป็นหลักฐานในการตั้งชื่ออำเภอ ดังจะเห็นได้จาก เมื่อครั้งที่ว่าการอำเภออยู่ที่ตำบลลมหวน ก็เรียกชื่ออำเภอลมหวน เมื่อย้ายมาอยู่ที่ตำบลบ้านปรก เรียกอำเภอบ้านปรก ย้ายไปอยู่ที่ตำบลแม่กลอง เรียกอำเภอแม่กลอง ต่อมาทางราชการได้ พิจารณาเห็นว่า เพื่อประโยชน์และความสะดวกแก่ประชาชนและทางราชการ ประกอบกับเพื่อรักษา ไร่ซึ่งประวัติศาสตร์แห่งท้องถิ่น จึงได้ประกาศเปลี่ยนชื่ออำเภอเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดใหม่ที่ราช อาณาจักร ให้เป็นอำเภอเมืองของจังหวัดนั้น ๆ ตามประกาศในพระราชกฤษฎีกา เปลี่ยนนามจังหวัด และอำเภอบางแห่งพุทธศักราช 2481 ดังนั้นอำเภอแม่กลอง จึงได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น อำเภอเมือง สมุทรสงคราม ตั้งแต่นั้นมา

2.3.1.2 อำเภออัมพวา

อำเภออัมพวา ในสมัยก่อนกรุงรัตนโกสินทร์ มีผู้คนมาตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่ ไม่มากนักต่อมาเมื่อเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2310 ผู้คนอพยพมาอยู่กันมากขึ้น เพราะมี ทำเลที่ตั้งเหมาะแก่การเพาะปลูกและเป็นที่อยู่อาศัย ตามหลักฐานที่พอจะค้นคว้าได้ ปรากฏว่า การอำเภออัมพวาในอดีตอาศัยศาลาการเปรียญของวัดอัมพวันเจติยาราม ต่อมาได้ย้ายข้ามคลอง อัมพวาไปอยู่ที่ศาลาการเปรียญวัดท้ายตลาด ตำบลบางกะพ้อม ซึ่งอยู่ห่างจากสถานที่เดิมไป ประมาณ 400 เมตร และได้ย้ายมาอยู่ที่ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลองมาจนทุกวันนี้ โดยยังคงใช้ชื่ออัมพวา เพราะบริเวณนี้เดิมเป็นเรือกสวน มีต้นมะพร้าว และต้นมะม่วงอยู่เป็นจำนวนมาก ต้นมะพร้าว นั้น เป็นพืชหลักของสมุทรสงครามและมีอยู่ทั่วไป ส่วนต้นมะม่วงมีการปลูกอยู่อย่างหนาแน่นที่บริเวณ นี้เช่นกัน

2.3.1.3 อำเภอบางคนที

ในอดีตตำบลต่าง ๆ ในเขตอำเภอบางคนที ขึ้นตรงกับอำเภอดำเนิน สะดวก จังหวัดราชบุรี จนกระทั่งในปีพ.ศ. 2437 หม่อมเจ้าสุภานุเดช สมุหเทศาภิบาลมณฑล ราชบุรี ได้พิจารณาแบ่งเขตการปกครอง ด้วยประชาชนในเขตนี้ร้องเรียนไปว่า การไปมาติดต่อ ราชการกับอำเภอดำเนินสะดวกไม่สะดวกสมชื่อเพราะระยะทางไกล จึงจัดตั้งอำเภอขึ้นใหม่ เรียกว่า อำเภอสีหิมน ตั้งอยู่ตรงปากคลองแพ่งพวย แต่ยังคงสังกัดอยู่กับจังหวัดราชบุรี ครั้นต่อมาใน ปี พ.ศ. 2447 ทางราชการได้จัดระบบการปกครองใหม่อีกครั้ง จึงได้ย้ายอำเภอสีหิมน มาปลูกสร้าง ในที่ดินของวัดใหม่พิเนทร์ (วัดร้าง) โดยปลูกเป็นอาคารชั้นเดียวหลังคามุงจาก อยู่ใต้ปากคลอง บางคนที คลองนี้เป็นคลองที่อยู่ในย่านกลางชุมชน มีผู้คนอาศัยอยู่มาก จึงเปลี่ยนชื่ออำเภอสีหิมน เป็น อำเภอบางคนที ตามชื่อคลองแล้วแยกจากจังหวัดราชบุรี มาขึ้นต่อจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งมี

อยู่ 2 อำเภอ ประกาศตั้งเป็นอำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2454 ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์กล่าวว่า สมุทรสงครามเดิมมีชื่อว่า แม่กลอง เป็นเมืองที่เกิดขึ้นสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยมีฐานะเป็นเมืองเล็กๆ เมืองหนึ่งในสังกัดกรมเจ้าท่า เจ้าเมืองมีฐานะเป็นพระแม่กลองบุรี ขึ้นอยู่กับเมืองราชบุรี ซึ่งเป็นเมืองใหญ่มีฐานะเป็นจังหวัดอย่างสมบูรณ์ ในสมัยรัชกาลที่ 5 จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดที่มีอายุน้อย เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ดินงอกใหม่ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบจึงเป็นช่วงรัตนโกสินทร์เป็นส่วนใหญ่ เพราะหลักฐานเดิมได้เปลี่ยนสภาพไปแล้ว เช่น ป้อมพิฆาตข้าศึก กลายเป็นที่ตั้งโรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย หรือ ค่ายเงินบางกุ่มบริเวณวัดบางกุ่ม เป็นค่ายลูกเสือสมุทรสงคราม ซึ่งปัจจุบันเลิกกิจการไปแล้ว จึงอาจกล่าวได้ว่าโบราณสถาน โบราณวัตถุทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดสมุทรสงคราม พบมากบริเวณวัดต่าง ๆ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดสมุทรสงคราม บนเรือนไทยในอุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.2)

ประวัติศาสตร์ของจังหวัดสมุทรสงคราม ที่ทางราชการเห็นความสำคัญ คือ เป็นนิเวศสถานเดิมสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี พระบรมราชินีในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และถิ่นพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ 2) จึงถือว่าจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นเมืองต้นราชินิกุลและเป็นเมืองแห่งราชศิลปิน จึงกำหนดให้วันที่ 24 กุมภาพันธ์ เป็นวันศิลปินแห่งชาติ โดยจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติที่พระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย บริเวณวัดอัมพวันเจติยาราม และอุทยานพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย หรืออุทยาน ร.2

2.3.2 กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

กลุ่มแม่บ้านสตรี เป็นกลุ่มแม่บ้านที่มีอาชีพทางการเกษตรกรรมที่แตกต่างกันออกไป ในแต่ละพื้นที่ โดยมีเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ นักวิชาการ และการแลกเปลี่ยนแนวความคิดจากการศึกษาดูงานในกลุ่มแม่บ้านสตรีของจังหวัดอื่นๆ ซึ่งเป็นผู้ที่มีนวัตกรรมใหม่ๆ ในด้านของการนำวัสดุท้องถิ่น มาเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ องค์ความรู้จากนักวิชาการเหล่านี้สามารถก่อให้เกิดตัวผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว และช่วยต่อยอดในการสร้างผลิตภัณฑ์ให้กับกลุ่มแม่บ้านสตรีอีกด้วย กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม แบ่งออกได้เป็น 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภออัมพวา อำเภอบางคนที โดยกลุ่มแม่บ้านสตรีใน

แต่ละอำเภอจะมีวิถีชีวิตที่ต่างกัน การก่อตั้งกลุ่มจึงมีประวัติความเป็นมาที่แตกต่างกัน ดังจะกล่าวต่อไป

2.3.2.1 ประวัติความเป็นมาและการบริหารจัดการของกลุ่มแม่บ้านสตรี อำเภอเมือง

1) กลุ่มแม่บ้านตำบลบางขันแตก

เริ่มดำเนินการทำน้ำพริกเผา เมื่อปี พ.ศ.2548 เพื่อเป็นอาชีพเสริม จากอาชีพหลัก คือการทำสวนมะพร้าวและใช้เวลาร่างให้เกิดประโยชน์ มีรายได้จุนเจือสมาชิกในครอบครัว โดยมีแรงจูงใจการศึกษาดูงาน กลุ่มทำน้ำพริกแม่เพียว ตำบลรางหวาย อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อปี พ.ศ.2542 ในระยะแรกได้มีการรวมสมาชิก 15 คน มีเงินทุนจากการลงหุ้นจากสมาชิกประมาณ 4,000 บาท โดยมีสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมือง และจังหวัดสมุทรสงคราม และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นหน่วยงานให้คำแนะนำด้านวิชาการและสนับสนุนงบประมาณ ในปัจจุบันกลุ่มได้ทำการผลิตน้ำพริกชนิดต่างๆ ออกจำหน่าย กลุ่มสตรี หมู่ 1 มีคณะกรรมการบริหาร 5 คน ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ประชาสงเคราะห์ และ องค์การบริหารส่วนตำบลลาดใหญ่

2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดาวโด่ง

ก่อตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2519 เดิมชาวบ้านมีอาชีพทำสวนตาล แต่พออายุมากขึ้นการขึ้นตาลก็ลำบากมากขึ้นจึงรวมตัวกันเพื่อหาอาชีพเสริมทดแทน แรกๆ ก็ขายของใช้ทั่วไปในท้องถิ่น ทำได้ไม่นานก็มีร้านค้าท้องถิ่นมาตั้งมากขึ้น จึงหันมาเริ่มการแปรรูปผลผลิตการเกษตร เช่น น้ำตาลมะพร้าว น้ำส้มสายชูมะพร้าว วุ้นมะพร้าว โดยไปเรียนจากที่อื่นบ้าง เป็นภูมิปัญญาเดิมบ้าง การพัฒนาผลิตภัณฑ์มาเรื่อยๆ โดยได้รับการสนับสนุนจากทางราชการต่างๆ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร สาธารณสุขจังหวัด พาณิชยจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเขินปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์หลายอย่าง เช่น กัวยทอดเนย วุ้นมะพร้าว

3) กลุ่มแม่บ้านบางแก้ว

เดิมมีอาชีพทำนาเกลือ พอเลิกทำนาเกลือก็ว่างงาน เจ้าหน้าที่ของเกษตรอำเภอจึงเข้ามาแนะนำให้จัดตั้งกลุ่มทำน้ำพริกขายในช่วงที่ว่างจากนาเกลือเพื่อเพิ่มรายได้ การที่กลุ่มเลือกทำน้ำพริกนั้น เป็น เพราะมีความมั่นใจในฝีมือการทำน้ำพริกอยู่แล้ว จึงชักชวนกันมาลงขันและจัดตั้งกลุ่มขึ้น ซึ่งเป็นที่พอใจกันอย่างมาก ทั้งคนซื้อและคนขาย

4) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทำยหาด

แต่เดิมมีอาชีพทำนาทำสวน เป็นแม่บ้าน แต่พอเศรษฐกิจไม่ดีรายได้ไม่เพียงพอ จึงเริ่มรวมกลุ่มคนที่ว่างงานจัดตั้งกลุ่มแปรรูปอาหารขึ้น เมื่อปีพ.ศ.2540 โดยได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่เคหะกิจเกษตรในด้านการแปรรูป

5) กลุ่มแม่บ้านเกษตรเอกชัย

จากการที่ประธานกลุ่มมีความสนใจและชอบงานทางด้านนี้อยู่แล้ว เมื่อมีโอกาสจึงไปเรียนการทำเครื่องประดับจากการโครงการฝึกอบรมอาชีพ แล้วกลับมาตัดแปลงประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ โดยใช้ลวดทองเหลืองถักเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ และสอนให้กับเพื่อนบ้านละแวกใกล้เคียงที่สนใจ พัฒนาฝีมือ รูปแบบจนเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น ปัจจุบันมีสมาชิก 17 คน และมีผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

6) กลุ่มสตรีและเยาวชนสหกรณ์ประมงบางจะเกร็ง-บางแก้ว

กลุ่มสตรีและเยาวชนสหกรณ์ประมงบางจะเกร็ง จำกัด ก่อตั้งขึ้น เมื่อปี พ.ศ.2539 เนื่องจากผู้นำกลุ่มได้เห็นถึงปัญหาของยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดเข้ามาในชุมชนในท้องถิ่นมากขึ้นเรื่อยๆ จึงได้คิดหาวิธีป้องกันและบรรเทาการขยายตัวของปัญหายาเสพติด ด้วยการให้สมาชิกใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เยาวชนได้ใช้เวลาอยู่กับครอบครัวสมาชิกมากขึ้น และยังเป็นการสร้างรายได้เสริมให้แก่ครอบครัวอีกทางหนึ่ง

7) กลุ่มแม่บ้านกาละแมรามัญพัฒนา

กลุ่มแม่บ้านกาละแมรามัญพัฒนา ได้มีการรวมกลุ่มการจัดตั้งเป็นกลุ่มเพื่อผลิตและจำหน่ายกาละแมรามัญ ซึ่งได้รวมกลุ่มกันเป็นเวลาประมาณ 1 ปี มีนางกวย คุ่มครอง เป็นประธานกลุ่ม สำหรับสถานที่ผลิตและจำหน่ายกาละแมรามัญ ตั้งอยู่ที่วัดศรีทธาธรรม

2.3.2.2 ประวัติความเป็นมาและการบริหารจัดการของกลุ่มแม่บ้านสตรีอำเภอบางคนที

1) กลุ่มสตรีและเยาวชนสหกรณ์วัดศรีสถิตใน

จัดตั้งกลุ่มเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2541 มีสมาชิก 30 คน มีเงินทุนก่อตั้งมาจากการระดมหุ้น หุ้นละ 50 บาท เป็นเงิน 10,000 บาท ปัจจุบันมีหุ้น 110 หุ้น สำหรับการอบรมทำผ้ามัดย้อม ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัด และวิทยากรจากวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ต่อมาได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน บางนกแขวกเป็นเงิน 27,000 บาท และกลุ่มสามารถคืนเงินทุนได้ภายใน 1 ปี ปี 2542 ได้รับการสนับสนุนจาก

งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้อบรมเพิ่มเติมในด้านตลาดและการพัฒนาผลิตภัณฑ์

2) ตำบลปราโมทย์ กลุ่มสตรีบ้านปราโมทย์

เริ่มจัดตั้งปี พ.ศ.2540 จำนวนสมาชิก 15 คน ได้รับเงินสนับสนุนจากราชการ 20,000 บาท โดยเริ่มจากประธานมีความประสงค์ให้สตรีในหมู่บ้านมีอาชีพเพื่อเสริมรายได้ ซึ่งสตรีจะว่างจากการทำสวนผลไม้ จึงได้ประสานงานขอเงินสนับสนุนจากราชการ ทำพวงหรีดและดอกไม้จันทน์ นอกจากนี้กลุ่มได้จัดไปดูงาน จังหวัดอยุธยา และมาปรับปรุงให้ทันสมัยสวยงาม ส่วนมากไม่ใช้ไหมจะใช้ผ้าขนหนูแทน ปัจจุบันขายดีมากสมาชิกในปัจจุบัน 35 หลังคาเรือน มีรายได้เดือนละ 3,000 บาท ต่อครัวเรือน

3) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกระดังงาสำคี่

เมื่อปี พ.ศ.2535 ทางคุณบุญชม ได้รับการชักชวนจากเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ ให้ไปรับการอบรมการทำวุ้นมะพร้าวจากทาง อาจารย์ปราโมทย์ ธรรมรัตน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แล้วจึงมารวมกลุ่มแม่บ้านในชุมชนทำการผลิต ต่อมาเห็นว่ามีกะลามะพร้าวที่ต้องทิ้งจำนวนมากเลยนำมาประยุกต์ผลิตเป็นสินค้าหัตถกรรม ซึ่งกลุ่มนี้เป็นกลุ่มแรกในจังหวัดสมุทรสงคราม ที่ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดนี้ ได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการให้ความรู้และพัฒนาเทคนิคการผลิต

2.3.2.3 ประวัติความเป็นมาและการบริหารจัดการของกลุ่มแม่บ้านสตรีอำเภออัมพวา

1) กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา

กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา ตำบลวัดประดู่ มีการก่อตั้งเพื่อส่งเสริมให้สตรีได้มีบทบาทในการพัฒนาตนเองและหมู่บ้านในด้านต่างๆ โดยการฝึกอบรมสมาชิก สตรีอาสาในทุกหมู่บ้าน ที่สนใจและจัดตั้งคณะกรรมการ พัฒนาสตรีหมู่บ้านและตำบลมีการสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาสตรีโดยการฝึกอบรม และให้ความรู้เรื่องอาชีพ โดยการสนับสนุนวิทยากรจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการสาธิตการทำวุ้นมะพร้าว

2) กลุ่มแม่บ้านตลาดน้ำท่าคา

กลุ่มเริ่มจัดตั้ง เมื่อปีพ.ศ.2542 เนื่องจากในพื้นที่มีวัตถุประสงค์การทำน้ำตาลมะพร้าว จึงได้มีการรวมกลุ่มขึ้นเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือน แก่สมาชิก จึงได้มีการรวมกลุ่มกันขึ้นมีสมาชิก 12 คน อนาคตต้องมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น

3) กลุ่มสตรีพัฒนาแปรรูปปลาแดดเดียว ตำบลแพรภานามแดง

เดิมเป็นพื้นที่ทำนา เนื่องจากการทำนาไม่ค่อยได้ผลและมีผู้เลี้ยงปลาสดได้มาเช่าพื้นที่บางส่วนเลี้ยงปลาสด และทำรายได้ดีก็มีประชาชนในตำบลแพรภานามแดงหันมาสนใจเลี้ยงปลาสดเป็นจำนวนมาก และด้วยจังหวัดสมุทรสงครามเป็นพื้นที่ทำนาเกลือ จึงได้มีการนำเกลือมาทำปลาสดแดดเดียวและมีรสชาติอร่อยเป็นที่ยอมรับของคนในและนอกจังหวัด

4) กลุ่มแม่บ้านกล้วยกวนเพชรสมุทร

แต่เดิมการประกอบอาชีพของคนอัมพวา ส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวน รับจ้างทั่วไป และค้าขาย ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจของชาวสวนได้รับผลผลิตที่ตกต่ำขายผลผลิตไม่ได้ราคาเท่าที่ควร ทำให้ผลไม้ที่ได้ต้องเสียราคา หรือทิ้งโดยไม่มีประโยชน์ ดังนั้นงานพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลอัมพวา จึงได้จัดทำโครงการ เพื่อนำผลไม้ที่ไม่ได้ราคา นำมาแปรรูปให้เกิดประโยชน์ ได้จัดให้มีการอบรมให้กลุ่มที่สนใจ 30 คน และได้มีการจัดตั้งกลุ่มขึ้น ได้มีการรวบรวมสมาชิกที่สมัครใจ จะเข้าร่วมดำเนินการกิจการผลไม้แปรรูป เพื่อเป็นรายได้เสริมให้แก่ครอบครัว การดำเนินการดังกล่าวจึงมีการเรียกเก็บค่าหุ้นจากสมาชิก เพื่อใช้เป็นทุนในการดำเนินการ มีสมาชิกเข้าร่วมประมาณ 15 คน จึงตั้งเป็นกลุ่มแม่บ้านเทศบาลตำบลอัมพวาขึ้น โดยหน่วยงานเทศบาลได้สนับสนุนในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ผลไม้ก็ได้รับซื้อจากกลุ่มชาวสวนด้วยกัน ทำให้มีการกระจายรายได้เกิดขึ้นกับกลุ่มชาวสวน ปัจจุบันดำเนินการกลุ่มมีรายได้เสริมนอกเหนือจากการทำสวน ประมาณ 2,000-3,000 บาท ต่อเดือน

สรุปกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม แบ่งออกเป็น 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม อำเภออัมพวา อำเภอบางคนที โดยมีการก่อตั้งกลุ่มจากการรวบรวมสมาชิกสตรีที่มีเวลาว่างหลังจากการประกอบอาชีพหลักหรือโดยการชักชวนจากนักวิชาการและผู้นำกลุ่ม ซึ่งสมาชิกเหล่านี้มีความสนใจใฝ่รู้ที่จะฝึกอบรม เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ ทักษะและความชำนาญที่แปลกใหม่ในการสร้างอาชีพ เสริมรายได้ อาชีพรอง เพื่อเกิดรายได้เพื่อเลี้ยงชีพของตนเอง และครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงไม่เป็นการยากนักที่จะชักชวนกลุ่มแม่บ้านสตรี เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง ดังนั้นการฝึกอบรมที่ก่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด ควรมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้อง โดยมีการสำรวจความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ก่อนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง เพื่อนำมาจัดการฝึกอบรม วิชาชีพให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานรวมถึงศึกษาการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อมาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ให้เกิด

ประโยชน์สูงสุด โดยการศึกษาในครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะพืช ได้แก่ ต้นมะพร้าว ต้นจาก ต้นกล้วย ต้นโสน ต้นอัมพวา ต้นตีนเป็ดน้ำ และผักตบชวา

2.4 วัชธุกรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

จังหวัดสมุทรสงครามเป็นเมืองสามน้ำ เพราะมีทั้ง น้ำจืด แอ่งน้ำบางคนที่ น้ำกร่อย แอ่งน้ำอัมพวา และอำเภอเมืองตอนบน และ น้ำเค็มทางอำเภอเมืองตอนกลาง และตอนล่าง กับอำเภออัมพวาตอนล่าง เพราะจังหวัดสมุทรสงครามอยู่ติดกับอ่าวไทย และแม่น้ำแม่กลองไหล ออกทะเลที่จังหวัดนี้ ส่งผลให้เกิดอาชีพที่หลากหลาย ได้แก่ การทำประมง การทำสวนมะพร้าว การทำสวนผลไม้ ต้นไม้ประจำท้องถิ่นก็มีนานาชนิด ทั้งที่เป็นป่าชายเลน ร่องสวน ฯลฯ โดยขอ กล่าวถึงต้นไม้ที่สามารถนำมาเป็นวัชธุกรมชาติในท้องถิ่น ดังนี้

2.4.1 ต้นมะพร้าว

จังหวัดสมุทรสงครามเป็นเมืองสามน้ำ เพราะมีทั้ง น้ำจืด แอ่งน้ำบางคนที่ น้ำกร่อย แอ่งน้ำอัมพวา และอำเภอเมืองตอนบน และ น้ำเค็มทางอำเภอเมืองตอนกลาง และตอนล่าง กับอำเภออัมพวาตอนล่าง เพราะจังหวัดสมุทรสงครามอยู่ติดกับอ่าวไทย และแม่น้ำแม่กลองไหลออกทะเลที่จังหวัดนี้ ส่งผลให้เกิดอาชีพที่หลากหลาย ได้แก่ การทำประมง การทำสวนมะพร้าว การทำสวนผลไม้ พืชประจำท้องถิ่นจึงมีนานาชนิด ทั้งที่เป็นป่าชายเลน ร่องสวน เป็นต้น ในที่นี้กล่าวถึงพืชที่เป็นวัชธุกรมชาติของท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม

ภาพ 2.2 ต้นมะพร้าว

ที่มา : <http://www.takwelfare.com/~suan/7-63000-001-127.html>

รัชนี (2534) ได้กล่าวว่า มะพร้าวเป็นไม้ยืนต้นในตระกูลปาล์ม ลักษณะของใบเป็นใบเลี้ยงเดี่ยวเรียงติดกันเป็นแถวอยู่สองข้างของมะพร้าว มีลำต้นเป็นรูปทรงกระบอก ส่วนโคนต้นจะใหญ่กว่าตอนปลาย ขอบขึ้นในดินร่วนหรือดินปนทราย อากาศอบอุ่นหรือค่อนข้างร้อน และปริมาณน้ำฝนมากเพียงพอหรือริมฝั่งทะเลหรือที่น้ำทะเลเข้าถึง เช่น ประเทศไทย มาเลเซีย อินเดีย และตามหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก มนุษย์นำมะพร้าวมาใช้ประโยชน์ได้ตั้งแต่วัยจนถึงยุคดังนี้

1) รากมะพร้าวนำไปใช้เป็นสีย้อมผ้า ย้อมเส้นด้าย ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเครื่องใช้ในบ้าน จำพวกตะกร้า ถาด เป็นต้น

2) ลำต้น ต้นมะพร้าว สามารถแปรรูปเป็นไม้กระดานที่มีคุณภาพดีใช้สร้างบ้าน ทำเครื่องเรือนได้สวยงามเนื่องจากไม้มะพร้าวมีลวดลายพิเศษในตัว ถ้าไม่แปรรูปเป็นไม้กระดานก็อาจจะใช้ทำเสารั้ว หรือเสาไฟฟ้า นอกจากนั้นสามารถนำไปทำเครื่องใช้ต่างๆ ได้ เช่น ถ้วย ชาม ถาด เป็นต้น

3) ทางมะพร้าว นิยม นำไปใช้เป็นไม้รั้วกันบริเวณบ้าน หรือที่ดินของตน หรือเอาทางมาผ่าครึ่งแล้วเอาใบมะพร้าวทำเป็นแผงใช้มุงหลังคา หรือเป็นแผงกันลม บางครั้งก็นิยมใช้เป็นไม้พาดเพื่อทำบันไดขึ้นเรือนแต่บางบ้านก็นำไปทำซุ้มเพื่อให้ต้นไม้ใช้เป็นไม้เกาะเลื้อย เพื่อการเจริญเติบโตส่วนบางหมู่บ้านก็นิยมนำไปใช้ทำไม้พื้นในการประกอบอาหาร เคี้ยวน้ำตาลโดยวัตถุประสงค์ที่จะลดต้นทุนในการผลิตน้ำตาลปีบ

4) ก้านมะพร้าว หรือแหนใบ ส่วนที่เป็นกระดูกกลางใบ นำไปใช้ทำไม้กวาดก้านดอกไม้ประดิษฐ์ ชาวชนบทนำไปสานขัดทำเสวียนหม้อ หรือก้นหม้อใส่ของ ทำตะกร้าใส่ของ และทอเสื่อวางของ หรือไว้ประดับตกแต่งบ้าน

5) ใบมะพร้าว นำมาเป็นวัสดุคลุมหลังคา ภาชนะใส่ของชั่วคราว ปัจจุบันจะพบเห็นชาวไทยมุสลิมนิยมถักสานใบมะพร้าวเป็นกระสอบ เพื่อนำไปใส่ใบหญ้าเลี้ยงวัว หรือถักเป็นหมวกใส่กันแดดเวลาทำงานในสวน ซึ่งปัจจุบันกำลังจะสูญหายไป แต่มีผู้สนใจ และส่งเสริมการนำใบมะพร้าวมาถักสานเป็นเครื่องเล่นให้เด็กหรือใช้ตกแต่งบ้าน นอกจากนั้นมีการนำใบมะพร้าวมาใช้แทนใบจากในการการห่อขนมปังหรือใช้ลัดใบตองในการห่อขนมทรงสูงที่ เรียกว่า เตี่ยว เป็นต้น

6) เยื่อหุ้มคอมะพร้าว หรือรอกมะพร้าว ได้ถูกนำมาใช้กันอยู่บ้าง แต่ไม่เป็นที่นิยมและแพร่หลายมากนัก เพราะรอกมะพร้าวขาดคุณสมบัติที่เหมาะสมในการใช้งานมาก เพราะผิวสัมผัสหยาบ ไม่ค่อยแข็งแรง แยกขาดง่าย แต่ก็มีผู้นำรอกมะพร้าวมาทำเครื่องใช้ดังนี้ รองเท้าแตะ กระเป๋า

ถือสภาพสตรี หมวก เป็นต้น ปัจจุบันมีการปรับปรุงคุณภาพของรก ให้มีคุณภาพดีขึ้น เพื่อนำมาทำผลิตภัณฑ์พวกถังขยะ กล่องใส่กระดาษเช็ดปาก ที่ใส่ซองจดหมายและเอกสาร เป็นต้น

7) จั่น หรือวง ซึ่งนักวิชาการเรียกว่า ซ้อดอก นำไปประดิษฐ์เป็นภาพหรือนำก้านซ้อดอกไปทำกิ่งไม้ประดับบ้าน ทำดอกไม้ประดิษฐ์ กาบหุ้มจั่นซ้อดอกสามารถนำมาปรับปรุงใช้เป็นวัสดุประดิษฐ์ เครื่องใช้ต่าง ๆ ได้ เช่น เรือใบใส่ผลไม้บนโต๊ะอาหาร ทำโครงเรือกอล์ฟและ ทำที่ใส่ซองจดหมายหรือกระดาษเช็ดปากหรือใส่ช้อนส้อม

8) เปลือกมะพร้าว (Husk/coir) นำมาแช่ บดให้นุ่ม เมื่ออ่อนตัวนำไปทุบหรือตี และสลัดเอากากผงจากกาบมะพร้าวออกจะได้เส้นใยสั้นจากเปลือกมะพร้าว นำไปอัดทำส่วนไส้ในของที่นอนสายรุ้ง ทำแผ่นใส่ในเบาะเก้าอี้หนัง เก้าอี้ในรถยนต์ ทำแท่ง เพาะชำ เป็นต้น ส่วนเส้นใยกลุ่มยาวจะถูกนำไปจัดเรียงเพื่อทำแปรง พรมปูพื้น พรมเช็ดเท้า เชือกที่ใช้ ในการประมง เป็นต้น

9) กะลามะพร้าว นำมาใช้ เป็นภาชนะใส่ของใส่อาหาร เป็นภาชนะหรือเครื่องใช้ กะลามะพร้าวอยู่ตามชนบท เช่น กระบวยตักน้ำ ทัพพี หรือจวก ปัจจุบันกะลาไทย ถูกนำมาใช้เป็นวัสดุในการประดิษฐ์เครื่องใช้ต่างๆ เช่น ภาชนะใส่และเสิร์ฟผักสลัดในสถานที่หรูหรา

2.4.2 ต้นจาก

ต้นจากนี้มีลักษณะที่แตกต่างจากพืชวงศ์ปาล์มอื่นๆ หลายอย่าง เช่น ลักษณะของซ้อดอกและลำต้น จนต้องจัดอยู่ในวงศ์ย่อยของตัวเองแยกต่างหาก ดอกแต่ละดอกเป็นดอกเพศเดียว แต่ในซ้อดอกหนึ่งนั้น จะมีทั้งดอกตัวผู้และดอกตัวเมีย เมื่อเมล็ดเริ่มแก่ก็จะออกรากตั้งแต่เมล็ดยังคงติดอยู่กับทะลาย

ภาพ 2.3 ต้นจาก

ที่มา : <http://www.learners.in.th/blogs/posts/293981>

เมื่อแก่เต็มทีก็จะหล่นลงน้ำ และลอยไปกับสายน้ำก่อนจะไปติดตามสันดอนหรือตลิ่งที่อยู่ห่างออกไปเพื่อเติบโตเป็นต้นใหม่ต่อไป ลำต้นของต้นจากนั้นอยู่ใต้ดิน โดยจะแตกหน่อใหม่ออกไปเรื่อยๆในลักษณะทวิคูณ (Dichotomous) คือจากหนึ่งก็จะแตกออกเป็นสองต้น จากนั้นก็จะกลายเป็นสี่, แปด, สิบหก, สามสิบสอง ไปเรื่อยๆตามลำดับ

จาก เป็นพืชที่อยู่กับคนไทยมาช้านาน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันนี้ การใช้ประโยชน์ของจากในชีวิตประจำวันจะพบเห็นได้น้อย แต่สามารถนำมาใช้ได้มากมายทั้งของกินและของใช้

1) พอนจาก หรือที่ภาษาถิ่นเรียกว่า ปงจาก จะนำมาเป็นฟืนสำหรับเกาะเวลาว่ายน้ำ เพื่อไม่ให้จม หรือจะนำไม้มาเสียบไว้ด้านซ้ายขวาของพอนจากเพื่อให้เป็นด้ามจับของฟืนเวลาว่ายน้ำก็ได้ ใช้ นอกจากนั้น ยังนำพอนจากมาทำเป็นของเล่นต่างๆ เช่น เรือ ปืน หรือดาบ เป็นต้น

2) ทางจากสามารถนำมาทำปลอกแจวเรือได้เพราะมีความเหนียวใช้แทนเชือกในลอน แต่ข้อเสียก็คือไม่ทนทาน นอกจากนั้นชาวประมงยังใช้ส่วนของทางจากแก่มาทำเป็นตะแกรงอย่างปลาอีกด้วย

3) ใบจากจะมีลักษณะคล้ายๆ กับใบมะพร้าวแต่มีขนาดใหญ่กว่า ใบอ่อนที่เพิ่งแตกยอดนั้นนำมาทำমনูหรือสุบ ส่วนใบนำมาห่อขนมจากอย่างที่พบเห็นกันในปัจจุบัน และใบแก่จะเย็บเป็นตับจากนำมามุงหลังคาหรือกันฝนบ้าน นำมาทำกระแฉ่งซึ่งมีลักษณะคล้ายๆ กับเต็นท์ ทำเป็นเพิงอาศัยพักผ่อนเวลาไปทำนา ทำสวน หรือใช้กันแดดกันฝนบนเรือแจว เพราะกันความร้อนได้ดีกว่าเต็นท์ จึงมีผู้นำใบจากมาทำฝาซึ่งที่ใช้หนึ่งอาหารต่างๆ เพราะใบจากทนความร้อน เปรียบเสมือนฉนวนกันความร้อน สามารถทำตัวเองโดยไม่ต้องซื้อ หรือจะทำฝาชีครอบกับข้าวก็ได้ นอกจากนั้น ใบจากสามารถทำของเล่นคือลูกโตนส่วนก้านจากสามารถนำมาทำเสวียนหม้อและไม้กวาด

4) งวงจากสามารถทำไม้กวาดหรือแป้บัดแมลงได้ หรือแปรงล้างกระบอกตาล (พรรณ์, 2553)

2.4.3 ต้นกล้วย

กล้วย เป็นพืชพื้นบ้านของไทยที่ถูกลำเอามาใช้ประโยชน์ในทุกยุค ทุกสมัย เพราะทุกส่วนของกล้วยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ขนม ของตกแต่ง กระถาง หรือภาชนะ

ภาพ 2.4 ต้นกล้วย

ที่มา : <http://www.learners.in.th/blogs/posts/331924>

1) ใบกล้วยหรือใบตอง ใบของกล้วยไม่ว่าจะเป็นใบสดหรือใบแห้ง ใช้ทำเป็นภาชนะบรรจุอาหารโดยทำเป็นกระถางหรือห่ออาหารหลายชนิด และอาจยังมาทำเป็นงานประดิษฐ์ได้มากมาย

2) ใบก้านใบนำมาตากให้แห้งใช้มัดของทำประดิษฐ์ที่สวยงามและยังทำประโยชน์อื่นๆได้เช่นก้านใบที่ยังสดนำมาทำเป็นของเล่น

3) กาบกล้วยนิยมนำมาแกะสลักที่เรียกว่าแทงกล้วยเป็นลายกนกหรือลวดลายต่าง และทำประโยชน์ได้อีกหลายอย่าง

4) เมล็ดกล้วยนำมาร้อยลูกประคำสร้อยคอและเครื่องประดับ

5) ยางกล้วยใช้เป็นสีย้อมด้ายทอผ้าให้มีสีน้ำตาลไม่ตก ไม่ลอก ทนทาน

6) เถ้าของกล้วยนำมาใช้ซักผ้าเพราะมีโพแทสเซียมสูง

7) ลำต้นของกล้วยใช้เป็นฐานเพื่อนำไปทำกระถาง และท่อนสำหรับคนว่ายนํ้า

กล้วยจึงถือได้ว่าเป็นพืชที่มีประโยชน์คุ้มค่า มิใช่เพียงประโยชน์ทางด้านอาหาร แต่ทุกส่วนของกล้วยสามารถนำมาทำให้เกิดประโยชน์ได้หมด ทั้งยังมีสรรพคุณทางยารักษาโรคได้อีกด้วย

2.4.4 ต้นโสน

ลักษณะพืช ต้นโสน นับว่าเป็นพืชล้มลุกชนิดหนึ่ง เป็นพืชไม้พุ่ม พุ่มขนาดกลางลำต้นสูงประมาณ 3-4 เมตร มีกิ่งก้านห่างๆ ใบเล็กเป็นฝอยคล้ายกับใบมะขาม หรือใบกระถิน ออกดอกสีเหลืองสวยงามดี ดอกของโสนคล้ายดอกแคแต่ดอกเล็กกว่ามาก มีฝักยาวออกมาเมื่อดอกแก่จัดร่วงไปแล้วมีเมล็ดในฝักคล้ายกับถั่วเขียว แต่ฝักยาวกว่ามาก ต้นโสนสูงประมาณ 2-3 เมตร ลำต้นเปราะเพราะไม่มีแก่น

ภาพ 2.5 ต้นโสน

ที่มา: http://www.panmai.com/Food/List_02.shtml

การปลูก ต้นโสนนี้ขึ้นเองอยู่โดยทั่วไป โดยเฉพาะตามริมคูน้ำ ริมคลอง ในที่ชื้นแฉะ เป็นพืชที่ขึ้นง่าย มักจะไม่มีใครปลูกกันนัก ถ้าจะปลูกก็ต้องเอาเมล็ดมาหว่านต้นโสนจะขึ้นเองอย่างง่ายดาย ไม่จำเป็นต้องบำรุงรักษากังอกรางามดี ต้นโสนสามารถนำมาสร้างรายได้ให้กับกลุ่มแม่บ้าน ด้วยการประดิษฐ์เป็นชิ้นงานเช่น ดอกกุหลาบ ดอกมะลอลดุม ดอกมะลิบาน ดอกเย็บปี่รำ ดอกคาร์เนชั่น ดอกบัว ดอกไม้จันทร์ กระเป๋า ตะกร้า เป็นต้น (อรุณ, 2552)

2.4.5 ต้นอัมพวา

ลักษณะโดยทั่วไป เป็นไม้พุ่มขนาดกลาง ใบรูปไข่ ใบย่อยออกเป็นคู่คล้ายปีกผีเสื้อ ใบจะห้อยลง ช่อดอกจะเกิดตามปมของลำต้น ผลอ่อนมีสีน้ำตาลแกมเขียว ผลดิบมีรสคล้ายมะม่วงดิบ ผลมีรูปร่างแบน แต่มีรอยหยักไม่น่าดู และเมล็ดสีน้ำตาล ห้อยลงตามลำต้น 1 เมล็ดต่อผล เมล็ดแบนคล้ายไตสีน้ำตาล ในบางครั้งอาจจะมีดอกตลอดปี มีรสชาติคล้ายแอปเปิล บางต้นมีรสเปรี้ยว เจริญเติบโตได้ดีในเขตร้อน ที่ลุ่ม และอยู่ในเขตมรสุม ชอบอยู่กลางแจ้ง ทนทานต่อลมพัด ปลูกลงในกระถางเป็นไม้ประดับ ทรงพุ่มและใบสวยงาม มีประโยชน์ทั้งประเภท ไม้ประดับ และรับประทานผลได้ รวมไปถึงงานประดิษฐ์เครื่องแขวนจากเมล็ดตากแห้งบ้าน ป้ายชื่อ เป็นต้น (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสงคราม, 2554)

ภาพ 2.6 ต้นอัมพวา

2.4.6 ดินเปิดน้ำ

ลักษณะทั่วไป ไม้ต้นขนาดเล็ก ทรงพุ่มกลม ใบหนา ไม้ผลัดใบ มีน้ำยางสีขาว การขยายพันธุ์ การเพาะเมล็ดแก่ เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด

เนื่องจากดินเปิดน้ำ ต้องการความชื้นสูง และแสงแดด การปลูกจึงควรเว้นต้น ระยะห่างจากต้นไม้ชนิดอื่นอย่างน้อย 3 เมตร

ภาพ 2.7 ต้นและลูกดินเปิดน้ำ

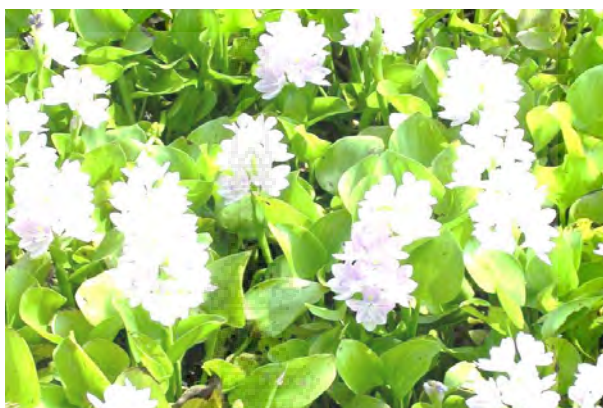
ที่มา :

<http://ipc5.dip.go.th/%E0%B8%AA%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B8%9B%E0%B8%B2Part2/tabid/136/Default.aspx>

ต้นดินเปิดน้ำสามารถนำมาประดิษฐ์เป็นชิ้นงานได้ดังนี้ เครื่องแขวนตกแต่งบ้าน แจกันดอกไม้ประดิษฐ์ กระถางต้นไม้ เป็นต้น (เกษร, 2552)

2.4.7 ผักตบชวา

ลักษณะทั่วไปเป็นวัชพืชน้ำประเภทใบเลี้ยงเดี่ยวลอยน้ำทรงพุ่มกลมสูงประมาณ 50–100 เซนติเมตร การขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด และไหล

ภาพ 2.8 ผักตบชวา

ที่มา: http://kromchol.rid.go.th/research/vijai_rid/wd/eichornia.html

ผักตบชวาสามารถนำมาประดิษฐ์เป็นชิ้นงาน เช่น กระเป๋าทู กระเป๋าสะพายที่ใส่กระดาษทิชชู หมวก เป็นต้น (กลุ่มผลิตภัณฑ์ผักตบชวาบ้านบางสะแก, 2552)

จากการศึกษาข้างต้น จะพบว่า วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ของจังหวัดสมุทรสงคราม เป็นวัสดุที่สามารถเพิ่มมูลค่า โดยนำมาสร้างสร้งงานประดิษฐ์ หรือประยุกต์ ให้เกิดเป็นชิ้นงานที่ทรงคุณค่า ใช้งานได้จริง และเป็นที่ยอมรับในตลาดสินค้า สิ่งสำคัญที่ต้องควบคู่ไปด้วยกัน คือ ประชาชนจังหวัดสมุทรสงครามจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการพัฒนาความรู้ให้มีความคิดก้าวไกล มีความคิดสร้างสรรค์ และปัจจัยสำคัญที่ขาดไม่ได้คือ การสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานราชการ และหน่วยงานเอกชน ให้วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นมาเพิ่มมูลค่า มีคุณค่ามากกว่าต้นพืชที่ยืนอยู่ได้ ด้วยการรื้อน้ำพรวดดินเท่านั้น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศไทย

อรทัย (2538) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการ ผลการศึกษาพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นต่อการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้ให้ความสำคัญด้านเนื้อหาหลักสูตรวิชา ด้านวิทยากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสูงกว่า ด้านกิจกรรมการฝึกอบรมและด้านการประเมินผล และได้มีการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการฝึกอบรมในโครงการพัฒนาบุคลากรทางด้านคอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับของกลุ่มความรู้ และสถานที่ฝึกอบรมพบความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือ ควรปรับปรุงหลักสูตรบางวิชาให้ทันสมัย วิทยากรควรเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติม อีกทั้งควรมีการติดตามประเมินผลด้วย เป็นต้น

พวงสุวรรณ (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาซีพระยะสั้นหน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้ทำการศึกษานำความรู้ไปใช้ 3 ด้าน คือ ด้านการนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน ผลการวิจัยพบว่าผู้จบหลักสูตรวิชาซีพระยะสั้นนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาผู้จบหลักสูตรวิชาซีพระยะสั้นนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ และนำไปใช้เพื่อชุมชนน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพส่วนใหญ่ นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ตามความถนัด และความชอบของตนเอง นำไปใช้เพื่อให้ตรงตามกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการได้ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวส่วนใหญ่ นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ประโยชน์แก่คนอื่น ๆ ในครอบครัวและตนเอง ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนพบว่าความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้อาจสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลในครอบครัวได้ นำไปใช้กับประชาชนในท้องถิ่นใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ประกอบอาชีพในท้องถิ่น อาชีพเสริม และทำให้ประชาชนในท้องถิ่นพัฒนาตนเองได้

ศักรินทร์ (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ปรากฏว่าพบความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ณัฐชานัท (2547) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ต้องขังหญิงศึกษาเฉพาะกรณี: เรือนจำกลางนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ต้องขังหญิง เรือนจำกลางนครปฐม ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงวัยกลางคน

วรรณภา (2547) ได้ศึกษาความต้องการการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของประชาชนในหมู่บ้านนอกเขตชลประทาน อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความต้องการการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น จำแนกตามตัวแปรด้านเพศ อายุ ขนาดของครอบครัว ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มสังคม ในชุมชน รายได้ต่อเดือน พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

กฤษณ์ (2548) ได้ศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของผู้ต้องขังเรือนจำกลางชลบุรี โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ชาญณรงค์ (2549) ได้ศึกษารูปแบบการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดคุณสมบัติผู้เข้ารับการอบรม ควรมาจากหมู่บ้านหรือตำบลเดียวกัน และควรมีอาชีพที่มีลักษณะเดียวกัน และประสบปัญหาคล้ายคลึงกัน การจัดหลักสูตรการฝึกอบรมควรตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่ทันสมัย การจัดวิทยากรและเทคนิคการฝึกอบรม วิทยากรควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ กำหนดเนื้อหาสาระการฝึกอบรม ควรมีการจัดศึกษาดูงาน และมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมด้วยกัน เอกสารประกอบการฝึกอบรมควรเน้นให้มีรูปภาพมากๆ การจัดสถานที่และระยะเวลาในการฝึกอบรมควรจัดในพื้นที่ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในช่วงเดือน

มกราคม - เมษายน และใช้เวลาในการฝึกอบรม 3 วัน การประเมินผลและการติดตามผล ควรมีการทดสอบก่อน และหลังการฝึกอบรม รวมทั้งมีการติดตามผลการฝึกอบรมด้วย

โสธมา (2549) ได้ศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 90 คน ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิต ด้านคุณค่าหรือประโยชน์ของวิชาชีพ นิสิตและบัณฑิตมีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ด้านนี้ในระดับที่ดี เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า วิชาคหกรรมศาสตร์เป็นศาสตร์ที่สามารถสร้างอาชีพได้ทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง เป็นวิชาชีพที่มีความหลากหลาย ได้ฝึกทักษะ ประสบการณ์ ส่วนด้านลักษณะผู้เรียน นิสิตและบัณฑิตมีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ด้านนี้ในระดับที่ดี การเรียนคหกรรมศาสตร์ทำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ผลงานต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้ทันและสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

2.5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ชองกุกเลีย (Chongulia. อ้างถึงใน ดวงรัตน์.2541) ได้ศึกษาบทบาทของสตรีไทย ในการหารายได้ช่วยเหลือฐานะทางด้านการเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่า สตรีไทยในชนบทส่วนใหญ่ จะละทิ้งอาชีพในชนบทมาประกอบอาชีพในเมือง เนื่องจากในชนบทมีงานทำน้อย อีกทั้งสตรีในชนบท มีความรู้ ความสามารถในการทำงานอยู่ในระดับที่น้อย แต่มีเวลามาก และมีความต้องการมีความสนใจที่จะหารายได้เพื่อมาช่วยเหลือครอบครัว

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความต้องการฝึกอบรม วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม ทำให้ได้แนวความคิดว่า ความต้องการเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่ตอบสนอง ความรู้สึกและอารมณ์เพื่อเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่ไม่พอใจ หรือขาดหายไป ให้ได้ในสิ่งที่ตน ต้องการ ในด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม เพื่อให้ชีวิตอยู่รอด มีความสุข สมปรารถนา โดยอาศัย การฝึกอบรมด้านคหกรรมศาสตร์ที่หน่วยงานภาครัฐ หรือสถาบันการศึกษาจัดฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสม นำไปแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ การประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพ โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องมีความมุ่งมั่น ตั้งใจฝึกฝน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถกระทำได้ตามสภาพการณ์จริงของท้องถิ่นและความพร้อมของตน นำมาใช้

ประโยชน์ในการทำงาน การดำรงชีวิต ให้เหมาะสมกับความชอบ ความถนัด และเห็นช่องทาง การพัฒนาอาชีพของตนต่อไป โดยนำวัฒนธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามมาใช้ในการ ประดิษฐ์ชิ้นงานด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) อย่างสร้างสรรค์ให้ทันสมัยกับยุคสังคมที่ เปลี่ยนแปลง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยแบ่งกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามออกเป็น 3 กลุ่ม ตามอำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จำนวน 361 คน อำเภอบางคนที จำนวน 147 คน อำเภออัมพวา จำนวน 137 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 645 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชน, 2553)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 241 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (สูตรที่ 2548 อ้างอิงใน Krejcie and Morjan, 1970) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นภูมิ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จำนวน 135 คน อำเภอบางคนที จำนวน 55 คน และอำเภออัมพวา จำนวน 51 คน ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่เป็นประชากร และที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. อำเภอเมืองสมุทรสงคราม	361	135
2. อำเภอบางคนที	147	55
3. อำเภออัมพวา	137	51
รวม	645	241

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ 241 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 645 คน จึงทำการเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่าง 241 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้วิธีการจับสลาก

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเลือกความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ที่ต้องการฝึกอบรมมีทั้งหมด 20 รายวิชา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (กูณฑ์ 2548 อ้างอิงใน Best and Kahn.1993:246-250) แสดงระดับความต้องการของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแต่ละข้อคำถาม ในระดับใดระดับหนึ่งเพียงระดับเดียว คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่กำหนดให้กลุ่มแม่บ้านสตรีแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์)

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ได้แก่ ปัญหาด้านวิทยากร ด้านวัสดุ/อุปกรณ์ ด้านงบประมาณ/การเงิน ด้านระยะเวลา ด้านวิชาที่ฝึกอบรม ด้านสถานที่ ด้านสวัสดิการ ด้านการสร้างอาชีพ และการหารายได้

3.2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลและแนวการสร้างแบบสอบถาม จากเอกสาร หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเภทอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามตามตัวแปรที่ศึกษา

3.2.2.2 สรุปรอบแนวคิด และขอบเขตให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2.2.3 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด และขอบเขตในการวิจัยให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตัวแปรที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง โดยมีจำนวนข้อคำถามดังต่อไปนี้

1) แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

2) แบบสอบถามเกี่ยวกับการเลือกความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ที่ต้องการฝึกอบรมมีทั้งหมด 20 รายวิชา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (กฤษณ์ 2548 อ้างอิงใน Best and Kahn .1993:246-250) แสดงระดับความต้องการของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแต่ละข้อคำถาม ในระดับใดระดับหนึ่งเพียงระดับเดียว คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3) แบบสอบถามปลายเปิดที่กำหนดให้กลุ่มแม่บ้านสตรีแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จำนวน 7 ข้อ

4) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ได้แก่ ปัญหาด้านวิทยากร ด้านวัสดุ/อุปกรณ์ ด้านงบประมาณ/การเงิน ด้านระยะเวลา ด้านวิชาที่ฝึกอบรม ด้านสถานที่ ด้านสวัสดิการ ด้านการสร้างอาชีพ และการหารายได้ จำนวน 4 ข้อ

3.2.2.4 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาตามกรอบแนวคิด และขอบเขตรวมถึงภาษาที่ใช้ รูปแบบการทำวิทยานิพนธ์เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3.2.2.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.2.2.6 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสม

3.2.2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย จำนวน 30 คน

3.2.2.8 นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ (Try Out) ไปวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.2.3 เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.2.3.1 เกณฑ์ในการให้คะแนนแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) กำหนดไว้มีดังนี้

ระดับความต้องการมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับความต้องการมาก	ให้ 4 คะแนน
ระดับความต้องการปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ระดับความต้องการน้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับความต้องการน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน พิจารณาจากค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนน โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ไว้ดังนี้ (กฤษณ์ 2548 อ้างอิงใน Best. 1993:247)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	มีความต้องการมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด

3.2.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.4.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และภาษาที่ใช้โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective; IOC) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (พวงรัตน์, 2540)

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการนั้นหรือไม่
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องตามจุดประสงค์ที่ต้องการ

นำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ในแต่ละข้อคำถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผลปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีแห่งความสอดคล้อง 0.8-1 แสดงว่าข้อคำถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แต่อย่างไรก็ตามในข้อคำถามตอนที่ 4 มีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 1 ท่านใน 4 ท่านให้คะแนน 0 คือ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์ ผู้วิจัยพิจารณาข้อคำถามเหล่านั้นอีกครั้ง และได้ปรับปรุงแก้ไขข้อความให้กระชับและรัดกุมขึ้นตามคำชี้แนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อจะได้นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องตามสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	R	แทน	คะแนนความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
	N	แทน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

จากนั้นทำการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน แล้ววิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (Difficulty) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.906

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังขั้นตอนต่อไปนี้

3.3.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เสนอต่อ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

3.3.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ จากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสงคราม โดยระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 10 ธันวาคม 2554 ถึงวันศุกร์ที่ 23 ธันวาคม 2554 ได้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 241 ชุด

3.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวนทั้งสิ้น 241 ชุด ไปจัดกระทำ และวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.4.1 ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์

3.4.2 นำแบบสอบถามทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณหา ค่าสถิติเพื่อการวิเคราะห์ดังนี้

3.4.2.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานตามตัวแปรข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยแสดงการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3.4.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ 20 รายวิชา ใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3.4.2.3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยจำแนกตามอายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3.4.2.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ใช้สถิติความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3.4.2.5 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ได้แก่ ปัญหาด้านวิทยากร ด้านวัสดุ/อุปกรณ์ ด้านงบประมาณ/การเงิน ด้านระยะเวลา ด้านวิชาที่ฝึกอบรม ด้านสถานที่ ด้านสวัสดิการ ด้านการสร้างอาชีพ และการหารายได้ ใช้สถิติความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1) ค่าร้อยละใช้สูตร (ล้วน และ อังคณา, 2531)

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ค่าความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร (ลั่วน และ อังคณา, 2531)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (พิชิต, 2548)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

3.5.1.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1) การหาความเที่ยงตรง โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (ลั่วน และ อังคณา, 2543)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ขั้นตอนการทดสอบ One-way ANOVA ทำได้ดังนี้

2.1) ตั้งสมมติฐาน

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \dots = \mu_k$$

$$H_1 : \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \dots \neq \mu_k$$

2.2) สถิติที่ใช้ในการทดสอบ F-test (One-way ANOVA)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } MS_b \text{ แทน } & \text{ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม} = \frac{SS_b}{df_b} \\ MS_w \text{ แทน } & \text{ความแปรปรวนภายในกลุ่ม} = \frac{SS_w}{df_w} \end{aligned}$$

$$SS_t = SS_b + SS_w$$

$$\text{โดยที่ } SS_t = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^k X_{ij}^2 - \frac{T^2}{N}$$

$$SS_b = \sum_{j=1}^k \left(\frac{T_j^2}{n_j} \right) - \frac{T^2}{N}$$

$$\text{และคำนวณ } SS_w$$

$$\text{จาก } SS_w = SS_t - SS_b$$

3) กำหนดนัยสำคัญ α

4) พิสูจน์ว่าขอบเขตวิกฤต โดยจะปฏิเสธ H_0 เมื่อ F ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ $F_{\alpha(k-1, N-k)}$ ในกรณีเช่นนี้ ผลการเปรียบเทียบจะมีค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ หมายความว่าค่าเฉลี่ยของประชากรเหล่านั้น มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ (บุญเรียง, 2542)

3) ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe)

$$CV_d = \sqrt{(k-1)(F_\alpha)(MS_w) \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}$$

เมื่อ	k	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	F_α	แทน	ค่าวิกฤต F ที่ระดับนัยสำคัญ α ซึ่งเปิดจากตารางค่าวิกฤต F
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม ที่คำนวณไว้แล้วในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
	n_i, n_j	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่นำมาเปรียบเทียบกัน
	CV_d	แทน	ค่าที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจว่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยแต่ละคู่ กล่าวคือ ค่าเฉลี่ย 2 ค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ต่อเมื่อค่าเฉลี่ย 2 ค่านั้นมีค่าความแตกต่างมากกว่าหรือเท่ากับค่า CV_d (บุญเรียง, 2542)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงเอฟ (F-distribution)
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง (sum of squares)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความอิสระ (degrees of freedom)
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติตามการแจกแจงที่ทดสอบ
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0

4.2 ลำดับชั้นการนำเสนอข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำมาจัดลำดับให้สอดคล้องกับแนวการศึกษาค้นคว้า เพื่อนำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

1) ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 20 รายวิชา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2) เปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยจำแนกตาม อายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3) ข้อมูลเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4) ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ ปัญหาด้านวิทยากร ด้านวัสดุ/อุปกรณ์ ด้านงบประมาณ/การเงิน ด้านระยะเวลา ด้านวิชาที่ฝึกอบรม ด้านสถานที่ ด้านสวัสดิการ ด้านการสร้างอาชีพ และการหารายได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ อายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพและจำนวนสมาชิกในครอบครัว ดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ความถี่ และร้อยละข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงคราม

n = 241

รายการ	ความถี่(จำนวนคน)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
30-39 ปี	85	35.26
40-50 ปี	134	55.60
51 ปีขึ้นไป	22	9.12
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน		
ต่ำกว่า 8,000 บาท	61	25.31
8,000 – 15,000 บาท	110	45.64
15,001 บาทขึ้นไป	70	29.04
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	73	30.29
มัธยมศึกษา	117	48.54
อุดมศึกษา	51	21.16
สถานภาพ		
โสด	45	18.67
สมรส	157	65.14
หย่าร้าง/หม้าย	39	16.18
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
ต่ำกว่า 2 คน	24	9.95
2-3 คน	148	61.41
4 คนขึ้นไป	69	28.63
รวม	241	100.00

จากตาราง 4.1 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 241 คน พบว่า

อายุผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 40-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.60 รองลงมา มีอายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.26 และอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.12

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ รายได้ 8,000-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.64 รองลงมา มีรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 29.04 และรายได้ต่ำกว่า 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.31

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 48.54 รองลงมา ระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.29 และระดับการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 21.16

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 65.14 รองลงมา สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 18.67 และสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย คิดเป็นร้อยละ 16.18

จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 2-3 คน คิดเป็นร้อยละ 61.41 รองลงมา จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.6 และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ต่ำกว่า 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.95

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้าน
คหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 20 รายวิชา
ดังตาราง 4.2

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด
สมุทรสงคราม จำนวน 20 รายวิชาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

n = 241					
รายวิชา	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	อันดับที่	
1. กล่องจากผ้า	3.78	0.99	มาก	4	
2. กล่องใส่แว่น	3.53	1.05	มาก	12	
3. ที่ใส่จดหมาย	3.71	1.20	มาก	5	
4. กระเป๋าข้อปั้ง	3.63	1.32	มาก	10	
5. ชุดพานแต่งงาน	3.47	1.25	ปานกลาง	13	
6. ซองใส่นามบัตร	3.46	1.28	ปานกลาง	14	
7. การทำดอกไม้จันทน์	4.15	0.86	มาก	1	
8. การร้อยมาลัยประดิษฐ์	3.12	1.36	ปานกลาง	20	
9. งานประดิษฐ์จากดินไทย	3.83	1.18	มาก	3	
10. การจัดกระเช้าแบบต่างๆ	3.33	1.20	ปานกลาง	17	
11. การสานตะกร้าพลาสติก	3.67	1.16	มาก	8	
12. การร้อยมาลัยดอกไม้สด	3.64	1.25	มาก	9	
13. การร้อยพวงกุญแจคริสตัล	3.87	1.26	มาก	2	
14. การแกะสลักผักและผลไม้	3.39	1.28	ปานกลาง	15	
15. การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ	3.55	1.13	มาก	11	
16. งานประดิษฐ์บายศรีจี้จิวจากผ้า	3.25	0.97	ปานกลาง	18	
17. ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี	3.23	1.26	ปานกลาง	19	
18. การทำไดอารีจากผ้าทอพื้นเมือง	3.39	1.19	ปานกลาง	15	
19. การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่	3.71	0.97	มาก	6	
20. การประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก	3.70	1.24	มาก	7	
เฉลี่ยรวม	3.57	0.54	มาก		

จากตาราง 4.2 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.57 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 เมื่อพิจารณารายวิชา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากจำนวน 12 รายวิชา ดังนี้

- 1) การทำดอกไม้จันทน์ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.86)
- 2) การร้อยพวงกุญแจคริสตัล ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 1.26)
- 3) งานประดิษฐ์จากแปงดินไทย ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 1.18)
- 4) กล้องจากผ้า ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.99)
- 5) ที่ใส่จดหมาย ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 1.20)
- 6) การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่ ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.97)
- 7) การประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 1.24)
- 8) การสานตะกร้าพลาสติก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.16)
- 9) การร้อยมาลัยดอกไม้สด ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 1.25)
- 10) กระเป๋าช้อปปิ้ง ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 1.32)
- 11) การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 1.13)
- 12) กล้องใส่แว่น ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 1.05)

ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 8 รายวิชา ดังนี้

- 1) ชุดพานแต่งงาน ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 1.25)
- 2) ซองใส่นามบัตร ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 1.28)
- 3) การแกะสลักผักและผลไม้ ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 1.19)
- 4) การทำไดอารี่จากผ้าทอพื้นเมือง ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 1.19)
- 5) การจัดกระเช้าแบบต่างๆ ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 1.20)
- 6) งานประดิษฐ์โบว์ศรีจิวจากผ้า ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 1.26)
- 7) ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 1.26)
- 8) การร้อยมาลัยประดิษฐ์ ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 1.36)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการฝึกรวมวิชาชีพ
 หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์)ของกลุ่มแม่บ้านสตรี
 จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ จำนวน 20 วิชาชีพ

n = 241

รายวิชา	อายุ								
	30-39 ปี n = 85			40-50 ปี n = 134			51 ปีขึ้นไป n = 22		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. กล่องจากผ้า	3.96	0.93	มาก	3.60	1.01	มาก	4.09	0.9	มาก
2. กล่องใส่แว่น	3.53	0.99	มาก	3.37	1.08	ปานกลาง	4.45	0.51	มาก
3. ที่ใส่จดหมาย	4.46	0.57	มาก	3.42	1.24	ปานกลาง	2.55	1.14	ปานกลาง
4. กระเป๋าข้อปิ้ง	4.60	0.66	มากที่สุด	3.16	1.30	ปานกลาง	2.77	1.19	ปานกลาง
5. ชุดพานแต่งงาน	4.27	0.82	มาก	3.17	1.15	ปานกลาง	2.18	1.30	น้อย
6. ชองใส่นามบัตร	4.08	0.81	มาก	3.22	1.42	ปานกลาง	2.55	0.80	ปานกลาง
7. การทำดอกไม้จันทน์	4.38	0.85	มาก	4.08	0.83	มาก	3.73	0.94	มาก
8. การร้อยมาลัยประดิษฐ์	3.38	1.21	ปานกลาง	2.96	1.44	ปานกลาง	3.14	1.32	ปานกลาง
9. งานประดิษฐ์จากดินไทย	4.46	0.67	มาก	3.72	1.07	มาก	2.05	1.36	น้อย
10.การจัดกระเช้าแบบต่างๆ	3.51	1.14	มาก	3.38	1.21	ปานกลาง	2.32	0.89	น้อย
11.การสานตะกร้าพลาสติก	4.15	0.87	มาก	3.58	1.18	มาก	2.32	0.84	น้อย
12. การร้อยมาลัยดอกไม้สด	4.13	0.90	มาก	3.48	1.24	ปานกลาง	2.73	1.72	ปานกลาง
13. การร้อยพวงกุญแจคริสตัล	4.58	0.70	มากที่สุด	3.78	1.18	มาก	1.73	0.77	น้อย
14. การแกะสลักผักและผลไม้	4.02	0.99	มาก	3.28	1.18	ปานกลาง	1.64	1.05	น้อย
15. การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ	4.06	1.18	มาก	3.23	1.05	ปานกลาง	3.50	0.60	มาก
16. งานประดิษฐ์บายศรีจิวจากผ้า	3.52	1.09	มาก	3.15	0.92	ปานกลาง	2.86	0.35	ปานกลาง
17. ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี	4.05	0.65	มาก	2.88	1.30	ปานกลาง	2.23	1.07	น้อย
18. การทำไดออรี่จากผ้าทอพื้นเมือง	3.91	0.95	มาก	3.09	1.31	ปานกลาง	3.27	0.46	ปานกลาง
19.การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่	4.14	0.66	มาก	3.09	1.31	ปานกลาง	3.27	0.46	ปานกลาง
20.การประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก	4.02	0.86	มาก	3.54	1.43	มาก	3.36	1.00	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	4.06	0.51	มาก	3.39	0.68	ปานกลาง	2.81	0.60	ปานกลาง

จากตาราง 4.3 พบว่า ความต้องการฝึกรวมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี มีความต้องการฝึกรวมวิชาชีพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี มีความต้องการฝึกรวมวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 และกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด

สมุทรสงครามผู้ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน จำนวน 20 รายวิชา

n = 241

รายวิชา	รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน								
	ต่ำกว่า 8,000 บาท n = 61			8,000-15,000บาท n = 110			15,001บาทขึ้นไป n = 70		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.กล่องจากผ้า	3.64	1.05	มาก	3.80	1.03	มาก	3.86	0.89	มาก
2.กล่องใส่แว่น	3.43	1.18	ปานกลาง	3.75	0.98	มาก	3.27	0.99	ปานกลาง
3.ที่ใส่จดหมาย	3.77	1.20	มาก	3.66	1.28	มาก	3.71	1.09	มาก
4.กระเป๋าข้อปั้ง	3.92	1.12	มาก	3.30	1.33	ปานกลาง	3.90	1.35	มาก
5.ชุดพานแต่งงาน	3.74	1.30	มาก	3.38	1.18	ปานกลาง	3.37	1.28	ปานกลาง
6.ซองใส่นามบัตร	3.70	1.27	มาก	3.18	1.27	ปานกลาง	3.70	1.26	มาก
7.การทำดอกไม้จันทน์	4.26	0.77	มาก	3.95	0.95	มาก	4.39	0.73	มาก
8.การร้อยมาลัยประดิษฐ์	3.38	1.40	ปานกลาง	3.08	1.40	ปานกลาง	2.97	1.24	ปานกลาง
9.งานประดิษฐ์จากดินไทย	3.75	1.22	มาก	3.79	1.17	มาก	3.96	1.15	มาก
10.การจัดกระเช้าแบบต่างๆ	3.36	1.25	ปานกลาง	3.28	1.21	ปานกลาง	3.37	1.14	ปานกลาง
11.การสานตะกร้าพลาสติก	3.79	1.00	มาก	3.55	1.27	มาก	3.76	1.11	มาก
12.การร้อยมาลัยดอกไม้สด	3.49	1.18	ปานกลาง	3.72	1.26	มาก	3.64	1.31	มาก
13.การร้อยพวงกุญแจคริสตัล	4.20	1.09	มาก	3.84	1.32	มาก	3.64	1.27	มาก
14.การแกะสลักผักและผลไม้	3.46	1.91	ปานกลาง	3.37	1.32	ปานกลาง	3.37	1.31	ปานกลาง
15.การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ	3.75	1.04	มาก	3.45	1.14	ปานกลาง	3.53	1.18	มาก
16.งานประดิษฐ์บายศรีจิวจากผ้า	3.23	1.06	ปานกลาง	3.12	0.84	ปานกลาง	3.49	0.99	ปานกลาง
17.ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี	3.21	1.36	ปานกลาง	3.18	1.15	ปานกลาง	3.33	1.34	ปานกลาง
18.การทำไดออร์จิวจากผ้าทอพื้นเมือง	3.70	1.30	มาก	3.16	1.15	ปานกลาง	3.49	1.11	ปานกลาง
19.การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่	3.87	1.04	มาก	3.63	0.95	มาก	3.69	0.94	มาก
20.การประดิษฐ์ของขวัญและของที่ระลึก	3.87	1.20	มาก	3.62	1.29	มาก	3.67	1.19	มาก
เฉลี่ยรวม	3.68	0.50	มาก	3.49	0.58	ปานกลาง	3.61	0.52	มาก

จากตาราง 4.4 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 บาท มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.68 และส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 8,000-15,000 บาท มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.49 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 และ กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 15,001 บาทขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา จำนวน 20 รายวิชา

n = 241

รายวิชา	ระดับการศึกษา								
	ประถมศึกษา n = 73			มัธยมศึกษา n = 117			อุดมศึกษา n = 51		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.กล่องจากผ้า	3.67	1.02	มาก	3.84	1.03	มาก	3.78	0.90	มาก
2.กล่องใส่แว่น	3.64	1.12	มาก	3.44	0.95	ปานกลาง	3.55	1.17	มาก
3.ที่ใส่จดหมาย	3.32	1.25	ปานกลาง	3.80	1.18	มาก	4.04	1.08	มาก
4.กระเป๋าข้อปิ้ง	3.40	1.32	ปานกลาง	3.57	1.37	มาก	4.10	1.08	มาก
5.ชุดพานแต่งงาน	3.11	1.25	ปานกลาง	3.49	1.21	ปานกลาง	3.94	1.12	มาก
6.ของใส่นามบัตร	3.36	1.35	ปานกลาง	3.40	1.32	ปานกลาง	3.76	1.07	มาก
7.การทำดอกไม้จันทน์	4.10	0.85	มาก	4.14	0.89	มาก	4.27	0.83	มาก
8.การร้อยมาลัยประดิษฐ์	3.00	1.38	ปานกลาง	3.13	1.32	ปานกลาง	3.29	1.43	ปานกลาง
9.งานประดิษฐ์จากดินไทย	3.41	1.46	ปานกลาง	3.97	1.00	มาก	4.12	0.93	มาก
10.การจัดกระเช้าแบบต่างๆ	3.21	1.22	ปานกลาง	3.32	1.21	ปานกลาง	3.53	1.14	มาก
11.การสานตะกร้าพลาสติก	3.45	1.17	ปานกลาง	3.72	1.21	มาก	3.86	1.00	มาก
12.การร้อยมาลัยดอกไม้สด	3.56	1.38	มาก	3.62	1.22	มาก	3.80	1.13	มาก
13.การร้อยพวงกุญแจคริสตัล	3.21	1.38	ปานกลาง	4.09	1.13	มาก	4.33	0.99	มาก
14.การแกะสลักผักและผลไม้	2.89	1.33	ปานกลาง	3.68	1.16	มาก	3.45	1.27	ปานกลาง
15.การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ	3.41	1.00	ปานกลาง	3.62	1.15	มาก	3.59	1.25	มาก
16.งานประดิษฐ์บายศรีจิวจากผ้า	3.26	0.87	ปานกลาง	3.27	1.03	ปานกลาง	3.20	0.98	ปานกลาง
17.ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี	2.81	1.34	ปานกลาง	3.28	1.23	ปานกลาง	3.73	0.98	มาก
18.การทำไดออรี่จากผ้าทอพื้นเมือง	3.36	1.11	ปานกลาง	3.29	1.23	ปานกลาง	3.69	1.21	มาก
19.การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่	3.45	1.03	ปานกลาง	3.71	0.93	มาก	4.06	0.88	มาก
20.การประดิษฐ์ของขวัญและของที่ระลึก	3.63	1.17	มาก	3.70	1.34	มาก	3.78	1.10	มาก
เฉลี่ยรวม	3.36	0.56	ปานกลาง	3.60	0.48	มาก	3.79	0.61	มาก

จากตาราง 4.5 พบว่าความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพออยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพออยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 และกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามผู้ที่มีระดับการศึกษาคณะศึกษามีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพออยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานภาพ จำนวน 20 รายวิชา

n = 241

รายวิชา	สถานภาพ								
	โสด n = 45			สมรส n = 157			หย่าร้าง/หม้าย n = 39		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.ก่อกองจากผ้า	3.78	1.06	มาก	3.71	0.95	มาก	4.03	1.09	มาก
2.ก่อกองใส่แว่น	3.60	1.19	มาก	3.48	1.00	ปานกลาง	3.62	1.09	มาก
3.ที่ใส่จดหมาย	3.71	1.10	มาก	3.71	1.24	มาก	3.67	1.20	มาก
4.กระเป๋าข้อปิ้ง	3.98	1.20	มาก	3.59	1.30	มาก	3.41	1.23	ปานกลาง
5.ชุดพานแต่งงาน	3.56	1.34	มาก	3.47	1.20	ปานกลาง	3.36	1.35	ปานกลาง
6.ซองใส่นามบัตร	3.80	1.31	มาก	3.43	1.25	ปานกลาง	3.21	1.34	ปานกลาง
7.การทำดอกไม้จันทน์	4.44	0.66	มาก	4.10	0.93	มาก	4.05	0.76	มาก
8.การร้อยมาลัยประดิษฐ์	3.09	1.24	ปานกลาง	3.28	1.36	ปานกลาง	2.54	1.37	ปานกลาง
9.งานประดิษฐ์จากดินไทย	3.96	1.21	มาก	3.90	1.14	มาก	3.38	1.21	ปานกลาง
10.การจัดกระเช้าแบบต่างๆ	3.33	1.23	ปานกลาง	3.40	1.17	ปานกลาง	3.03	1.27	ปานกลาง
11.การสานตะกร้าพลาสติก	3.91	1.13	มาก	3.69	1.15	มาก	3.28	1.17	ปานกลาง
12.การร้อยมาลัยดอกไม้สด	3.53	1.20	มาก	3.66	1.26	มาก	3.67	1.28	มาก
13.การร้อยพวงกุญแจคริสต์	4.16	1.26	มาก	3.88	1.22	มาก	3.51	1.39	มาก
14.การแกะสลักผักและผลไม้	3.53	1.42	มาก	3.40	1.20	ปานกลาง	3.21	1.42	ปานกลาง
15.การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ	3.53	1.14	มาก	3.55	1.14	มาก	3.54	1.12	มาก
16.งานประดิษฐ์บายศรีจิวจากผ้า	3.22	1.02	ปานกลาง	3.32	0.97	ปานกลาง	3.00	0.95	ปานกลาง
17.ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี	3.09	1.29	ปานกลาง	3.34	1.26	ปานกลาง	2.95	1.15	ปานกลาง

ตาราง 4.6 (ต่อ)

n = 241

รายวิชา	สถานภาพ								
	โสด n = 45			สมรส n = 157			หย่าร้าง/หม้าย n = 39		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
18.การทำไดอารี่จากผ้าทอพื้นเมือง	3.62	1.25	มาก	3.40	1.21	ปานกลาง	3.10	1.02	ปานกลาง
19.การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่	4.00	1.00	มาก	3.66	0.95	มาก	3.56	0.99	มาก
20.การประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก	3.73	1.15	มาก	3.79	1.27	มาก	3.28	1.21	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.68	0.52	มาก	3.59	0.47	มาก	3.36	0.69	ปานกลาง

จากตาราง 4.6 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้ที่มีสถานภาพโสด มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามผู้ที่มีสถานภาพสมรส มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 และกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้ที่มีสถานภาพ หย่าร้าง/หม้าย มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวน 20 รายวิชา

n = 241

รายวิชา	จำนวนสมาชิกในครอบครัว								
	ต่ำกว่า 2 คน n = 24			2-3 คน n = 148			4 คนขึ้นไป n = 69		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1.กล่องจากผ้า	3.88	1.12	มาก	3.78	0.94	มาก	3.72	1.07	มาก
2.กล่องใส่แว่น	3.71	1.16	มาก	3.55	1.06	มาก	3.42	1.01	ปานกลาง
3.ที่ใส่จดหมาย	3.79	1.06	มาก	3.66	1.25	มาก	3.78	1.16	มาก
4.กระเป๋าช้อปปิ้ง	3.67	1.13	มาก	3.72	1.32	มาก	3.43	1.37	ปานกลาง
5.ชุดพานแต่งงาน	3.21	1.32	ปานกลาง	3.49	1.29	ปานกลาง	3.51	1.12	มาก
6.ของใส่นามบัตร	3.88	1.15	มาก	3.51	1.30	มาก	3.23	1.26	ปานกลาง
7.การทำดอกไม้จันทน์	4.08	0.78	มาก	4.24	0.85	มาก	4.00	0.91	มาก

ตาราง 4.7 (ต่อ)

n = 241

รายวิชา	จำนวนสมาชิกในครอบครัว								
	ต่ำกว่า 2 คน n = 24			2-3 คน n = 148			4 คนขึ้นไป n = 69		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
8.การร้อยมาลัยประดิษฐ์	3.75	1.11	มาก	3.21	1.32	ปานกลาง	2.72	1.42	ปานกลาง
9.งานประดิษฐ์จากดินไทย	3.92	1.14	มาก	3.85	1.13	มาก	3.75	1.30	มาก
10.การจัดกระเช้าแบบต่างๆ	3.29	1.20	ปานกลาง	3.36	1.19	ปานกลาง	3.26	1.23	ปานกลาง
11.การสานตะกร้าพลาสติก	4.00	0.88	มาก	3.72	1.14	มาก	3.43	1.25	ปานกลาง
12.การร้อยมาลัยดอกไม้สด	4.00	1.18	มาก	3.68	1.25	มาก	3.43	1.25	ปานกลาง
13.การร้อยพวงกุญแจคริสตัล	4.17	1.13	มาก	3.76	1.27	มาก	4.00	1.27	มาก
11.การสานตะกร้าพลาสติก	4.00	0.88	มาก	3.72	1.14	มาก	3.43	1.25	ปานกลาง
12.การร้อยมาลัยดอกไม้สด	4.00	1.18	มาก	3.68	1.25	มาก	3.43	1.25	ปานกลาง
13.การร้อยพวง-กุญแจคริสตัล	4.17	1.13	มาก	3.76	1.27	มาก	4.00	1.27	มาก
14.การแกะสลักผักและผลไม้	3.33	1.31	ปานกลาง	3.44	1.30	ปานกลาง	3.32	1.24	ปานกลาง
15.การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ	3.54	1.18	มาก	3.59	1.10	มาก	3.45	1.18	ปานกลาง
16.งานประดิษฐ์บายศรีจี้จากผ้า	3.17	0.92	ปานกลาง	3.13	0.99	ปานกลาง	3.13	0.92	ปานกลาง
17.ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี	3.50	1.22	มาก	3.24	1.24	ปานกลาง	3.12	1.31	ปานกลาง
18.การทำไดออรี้จากผ้าทอพื้นเมือง	3.71	1.08	มาก	3.53	1.20	มาก	3.00	1.14	ปานกลาง
19.การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่	3.67	1.05	มาก	3.75	0.92	มาก	3.62	1.10	มาก
20.การประดิษฐ์ของขำขวยและของที่ระลึก	3.67	1.23	มาก	3.82	1.21	มาก	3.43	1.31	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.88	0.48	มาก	3.61	0.47	มาก	3.44	0.61	ปานกลาง

จากตาราง 4.7 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำกว่า 2 คน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2-3 คน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 และกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คนขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบความ ต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตาม อายุ

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยรวม ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้าน คหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีอายุ รายได้เฉลี่ย ของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว แตกต่างกัน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง เดียว (One way ANOVA) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตาราง 4.8

ตาราง 4.8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ จำนวน 20 รายวิชา

รายวิชา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1.กล่องจากผ้า	ระหว่างกลุ่ม	2	9.15	4.58	4.76*	0.0
	ภายในกลุ่ม	238	228.75	0.96		
	รวม	240	237.90			
2.กล่องใส่แว่น	ระหว่างกลุ่ม	2	22.10	11.05	10.78*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	243.97	1.03		
	รวม	240	266.07			
3.ที่ใส่จดหมาย	ระหว่างกลุ่ม	2	88.93	44.46	40.83*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	259.16	1.09		
	รวม	240	348.09			
4.กระเป๋าข้อปั้ง	ระหว่างกลุ่ม	2	126.16	63.08	51.77*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	289.97	1.22		
	รวม	240	416.13			
5.ชุดพานแต่งงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	102.92	51.46	45.51*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	269.10	1.13		
	รวม	240	372.02			
6.ซองใส่นามบัตร	ระหว่างกลุ่ม	2	58.79	29.39	20.75*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	337.16	1.42		
	รวม	240	395.95			
7.การทำดอกไม้จันทน์	ระหว่างกลุ่ม	2	8.91	4.45	6.22*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	170.41	0.72		
	รวม	240	179.32			
8.การร้อยมาลัยประดิษฐ์	ระหว่างกลุ่ม	2	8.91	4.45	2.44	0.09
	ภายในกลุ่ม	238	435.36	1.83		
	รวม	240	444.27			

ตาราง 4.8 (ต่อ)

รายวิชา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
9.งานประดิษฐ์จากดินไทย	ระหว่างกลุ่ม	2	105.18	52.59	55.18*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	226.84	0.95		
	รวม	240	332.02			
10.การจัดกระเช้าแบบต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	2	25.49	12.75	9.49*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	333.37	1.40		
	รวม	240	375.59			
11.การสานตะกร้าพลาสติก	ระหว่างกลุ่ม	2	61.06	30.53	27.69*	
	ภายในกลุ่ม	238	262.38	1.10		
	รวม	240	323.44			
12.การร้อยมาลัยดอกไม้สด	ระหว่างกลุ่ม	2	42.22	21.11	15.07*	
	ภายในกลุ่ม	238	333.37	1.40		
	รวม	240	375.59			
13.การร้อยพวงกุญแจคริสต์	ระหว่างกลุ่ม	2	144.61	72.31	72.19*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	238.40	1.00		
	รวม	240	383.01			
14.การแกะสลักผักและผลไม้	ระหว่างกลุ่ม	2	103.28	51.64	42.34*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	290.27	1.22		
	รวม	240	393.55			
15.การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	2	35.67	17.83	15.72*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	270.03	1.14		
	รวม	240	305.70			
16.งานประดิษฐ์บายศรีจี้จากผ้า	ระหว่างกลุ่ม	2	10.73	5.37	5.94*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	214.83	0.90		
	รวม	240	225.56			
17.ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี	ระหว่างกลุ่ม	2	95.22	47.61	39.93*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	283.77	1.19		
	รวม	240	378.99			
18.การทำไดอริจี้จากผ้าทอพื้นเมือง	ระหว่างกลุ่ม	2	35.02	17.51	13.59*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	306.54	1.29		
	รวม	240	341.56			
19.การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	38.94	19.49	24.80*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	187.10	0.79		
	รวม	240	226.09			
20.การประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก	ระหว่างกลุ่ม	2	14.61	7.31	4.91*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	354.28	1.49		
	รวม	240	368.89			

ตาราง 4.8 (ต่อ)

เฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	10.62	4.27	6.24*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	102.74	0.86		
รวม		240	113.36			

*p<.05

จากตาราง 4.8 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจึงพบว่า รายวิชาการร้อยมาลัยประดิษฐ์เพียงรายวิชาเดียวที่ต่างแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ความแตกต่างของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้านจำแนกตามอายุ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ่ ดังตาราง 4.9 – 4.27

ตาราง 4.9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาล่องจากผ้า

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		3.96	3.60	4.09
30-39 ปี	3.96	-	0.36*(p=0.031)	0.13
40-50 ปี	3.60	-	-	0.49
51 ปีขึ้นไป	4.09	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.9 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาล่องจากผ้า ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับ ผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.10 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกศรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชากล่องใส่แว่น

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		3.96	3.37	4.45
30-39 ปี	3.53	-	0.16	0.92*(p=0.001)
40-50 ปี	3.37	-	-	1.08*(p=0.000)
51 ปีขึ้นไป	4.45	-	-	-

จากตาราง 4.10 พบว่า ความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกศรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชากล่องใส่แว่น ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.11 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกศรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาที่ใส่จดหมาย

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.46	3.42	2.55
30-39 ปี	4.46	-	1.04*(p=0.000)	1.91*(p=0.000)
40-50 ปี	3.42	-	-	0.87*(p=0.002)
51 ปีขึ้นไป	2.55	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.11 พบว่า ความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกศรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาที่ใส่จดหมาย ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี และผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะ
 สันด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
 จำแนกตามอายุ ในรายวิชากระเป๋าค้อบปิ้ง

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.60	3.16	2.77
30-39 ปี	4.60	-	1.44*(p=0.000)	1.83*(p=0.000)
40-50 ปี	3.16	-	-	0.39
51 ปีขึ้นไป	2.77	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.12 พบว่า ความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสันด้านคหกรรม
 ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชากระเป๋าค้อบปิ้ง ผู้ที่มี
 อายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี และผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความถี่ของ
 ฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี กับ
 อายุ 51 ปีขึ้นไป มีความถี่ของฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.13 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะ
 สันด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
 จำแนกตามอายุ ในรายวิชาชุดพานแต่งงาน

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.27	3.17	2.18
30-39 ปี	4.27	-	1.10*(p=0.000)	2.09*(p=0.000)
40-50 ปี	3.17	-	-	0.99*(p=0.000)
51 ปีขึ้นไป	2.18	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.13 พบว่า ความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสันด้านคหกรรม
 ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาชุดพานแต่งงาน ผู้ที่มี
 อายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี

กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพระดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.14 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพระดับที่แตกต่างกันของระดับชั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาของใสนามบัตร

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.08	3.22	2.55
30-39 ปี	4.08	-	0.86*(p=0.000)	1.53*(p=0.000)
40-50 ปี	3.22	-	-	0.67*(p=0.048)
51 ปีขึ้นไป	2.55	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.14 พบว่า ความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพระดับที่แตกต่างกันของระดับชั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาของใสนามบัตร ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี อายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพระดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.15 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพระดับที่แตกต่างกันของระดับชั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการทำดอกไม้จันทน์

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.38	4.08	3.73
30-39 ปี	4.38	-	0.30*(p=0.045)	0.65*(p=0.007)
40-50 ปี	4.08	-	-	0.35
51 ปีขึ้นไป	3.73	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.15 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการทำดอกไม้จันทน์ ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี และผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.16 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการประดิษฐ์จากดินไทย

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.46	3.72	2.05
30-39 ปี	4.46	-	0.74*(p=0.000)	2.41*(p=0.000)
40-50 ปี	3.72	-	-	1.67*(p=0.000)
51 ปีขึ้นไป	2.05	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.16 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการประดิษฐ์จากดินไทย ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี อายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.17 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะ
สั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการจัดกระเช้าแบบต่างๆ

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		3.51	3.38	2.32
30-39 ปี	3.51	-	0.13	1.19*(p=0.000)
40-50 ปี	3.38	-	-	1.06*(p=0.000)
51 ปีขึ้นไป	2.32	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.17 พบว่า ความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรม
ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการจัดกระเช้าแบบ
ต่างๆ ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความ
ต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีอายุ 30-39
ปี กับอายุ 40-50 ปี มีความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.18 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะ
สั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการสานตะกร้าพลาสติก

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.15	3.58	2.32
30-39 ปี	4.15	-	0.57*(p=0.001)	1.83*(p=0.000)
40-50 ปี	3.58	-	-	1.26*(p=0.000)
51 ปีขึ้นไป	2.32	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.18 พบว่า ความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรม
ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการสานตะกร้า
พลาสติก ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี อายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุ

40-50 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.19 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความ ต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการร้อยมาลัยดอกไม้สด

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.13	3.48	2.73
30-39 ปี	4.13	-	0.65*(p=0.000)	1.40*(p=0.000)
40-50 ปี	3.48	-	-	0.75*(p=0.024)
51 ปีขึ้นไป	2.73	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.19 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการร้อยมาลัยดอกไม้สด ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.20 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความ ต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการร้อยพวงกุญแจคริสตัล

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.58	3.78	1.73
30-39 ปี	4.58	-	0.80*(p=0.000)	2.85*(p=0.000)
40-50 ปี	3.78	-	-	2.05*(p=0.000)
51 ปีขึ้นไป	1.73	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.20 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการร้อยพวงกุญแจคริสตัล ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.21 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการแกะสลักผักและผลไม้

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.02	3.28	1.64
30-39 ปี	4.02	-	0.74*(p=0.000)	2.38*(p=0.000)
40-50 ปี	3.28	-	-	1.64*(p=0.000)
51 ปีขึ้นไป	1.64	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.21 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการแกะสลักผักและผลไม้ ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.22 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะ
 สั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
 จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.06	3.23	3.50
30-39 ปี	4.06	-	0.83*(p=0.000)	0.56
40-50 ปี	3.23	-	-	0.27
51 ปีขึ้นไป	3.50	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.22 พบว่า ความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรม
 ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการจัดดอกไม้รูปทรง
 ต่างๆ ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรม
 ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีอายุ 40-50
 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรม ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.23 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะ
 สั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
 จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการประดิษฐ์บายศรีจิวจากผ้า

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		3.52	3.15	2.86
30-39 ปี	3.52	-	0.37*(p=0.021)	0.66*(p=0.017)
40-50 ปี	3.15	-	-	0.29
51 ปีขึ้นไป	2.86	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.23 พบว่า ความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรม
 ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการประดิษฐ์บายศรี
 จิวจากผ้า ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี และผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความ
 ความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรม ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ที่แตกต่างกันอย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีอายุ 40-50
 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรม ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.24 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.05	2.88	2.23
30-39 ปี	4.05	-	1.17*(p=0.000)	1.82*(p=0.000)
40-50 ปี	2.88	-	-	0.65*(p=0.036)
51 ปีขึ้นไป	2.23	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.24 พบว่า ความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับ 40-50 ปี อายุ 30-39 ปี กับ 51 ปีขึ้นไป อายุ 40-50 ปี กับ 51 ปีขึ้นไป มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.25 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการทำไดอารี่จากผ้าทอพื้นเมือง

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		3.91	3.09	3.27
30-39 ปี	3.91	-	0.82*(p=0.000)	0.64
40-50 ปี	3.09	-	-	0.18
51 ปีขึ้นไป	3.27	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.25 พบว่า ความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการทำไดอารี่จากผ้าทอพื้นเมือง ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป ผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี กับ อายุ 51 ปีขึ้นไป มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.26 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะ
 สันด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
 จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.14	3.59	2.73
30-39 ปี	4.14	-	0.55*(p=0.000)	1.41*(p=0.000)
40-50 ปี	3.59	-	-	0.86*(p=0.000)
51 ปีขึ้นไป	2.73	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.26 พบว่า ความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสันด้านคหกรรม
 ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการใช้ผ้าในการจัด
 ตกแต่งสถานที่ ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้
 ที่มีอายุ 40-50 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสันด้านคหกรรม
 ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ที่แตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 4.27 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะ
 สันด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
 จำแนกตามอายุ ในรายวิชาการประดิษฐ์ของข้าวสวยและของที่ระลึก

อายุ	$\bar{X}$	30-39 ปี	40-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		4.02	3.54	3.36
30-39 ปี	4.02	-	0.48*(p=0.019)	1.66
40-50 ปี	3.54	-	-	0.18
51 ปีขึ้นไป	3.36	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.27 พบว่า ความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสันด้านคหกรรม
 ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการประดิษฐ์ของ
 ข้าวสวยและของที่ระลึก ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 40-50 ปี มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะ
 สันด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วน ผู้ที่มีอายุ 30-39 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป และ
 ผู้ที่มีอายุ 40-50 ปี กับอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสันด้านคหกรรม
 ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ที่แตกต่างกันอย่างไม่มี
 นัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.28 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด
สมุทรสงคราม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน จำนวน 20 ราย วิชา

รายวิชา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1.กล่องจากผ้า	ระหว่างกลุ่ม	2	1.66	0.83	0.84	0.43
	ภายในกลุ่ม	238	236.24	0.99		
	รวม	240	237.90			
2.กล่องใส่แว่น	ระหว่างกลุ่ม	2	10.44	5.22	4.86*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	255.63	1.07		
	รวม	240	266.07			
3.ที่ใส่จดหมาย	ระหว่างกลุ่ม	2	0.46	0.23	0.16	0.86
	ภายในกลุ่ม	238	347.63	1.46		
	รวม	240	348.08			
4.กระเป๋าข้อปิ้ง	ระหว่างกลุ่ม	2	22.14	11.07	6.69*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	393.99	1.66		
	รวม	240	416.13			
5.ชุดพานแต่งงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.91	2.95	1.92	0.15
	ภายในกลุ่ม	238	366.11	1.54		
	รวม	240	372.02			
6.ซองใส่นามบัตร	ระหว่างกลุ่ม	2	16.20	8.10	5.08*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	379.75	1.60		
	รวม	240	395.95			
7.การทำดอกไม้จันทน์	ระหว่างกลุ่ม	2	9.26	4.63	6.48*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	170.06	0.72		
	รวม	240	179.32			
8.การร้อยมาลัยประดิษฐ์	ระหว่างกลุ่ม	2	5.73	2.87	1.55	0.21
	ภายในกลุ่ม	238	438.53	1.84		
	รวม	240	444.26			
9.งานประดิษฐ์จากดินไทย	ระหว่างกลุ่ม	2	1.65	0.83	0.66	0.55
	ภายในกลุ่ม	238	330.37	1.39		
	รวม	240	332.02			
10.การจัดกระเช้าแบบต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.43	0.22	0.15	0.86
	ภายในกลุ่ม	238	344.67	1.45		
	รวม	240	345.10			

ตาราง 4.28 (ต่อ)

รายวิชา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
11.การสานตะกร้าพลาสติก	ระหว่างกลุ่ม	2	3.07	1.54	1.14	0.32
	ภายในกลุ่ม	238	320.37	1.35		
	รวม	240	323.44			
12.การร้อยมาลัยดอกไม้สด	ระหว่างกลุ่ม	2	2.01	1.01	0.64	0.53
	ภายในกลุ่ม	238	373.58	1.57		
	รวม	240	375.59			
13.การร้อยพวงกุญแจคริสต์	ระหว่างกลุ่ม	2	10.25	5.12	3.27*	0.04
	ภายในกลุ่ม	238	372.77	1.57		
	รวม	240	383.02			
14.การแกะสลักผักและผลไม้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.34	0.17	0.10	0.90
	ภายในกลุ่ม	238	393.21	1.65		
	รวม	240	393.55			
15.การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.77	1.89	1.49	0.23
	ภายในกลุ่ม	238	301.93	1.27		
	รวม	240	305.70			
16.งานประดิษฐ์บายศรีจี้จากผ้า	ระหว่างกลุ่ม	2	5.82	2.91	3.15	0.05
	ภายในกลุ่ม	238	219.74	0.92		
	รวม	240	225.56			
17.ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี	ระหว่างกลุ่ม	2	0.95	0.48	0.30	0.74
	ภายในกลุ่ม	238	378.04	1.59		
	รวม	240	378.99			
18.การทำไดอริจี้จากผ้าทอพื้นเมือง	ระหว่างกลุ่ม	2	12.32	6.16	4.45*	0.01
	ภายในกลุ่ม	238	329.23	1.38		
	รวม	240	341.55			
19.การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	2.33	1.16	1.24	0.29
	ภายในกลุ่ม	238	223.76	0.94		
	รวม	240	226.09			
20.การประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก	ระหว่างกลุ่ม	2	2.53	1.27	0.82	0.44
	ภายในกลุ่ม	238	366.36	1.54		
	รวม	240	368.89			
เฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2				
	ภายในกลุ่ม	238				
	รวม	240				

*p<.05

จากตาราง 4.28 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรม-ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน จึงพบว่า รายวิชากล่องใส่แว่น กระเป๋า ซ้อปิ้ง ซองใส่จดหมาย การทำดอกไม้จันทน์ การร้อยพวงกุญแจคริสตัล การทำไดอารี่ จากผ้าทอพื้นเมือง ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความแตกต่างของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ่ ปรากฏผลดังตาราง 4.29 – 4.34

ตาราง 4.29 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ในรายวิชากล่องใส่แว่น

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า8,000 บาท	8,000-15,000 บาท	15,001 บาทขึ้นไป
ต่ำกว่า8,000 บาท	3.43	-	0.32	0.16
8,000-15,000 บาท	3.75	-	-	0.48*(p=0.012)
15,001 บาทขึ้นไป	3.27	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.29 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชากล่องใส่แว่น ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 8,000 -15,000 บาทกับรายได้เฉลี่ย 15,001 บาทขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 8,000 บาท กับรายได้เฉลี่ย 8,000 – 15,000 บาท และรายได้เฉลี่ย ต่ำกว่า 8,000 บาท กับรายได้เฉลี่ย 15,001 บาทขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.30 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะ
 สั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ในรายวิชากระเป๋าคือข้อปิ้ง

รายได้เฉลี่ยของ ครอบครัวต่อเดือน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า8,000 บาท	8,000-15,000 บาท	15,001 บาทขึ้นไป
ต่ำกว่า8,000 บาท	3.92	-	0.62*(p=0.012)	0.02
8,000-15,000 บาท	3.30	-	-	0.60*(p=0.010)
15,001 บาทขึ้นไป	3.90	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.30 พบว่า ความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรม
 ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชากระเป๋าคือข้อปิ้ง ผู้ที่มี
 รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 บาท กับ รายได้เฉลี่ย 8,000 – 15,000 บาท
 และรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 8,000 -15,000 บาท กับรายได้เฉลี่ย 15,0001 บาทขึ้นไป
 มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายได้
 เฉลี่ยครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 บาท กับรายได้เฉลี่ย 15,001 บาทขึ้นไป มีความถี่การ
 ฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.31 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้น
 ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ในรายวิชาของใส่นามบัตร

รายได้เฉลี่ยของ ครอบครัวต่อเดือน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า8,000 บาท	8,000-15,000 บาท	15,001 บาทขึ้นไป
ต่ำกว่า8,000 บาท	3.70	-	0.52*(p=0.036)	0.00
8,000-15,000 บาท	3.18	-	-	0.52*(p=0.036)
15,001 บาทขึ้นไป	3.70	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.31 พบว่า คู่ความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรม
 ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาของใส่นามบัตร ผู้ที่มี

รายได้เฉลี่ยครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 บาท กับ รายได้เฉลี่ย 8,000 – 15,000 บาท และ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 8,000 -15,000 บาท กับรายได้เฉลี่ย 15,0001 บาทขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 บาท กับรายได้เฉลี่ย 15,001 บาทขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.32 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคู่ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ในรายวิชาการทำดอกไม้จันทน์

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า8,000 บาท	8,000-15,000 บาท	15,001 บาทขึ้นไป
ต่ำกว่า8,000 บาท	4.26	-	0.31	0.13
8,000-15,000 บาท	3.95	-	-	0.44*(p=0.003)
15,001 บาทขึ้นไป	4.39	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.32 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการทำดอกไม้จันทน์ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 – 15,000 บาท กับ 15,001 บาทขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 8,000 -15,000 บาท และรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 8,000 บาท กับ 15,0001 บาทขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.33 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ในรายวิชาการร้อยพวงกุญแจคริสตัล

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า8,000 บาท	8,000-15,000 บาท	15,001 บาทขึ้นไป
ต่ำกว่า 8,000 บาท	4.20	-	0.36	0.56*(p=0.043)
8,000-15,000 บาท	3.84	-	-	0.20
15,001 บาทขึ้นไป	3.64	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.33 พบว่า ความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการร้อยพวงกุญแจคริสตัล ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 บาท กับ 15,001 บาทขึ้นไป มีความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 บาท กับรายได้เฉลี่ย 8,000 -15,000 บาท และรายได้เฉลี่ยครอบครัวต่ำกว่า 8,000 -15,000 บาท กับรายได้เฉลี่ย 15,0001 บาทขึ้นไป มีความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.34 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ในรายวิชาการทำไดออรี่จากผ้าพื้นเมือง

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า8,000 บาท	8,000-15,000 บาท	15,001 บาทขึ้นไป
ต่ำกว่า8,000 บาท	3.70	-	0.54*(p=0.017)	0.21
8,000-15,000 บาท	3.16	-	-	0.33
15,001 บาทขึ้นไป	3.49	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.34 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการทำไดอารี่จากผ้าพื้นเมือง ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ต่ำกว่า 8,000 บาท กับรายได้เฉลี่ย 8,000 - 15,000 บาท มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ต่ำกว่า 8,000 บาท กับรายได้เฉลี่ย 15,0001 บาทขึ้นไป และรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 8,000 - 15,000 บาท กับรายได้เฉลี่ย 15,0001 บาทขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.35 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ
หลักสูตร ระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด
สมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา จำนวน 20 รายวิชา

รายวิชา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1.กล่องจากผ้า	ระหว่างกลุ่ม	2	1.25	0.62	0.63	0.54
	ภายในกลุ่ม	238	236.62	0.99		
	รวม	240	237.90			
2.กล่องใส่แว่น	ระหว่างกลุ่ม	2	1.82	0.91	0.82	0.44
	ภายในกลุ่ม	238	264.24	1.11		
	รวม	240	266.06			
3.ที่ใส่จดหมาย	ระหว่างกลุ่ม	2	17.93	8.97	6.46*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	330.15	1.39		
	รวม	240	348.08			
4.กระเป๋าข้อปั้ง	ระหว่างกลุ่ม	2	15.51	7.76	4.61*	0.01
	ภายในกลุ่ม	238	400.62	1.68		
	รวม	240	416.13			
5.ชุดพานแต่งงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	20.84	10.42	7.06*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	351.18	1.48		
	รวม	240	372.02			
6.ซองใส่นามบัตร	ระหว่างกลุ่ม	2	5.91	2.96	1.80	0.17
	ภายในกลุ่ม	238	390.04	1.64		
	รวม	240	395.95			
7.การทำดอกไม้จันทน์	ระหว่างกลุ่ม	2	1.02	0.51	0.68	0.51
	ภายในกลุ่ม	238	178.30	0.75		
	รวม	240	179.32			
8.การร้อยมาลัยประดิษฐ์	ระหว่างกลุ่ม	2	2.60	1.30	0.70	0.49
	ภายในกลุ่ม	238	441.66	1.86		
	รวม	240	444.26			
9.งานประดิษฐ์จากดินไทย	ระหว่างกลุ่ม	2	19.19	9.60	7.30*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	312.83	1.31		
	รวม	240	332.02			
10.การจัดกระเช้าแบบต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.18	1.59	1.11	0.33
	ภายในกลุ่ม	238	341.92	1.44		
	รวม	240	345.10			
11.การสานตะกร้าพลาสติก	ระหว่างกลุ่ม	2	5.63	2.82	2.11	0.12
	ภายในกลุ่ม	238	317.81	1.34		
	รวม	240	323.44			

ตาราง 4.35 (ต่อ)

รายวิชา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
12.การร้อยมาลัยดอกไม้สด	ระหว่างกลุ่ม	2	1.89	0.95	0.60	0.55
	ภายในกลุ่ม	238	373.70	1.57		
	รวม	240	375.59			
13.การร้อยพวงกุญแจคริสต์ตัล	ระหว่างกลุ่ม	2	48.62	24.31	17.30*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	334.40	1.41		
	รวม	240	383.02			
14.การแกะสลักผักและผลไม้	ระหว่างกลุ่ม	2	28.50	14.25	9.29*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	365.05	1.53		
	รวม	240	393.55			
15.การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.99	0.99	0.78	0.46
	ภายในกลุ่ม	238	303.72	1.28		
	รวม	240	305.71			
16.งานประดิษฐ์บายศรีจิวจากผ้า	ระหว่างกลุ่ม	2	0.22	0.11	0.12	0.89
	ภายในกลุ่ม	238	225.34	0.95		
	รวม	240	225.56			
17.ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี	ระหว่างกลุ่ม	2	25.82	12.91	8.70*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	353.16	1.48		
	รวม	240	378.98			
18.การทำไดอารีจากผ้าทอพื้นเมือง	ระหว่างกลุ่ม	2	5.71	2.86	2.02	0.13
	ภายในกลุ่ม	238	335.84	1.41		
	รวม	240	341.55			
19.การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	11.06	5.53	6.12*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	215.02	0.90		
	รวม	240	226.08			
20.การประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก	ระหว่างกลุ่ม	2	0.72	0.36	0.23	0.79
	ภายในกลุ่ม	238	368.17	1.55		
	รวม	240	368.89			
เฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	9.76	5.14	5.87	0.09
	ภายในกลุ่ม	238	102.30	1.43		
	รวม	240	112.06			

* $p < .05$

จากตาราง 4.35 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้ง

ไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายวิชาที่ใส่จดหมาย กระเป๋าข้อปิ้ง ชุดพานแต่งงาน งานประดิษฐ์จากดินไทย การร้อยพวงกุญแจคริสตัล การแกะสลักผักและผลไม้ ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความแตกต่างของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ่ปรากฏผลดังตาราง 4.36-4.42

ตาราง 4.36 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชาที่ใส่จดหมาย

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
		3.32	3.80	4.04
ประถมศึกษา	3.32	-	0.48*(p=0.022)	0.72*(p=0.004)
มัธยมศึกษา	3.80	-	-	0.24
อุดมศึกษา	4.04	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.36 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาใส่จดหมาย ผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับระดับมัธยมศึกษา และผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับระดับอุดมศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับศึกษามัธยมศึกษา กับระดับอุดมศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.37 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชากระเป๋าข้อปิ้ง

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
		3.40	3.57	4.10
ประถมศึกษา	3.40	-	0.17	0.70*(p=0.014)
มัธยมศึกษา	3.57	-	-	0.53
อุดมศึกษา	4.10	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.37 พบว่า ความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชากระเป๋าข้อปิ้ง ผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับระดับการศึกษามัธยมศึกษา และผู้ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา กับระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.38 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชาชุดพานแต่งงาน

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
		3.11	3.49	3.94
ประถมศึกษา	3.11	-	0.17	0.70*(p=0.014)
มัธยมศึกษา	3.49	-	-	0.53
อุดมศึกษา	3.94	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.38 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรม-ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาชุดงานแต่งงาน ผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษากับระดับการศึกษาอุดมศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษากับระดับการศึกษามัธยมศึกษา และผู้ที่มีระดับการศึกษามัศึกษากับระดับการศึกษาอุดมศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.39 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชางานประดิษฐ์จากดินไทย

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
		3.41	3.97	4.12
ประถมศึกษา	3.41	-	0.56*(p=0.006)	0.71*(p=0.004)
มัธยมศึกษา	3.97	-	-	0.15
อุดมศึกษา	4.12	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.39 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชางานประดิษฐ์จากดินไทย ผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับระดับการศึกษามัธยมศึกษา และผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษากับระดับการศึกษาอุดมศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษามัศึกษากับระดับการศึกษาอุดมศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.40 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลักษณ์สูงตระยะ
 สันด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
 จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชาการร้อยพวงกุญแจคริสตัล

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
		3.41	3.97	4.12
ประถมศึกษา	3.41	-	0.56*(p=0.006)	0.71*(p=0.004)
มัธยมศึกษา	3.97	-	-	0.15
อุดมศึกษา	4.12	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.40 พบว่า ความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลักษณ์สูงตระยะสันด้านคหกรรม
 ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการร้อยพวงกุญแจ
 คริสตัล ผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับระดับการศึกษามัธยมศึกษา และผู้ที่มีระดับ
 การศึกษาประถมศึกษา กับระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลักษณ์สูง
 ตระยะสันด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามที่แตกต่าง
 กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษามัศึกษากับระดับการศึกษา
 อุดมศึกษา มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลักษณ์สูงตระยะสันด้านคหกรรมศาสตร์
 (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
 สถิติ

ตาราง 4.41 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลักษณ์สูงตระยะ
 สันด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
 จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชาการแกะสลักผักและผลไม้

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
		2.89	3.68	3.45
ประถมศึกษา	2.89	-	0.79*(p=0.000)	0.56*(p=0.048)
มัธยมศึกษา	3.68	-	-	0.23
อุดมศึกษา	3.45	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.41 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลักษณ์สูงตระยะสั้นด้านคหกรรม-ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการแกะสลักผักและผลไม้ ผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับระดับการศึกษามัธยมศึกษา และผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับระดับการศึกษาคู่มือศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลักษณ์สูงตระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา กับระดับการศึกษาคู่มือศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลักษณ์สูงตระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.42 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลักษณ์สูงตระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชาดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
		2.81	3.28	3.73
ประถมศึกษา	2.81	-	0.47*(p=0.035)	0.92*(p=0.000)
มัธยมศึกษา	3.28	-	-	0.45
อุดมศึกษา	3.73	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.42 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลักษณ์สูงตระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี ผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับระดับการศึกษามัธยมศึกษา และผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา กับระดับการศึกษาคู่มือศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลักษณ์สูงตระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา กับระดับการศึกษาคู่มือศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพลักษณ์สูงตระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.43 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์)ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ในรายวิชาการใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
		3.45	3.71	4.06
ประถมศึกษา	3.45	-	0.26	0.61*(p=0.003)
มัธยมศึกษา	3.71	-	-	0.35
อุดมศึกษา	4.06	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.43 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่ ผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษากับระดับการศึกษาอุดมศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษากับระดับศึกษามัธยมศึกษา และระดับศึกษามัธยมศึกษา กับระดับการศึกษาอุดมศึกษา มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.44 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ
 หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรี
 จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานภาพ จำนวน 20 รายวิชา

รายวิชา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1.กล่องจากผ้า	ระหว่างกลุ่ม	2	3.05	1.52	1.54	0.22
	ภายในกลุ่ม	238	234.85	0.99		
	รวม	240	237.90			
2.กล่องใส่แว่น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.83	0.42	0.37	0.69
	ภายในกลุ่ม	238	265.24	1.11		
	รวม	240	266.07			
3.ที่ใส่จดหมาย	ระหว่างกลุ่ม	2	0.07	0.04	0.02	0.98
	ภายในกลุ่ม	238	348.01	1.46		
	รวม	240	348.08			
4.กระเป๋าข้อปั้ง	ระหว่างกลุ่ม	2	7.63	3.82	2.22	0.11
	ภายในกลุ่ม	238	408.50	1.72		
	รวม	240	416.13			
5.ชุดพานแต่งงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.81	0.41	0.26	0.77
	ภายในกลุ่ม	238	371.21	1.56		
	รวม	240	372.02			
6.ซองใส่นามบัตร	ระหว่างกลุ่ม	2	7.84	3.92	2.41	0.09
	ภายในกลุ่ม	238	388.11	1.63		
	รวม	240	395.95			
7.การทำดอกไม้จันทน์	ระหว่างกลุ่ม	2	4.74	2.37	3.23*	0.04
	ภายในกลุ่ม	238	174.57	0.73		
	รวม	240	179.32			
8.การร้อยมาลัยประดิษฐ์	ระหว่างกลุ่ม	2	17.26	8.63	4.81*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	427.00	1.79		
	รวม	240	444.26			
9.งานประดิษฐ์จากดินไทย	ระหว่างกลุ่ม	2	9.32	4.66	3.44*	0.03
	ภายในกลุ่ม	238	322.71	1.36		
	รวม	240	332.03			
10.การจัดกระเช้าแบบต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.41	2.21	1.54	0.22
	ภายในกลุ่ม	238	340.69	1.43		
	รวม	240	345.10			

ตาราง 4.44 (ต่อ)

รายวิชา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
11.การสานตะกร้าพลาสติก	ระหว่างกลุ่ม	2	8.58	4.29	3.24*	0.04
	ภายในกลุ่ม	238	314.87	1.32		
	รวม	240	323.45			
12.การร้อยมาลัยดอกไม้สด	ระหว่างกลุ่ม	2	0.62	0.31	0.20	0.82
	ภายในกลุ่ม	238	374.98	1.58		
	รวม	240	375.60			
13.การร้อยพวงกุญแจคริสต์	ระหว่างกลุ่ม	2	8.66	4.33	2.75	0.06
	ภายในกลุ่ม	238	374.35	1.57		
	รวม	240	383.01			
14.การแกะสลักผักและผลไม้	ระหว่างกลุ่ม	2	2.27	1.14	0.69	0.50
	ภายในกลุ่ม	238	391.28	1.64		
	รวม	240	393.55			
15.การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.02	0.01	0.00	0.99
	ภายในกลุ่ม	238	305.68	1.28		
	รวม	240	305.70			
16.งานประดิษฐ์บายศรีจี้จากผ้า	ระหว่างกลุ่ม	2	3.35	1.67	1.79	0.17
	ภายในกลุ่ม	238	222.211	0.93		
	รวม	240	225.56			
17.ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี	ระหว่างกลุ่ม	2	6.02	3.01	1.92	0.15
	ภายในกลุ่ม	238	372.97	1.56		
	รวม	240	378.99			
18.การทำไดอริจี้จากผ้าทอพื้นเมือง	ระหว่างกลุ่ม	2	5.66	2.83	2.01	0.14
	ภายในกลุ่ม	238	335.89	1.41		
	รวม	240	341.55			
19.การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	5.07	2.53	2.73	0.07
	ภายในกลุ่ม	238	221.02	0.93		
	รวม	240	226.09			
20.การประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก	ระหว่างกลุ่ม	2	8.12	4.06	2.68	0.07
	ภายในกลุ่ม	238	360.76	1.52		
	รวม	240	368.88			
เฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	7.50	3.74	4.12	0.38
	ภายในกลุ่ม	238	98.74	0.98		
	รวม	240	106.24			

*p<.05

จากตาราง 4.44 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายวิชาการทำดอกไม้จันทน์ การร้อยมาลัยประดิษฐ์ งานประดิษฐ์จากดินไทย การสานตะกร้าพลาสติก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความแตกต่างของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟปรากฎผลดังตาราง 4.45 - 4.48

ตาราง 4.45 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานภาพ ในรายวิชาการทำดอกไม้จันทน์

สถานภาพ	$\bar{X}$	โสด	สมรส	หย่าร้าง/หม้าย
		4.44	4.10	4.05
โสด	4.44	-	0.34	0.39
สมรส	4.10	-	-	0.05
หย่าร้าง/หม้าย	4.05	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 4.45 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการทำดอกไม้จันทน์ ผู้ที่มีสถานภาพโสด กับสถานภาพสมรส ผู้ที่มีสถานภาพโสด กับสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย และผู้ที่มีสถานภาพสมรส กับสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.46 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานภาพ ในรายวิชาการร้อยมาลัยประดิษฐ์

สถานภาพ	$\bar{X}$	โสด	สมรส	หย่าร้าง/หม้าย
		3.09	3.28	2.54
โสด	3.09	-	0.19	0.55
สมรส	3.28	-	-	0.74*(p=0.009)
หย่าร้าง/หม้าย	2.54	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.46 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการร้อยมาลัยประดิษฐ์ ผู้ที่มีสถานภาพสมรส กับสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีสถานภาพโสด กับสถานภาพสมรส และผู้ที่มีสถานภาพโสด กับสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.47 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานภาพ ในรายวิชางานประดิษฐ์จากดินไทย

สถานภาพ	$\bar{X}$	โสด	สมรส	หย่าร้าง/หม้าย
		3.96	3.90	3.38
โสด	3.96	-	0.06	0.58
สมรส	3.90	-	-	0.52*(p=0.046)
หย่าร้าง/หม้าย	3.38	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.47 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการงานประดิษฐ์จากดินไทย ผู้ที่มีสถานภาพสมรส กับสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีสถานภาพโสด กับสถานภาพสมรส และผู้ที่มีสถานภาพโสด กับสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.48 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานภาพ ในรายวิชาการงานตะกร้าพลาสติก

สถานภาพ	$\bar{X}$	โสด	สมรส	หย่าร้าง/หม้าย
		3.91	3.69	3.28
โสด	3.91	-	0.22	0.63*(p=0.046)
สมรส	3.69	-	-	0.41
หย่าร้าง/หม้าย	3.28	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.48 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการงานตะกร้าพลาสติก ผู้ที่มีสถานภาพโสดกับสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีสถานภาพโสด กับสถานภาพสมรส และผู้ที่มีสถานภาพสมรสกับสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.49 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะ
 สั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม
 จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวน 20 รายวิชา

รายวิชา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1.กล่องจากผ้า	ระหว่างกลุ่ม	2	0.43	0.21	0.21	0.81
	ภายในกลุ่ม	238	237.47	0.99		
	รวม	240	237.90			
2.กล่องใส่แว่น	ระหว่างกลุ่ม	2	1.64	0.82	0.74	0.48
	ภายในกลุ่ม	238	264.44	1.11		
	รวม	240	266.08			
3.ที่ใส่จดหมาย	ระหว่างกลุ่ม	2	0.96	0.48	0.33	0.72
	ภายในกลุ่ม	238	347.12	1.46		
	รวม	240	348.08			
4.กระเป๋าข้อปิ้ง	ระหว่างกลุ่ม	2	3.76	1.88	1.09	0.34
	ภายในกลุ่ม	238	412.37	1.73		
	รวม	240	416.13			
5.ชุดพานแต่งงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.82	0.91	0.59	0.56
	ภายในกลุ่ม	238	370.20	1.55		
	รวม	240	372.02			
6.ซองใส่นามบัตร	ระหว่างกลุ่ม	2	8.04	4.02	2.47	0.09
	ภายในกลุ่ม	238	387.91	1.63		
	รวม	240	395.95			
7.การทำดอกไม้จันทน์	ระหว่างกลุ่ม	2	2.76	1.38	1.86	0.16
	ภายในกลุ่ม	238	176.56	0.74		
	รวม	240	179.32			
8.การร้อยมาลัยประดิษฐ์	ระหว่างกลุ่ม	2	21.49	10.75	6.05*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	422.77	1.77		
	รวม	240	444.26			
9.งานประดิษฐ์จากดินไทย	ระหว่างกลุ่ม	2	0.65	0.32	0.23	0.79
	ภายในกลุ่ม	238	331.37	1.39		
	รวม	240	332.02			
10.การจัดกระเช้าแบบต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.54	0.27	0.19	0.83
	ภายในกลุ่ม	238	344.56	1.45		
	รวม	240	345.10			

ตาราง 4.49 (ต่อ)

รายวิชา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
11.การสานตะกร้าพลาสติก	ระหว่างกลุ่ม	2	6.85	3.42	2.57	0.08
	ภายในกลุ่ม	238	316.60	1.33		
	รวม	240	323.45			
12.การร้อยมาลัยดอกไม้สด	ระหว่างกลุ่ม	2	6.20	3.10	2.00	0.14
	ภายในกลุ่ม	238	369.39	1.55		
	รวม	240	375.59			
13.การร้อยพวงกุญแจคริสตัล	ระหว่างกลุ่ม	2	4.96	2.48	1.56	0.21
	ภายในกลุ่ม	238	378.06	1.59		
	รวม	240	383.02			
14.การแกะสลักผักและผลไม้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.78	0.39	0.24	0.79
	ภายในกลุ่ม	238	392.77	1.65		
	รวม	240	393.55			
15.การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.99	0.50	0.39	0.68
	ภายในกลุ่ม	238	304.71	1.28		
	รวม	240	305.70			
16.งานประดิษฐ์บายศรีจิวจาก ผ้า	ระหว่างกลุ่ม	2	1.97	0.98	1.05	0.35
	ภายในกลุ่ม	238	223.59	0.94		
	รวม	240	225.56			
17.ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้า ระบายสี	ระหว่างกลุ่ม	2	2.67	1.34	0.85	0.43
	ภายในกลุ่ม	238	376.32	1.58		
	รวม	240	378.99			
18.การทำไดอริจิวจากผ้าทอ พื้นเมือง	ระหว่างกลุ่ม	2	15.70	7.85	5.73*	0.00
	ภายในกลุ่ม	238	325.85	1.37		
	รวม	240	341.55			
19.การใช้ผ้าในการจัดตกแต่ง สถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	0.80	0.40	0.42	0.66
	ภายในกลุ่ม	238	225.29	0.95		
	รวม	240	226.09			
20.การประดิษฐ์ของชำร่วยและ ของที่ระลึก	ระหว่างกลุ่ม	2	7.17	3.58	2.36	0.10
	ภายในกลุ่ม	238	361.72	1.52		
	รวม	240	368.89			
เฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	6.52	4.02	3.73	0.45
	ภายในกลุ่ม	238	96.03	1.08		
	รวม	240	102.55			

*p<.05

จากตาราง 4.49 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ารายวิชาการร้อยมาลัยประดิษฐ์ การทำไดอารี่จากผ้าทอพื้นเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความแตกต่างของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้านจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ่ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4.50 – 4.51

ตาราง 4.50 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว ในรายวิชาการร้อยมาลัยประดิษฐ์

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 2 คน	2-3 คน	4 คนขึ้นไป
		3.75	3.21	2.72
ต่ำกว่า 2 คน	3.75	-	0.54	1.03*(p=0.006)
2-3 คน	3.21	-	-	0.49*(p=0.046)
4 คนขึ้นไป	2.72	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.50 พบว่า ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการร้อยมาลัยประดิษฐ์ จำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำกว่า 2 คน กับจำนวน 4 คนขึ้นไป และจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2-3 คน กับจำนวน 4 คนขึ้นไป มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำกว่า 2 คน กับจำนวน 2-3 คน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 4.51 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว ในรายวิชาการทำได้อารีจากผ้าทอพื้นเมือง

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 2 คน	2-3 คน	4 คนขึ้นไป
		3.71	3.53	3.00
ต่ำกว่า 2 คน	3.71	-	0.18	0.71*(p=0.040)
2-3 คน	3.53	-	-	0.53*(p=0.009)
4 คนขึ้นไป	3.00	-	-	-

*p<.05

จากตาราง 4.51 พบว่า ความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในรายวิชาการทำได้อารีจากผ้าทอพื้นเมือง จำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำกว่า 2 คน กับจำนวน 4 คนขึ้นไป และจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2-3 คน กับจำนวน 4 คนขึ้นไป มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำกว่า 2 คน กับจำนวน 2-3 คน มีความถี่การฝึกอบรมวิชาชีพลูกสุตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น ประเภทพืช ที่สามารถนำมาทำผลิตภัณฑ์ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

ตาราง 4.52 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภททอกระพริ้วของต้นมะพร้าว มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

ด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 69

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
1. รกมะพร้าว			
1.1 ดอกไม้	3	4.34	5
1.2 กระเป๋	8	11.59	4
1.3 รองเท้าเดินในบ้าน	13	18.84	3
1.4 ชองใส่เอกสาร	13	18.84	3
1.5 ที่ใส่ของจดหมาย	15	21.73	2
1.6 กระเป๋าต่างค์	17	24.63	1

จากตาราง 4.52 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 69 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากรกมะพร้าวทำ เป็นกระเป๋าต่างค์คิดเป็นร้อยละ 24.63 ที่ใส่ของจดหมาย คิดเป็นร้อยละ 21.73 ชองใส่เอกสารและรองเท้าเดินในบ้าน คิดเป็นร้อยละ 18.84 กระเป๋ คิดเป็นร้อยละ 11.59 ดอกไม้ คิดเป็นร้อยละ 4.34

ตาราง 4.53 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภท
กะลามะพร้าวของต้นมะพร้าว มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้าน
คหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 122			
วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
2. กะลามะพร้าว			
2.1 ทัพพี	2	1.63	11
2.2 รongเท้าขนาดฝ่าเท้า	2	1.63	11
2.3 แหวนและกระเป๋	5	4.09	10
2.4 แจกัน	6	4.91	9
2.5 โมบายและถ่าน	7	5.73	8
2.6 พานและตุ๊กตา	8	6.55	7
2.7 กระปุกออมสิน	10	8.19	6
2.8 กระบวยตักน้ำ	10	8.19	6
2.9 เข็มกลัด	12	9.83	5
2.10 ตุ๊กตารูปสัตว์	13	10.65	4
2.11 แก้วน้ำ	14	11.47	3
2.12 ต่างหู	15	12.29	2
2.13 พวงกุญแจและโคมไฟ	18	14.75	1

จากตาราง 4.53 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 122 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากกะลามะพร้าว ทำเป็น พวงกุญแจและ โคมไฟ คิดเป็นร้อยละ 11.47 ตุ๊กตารูปสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 10.65 เข็มกลัด คิดเป็นร้อยละ 9.83 กระบวยตักน้ำและกระปุกออมสิน คิดเป็นร้อยละ 8.19 พาน คิดเป็นร้อยละ 6.55 โมบาย คิดเป็น ร้อยละ 5.73 แจกัน คิดเป็นร้อยละ 4.91 แหวนและกระเป๋ คิดเป็นร้อยละ 4.09 ทัพพีและรongเท้า ฝ่าเท้า คิดเป็นร้อยละ 1.63

ตาราง 4.54 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภททางมะพร้าว ของต้นมะพร้าว มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 56

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
3. ทางมะพร้าว			
3.1 หมวก	4	7.14	5
3.2 ไม้กวาด	9	16.07	4
3.3 ตะกร้าขนมหวาน	10	17.85	3
3.4 ตะกร้า	13	23.21	2
3.5ปลาแขวน(ปลาตะเพียน)	20	35.71	1

จากตาราง 4.54 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 56 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากทางมะพร้าวของต้นมะพร้าว ทำเป็นปลาแขวน (ปลาตะเพียน) คิดเป็นร้อยละ 35.71 ตะกร้าใส่ของ คิดเป็นร้อยละ 23.21 ตะกร้าขนมหวาน คิดเป็นร้อยละ 17.85 ไม้กวาด คิดเป็นร้อยละ 16.07 หมวก คิดเป็นร้อยละ 7.14

ตาราง 4.55 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทกากมะพร้าวของต้นมะพร้าว มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 12

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
4. กากมะพร้าว			
4.1 ย้อมสีทำงานประดิษฐ์คล้ายเม็ดโฟม	1	8.33	3
4.2 กระดาษต้นไม้	2	16.66	2
4.3 ตะกร้าแขวนกล้วยไม้	9	75.00	1

จากตาราง 4.55 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 12 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากกากมะพร้าวของต้นมะพร้าว

ทำเป็น ตะกร้าแขวนกล้วยไม้ คิดเป็นร้อยละ 75.00 กระถางต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 16.66 ย้อมสี
ทำงานประดิษฐ์คล้ายเม็ดโฟม คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตาราง 4.56 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทใย
มะพร้าว ของต้นมะพร้าว มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้าน
คหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 68			
วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
5. ใยมะพร้าว			
5.1 เข็มกลัดติดเสื้อ	9	13.23	3
5.2 ใส่นิที่นอน	27	39.70	2
5.3 เฟอร์นิเจอร์	32	47.05	1

จากตาราง 4.56 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน
68 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรม
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากใยมะพร้าวของต้นมะพร้าว ทำ
เป็น เฟอร์นิเจอร์ คิดเป็นร้อยละ 47.05 ใส่นิที่นอน คิดเป็นร้อยละ 39.70 เข็มกลัดติดเสื้อ คิดเป็น
ร้อยละ 13.23

ตาราง 4.57 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทขุยมะพร้าว
ของต้นมะพร้าว มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์
(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 14			
วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
6. ขุยมะพร้าว			
6.1 ที่เช็ดรองเท้า	14	100	1

จากตาราง 4.57 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน
14 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากขุยมะพร้าวของต้นมะพร้าว ทำเป็น ที่
เช็ดรองเท้า คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 4.58 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทใบ ของต้นมะพร้าว มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 17			
วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
7. ใบมะพร้าว			
7.1 สานปลาตะเพียน	17	100	1

จากตาราง 4.58 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 17 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากใบมะพร้าวของต้นมะพร้าว ทำเป็น สานปลาตะเพียน คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 4.59 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทเปลือกของต้นมะพร้าว มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 2			
วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
8. เปลือกมะพร้าว			
8.1 ตะกร้ากล้วยไม้	2	100	1

จากตาราง 4.59 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 2 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากเปลือกมะพร้าวของต้นมะพร้าว ทำเป็น ตะกร้ากล้วยไม้ คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 4.60 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทต้นของต้นจาก มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
n = 43			
9. ต้นจาก			
9.1 แปรงขัดพื้น	3	6.97	4
9.2 ของเล่นเด็ก	4	19.04	3
9.4 แปรงชักผ้า	4	19.04	3
9.5 กระทง	13	30.23	2
9.6 แซะปัดยูง	19	44.18	1

จากตาราง 4.60 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 43 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้าน คหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ต้นจาก ทำเป็น แซะปัดยูง คิดเป็นร้อยละ 44.18 กระทง คิดเป็นร้อยละ 30.23 แปรงชักผ้าและของเล่นเด็ก คิดเป็นร้อยละ 19.04 แปรงขัดพื้น คิดเป็นร้อยละ 6.97

ตาราง 4.61 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทใบของต้นจาก มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
n = 139			
10. ใบจาก			
10.1 หมวก	7	5.03	5
10.2 กระเป๋า	12	8.63	4
10.3 ตะกร้าใส่ของ	18	12.94	3
10.4 ห่อขนมจาก	29	20.26	2
10.5 สานตักจากมุงหลังคา	73	52.51	1

จากตาราง 4.61 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 139 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรม

วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากใบจาก ทำเป็น สานตบจากมุง หลังคา คิดเป็นร้อยละ 52.51 ห่อขนมจาก คิดเป็นร้อยละ 20.26 ตะกร้าใส่ของ คิดเป็นร้อยละ 12.94 กระเป๋า คิดเป็นร้อยละ 8.63 หมวก คิดเป็นร้อยละ 5.03

ตาราง 4.62 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทเปลือกลูก จากของต้นจาก มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม n = 3

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
11. เปลือกลูกจาก			
11.1 ดอกไม้	3	100	1

จากตาราง 4.62 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 139 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรม วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) จากเปลือกลูกจาก ทำเป็น ดอกไม้ คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตาราง 4.63 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทต้นกล้วย มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม n = 87

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
12. ต้นกล้วย			
12.1 กระดาษ	1	1.14	5
12.2 กระเป๋า	9	10.34	4
12.3 ฉลุเป็นลวดลาย	17	19.54	3
12.4 เข็ม	20	22.98	2
12.5 กระทง	40	45.97	1

จากตาราง 4.63 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 87 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรม วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากต้นกล้วย ทำเป็นกระทง คิดเป็น

ร้อยละ 45.97 เชือก คิดเป็นร้อยละ 22.98 ญลุเป็นลวดลาย คิดเป็นร้อยละ 19.54 กระเป่า คิดเป็นร้อยละ 10.34 กระดาษ คิดเป็นร้อยละ 1.14

ตาราง 4.64 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทใบกล้วย ของต้นกล้วย มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 169

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
13. ใบกล้วย			
13.1 ดอกไม้	10	5.91	4
13.2 บายศรี	29	17.15	3
13.3 ห่อขนม	52	30.76	2
13.4 กลีบบกระทง	78	46.15	1

จากตาราง 4.64 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 169 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) จากใบกล้วย ทำเป็น กลีบบกระทง คิดเป็นร้อยละ 46.15 ห่อขนม คิดเป็นร้อยละ 30.76 บายศรี คิดเป็นร้อยละ 17.15 ดอกไม้ คิดเป็นร้อยละ 5.91

ตาราง 4.65 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทก้านกล้วย ของต้นกล้วย มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 79

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
14. ก้านกล้วย			
14.1 เชือก	37	46.83	2
14.2 ของเล่นเด็ก(ม้าก้านกล้วย,ตุ๊กตาก้านกล้วย)	42	53.16	1

จากตาราง 4.65 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 79 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) จากก้านกล้วย ทำเป็น ของเล่นเด็ก (ม้าก้านกล้วย,ตุ๊กตาก้านกล้วย) คิดเป็นร้อยละ 53.16 เชือก คิดเป็นร้อยละ 46.83

ตาราง 4.66 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทต้นไสน ของต้นไสน มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 16			
วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
15. ต้นไสน			
15.1 กรอบรูป	5	31.25	2
15.2 ตุ๊กตาประดิษฐ์	11	68.75	1

จากตาราง 4.66 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 79 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) จากต้นไสน ทำเป็น ตุ๊กตาประดิษฐ์ คิดเป็นร้อยละ 68.75 กรอบรูป คิดเป็นร้อยละ 31.25

ตาราง 4.67 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทผักแห้ง ของต้นไสน มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 1			
วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
16. ผักแห้งของต้นไสน			
16.1 ประดิษฐ์ดอกไม้	1	100	1

จากตาราง 4.67 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 1 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) จากผักแห้ง ทำเป็น ประดิษฐ์ดอกไม้ คิดเป็น ร้อยละ 100

ตาราง 4.68 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทต้นอัมพวา มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	n = 61
			ลำดับที่
17. ต้นอัมพวา			
17.1 เชียง	12	19.67	3
17.2 ป้ายชื่อ	15	24.59	2
17.3 เฟอ์นิจเจอร์	34	55.73	1

จากตาราง 4.68 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 61 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้าน คหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากต้นอัมพวา ทำเป็น เฟอ์นิจเจอร์ คิดเป็น ร้อยละ 55.73 ป้ายชื่อ คิดเป็นร้อยละ 24.59 เชียง คิดเป็นร้อยละ 19.67

ตาราง 4.69 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทเมล็ด ของ ต้นอัมพวา มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	n = 1
			ลำดับที่
17. เมล็ดของต้นอัมพวา			
17.1 โมบาย	1	100	1

จากตาราง 4.69 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 1 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากต้นอัมพวา ทำเป็น โมบาย คิดเป็น ร้อยละ 100

ตาราง 4.70 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทต้นตีนเป็ด น้ำ มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 57

ความคิดเห็นที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (ผลิตภัณฑ์ในการฝึกอบรม เรียงลำดับจากมากไปน้อย)	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
18. ต้นตีนเป็ดน้ำ			
18.1 เฟอร์นิเจอร์ (โต๊ะ, เก้าอี้)	57	100	1

จากตาราง 4.70 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 57 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) จากต้นตีนเป็ดน้ำ ทำเป็น เฟอร์นิเจอร์ (โต๊ะ, เก้าอี้) คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 4.71 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทใบ ของต้นตีนเป็ดน้ำ มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 5

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
19. ใบต้นตีนเป็ดน้ำ			
19.1 ดอกไม้	5	100	1

จากตาราง 4.71 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 5 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) จากใบต้นตีนเป็ดน้ำ ทำเป็น ดอกไม้ คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 4.72 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทผล ของต้น
ดินเบ็ดน้ำ มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์
(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

วัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
n = 1			
20. ผลต้นดินเบ็ดน้ำ			
20.1 กระจ่างปลุกต้นไม้	1	100	1

จากตาราง 4.72 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน
1 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากผลต้นดินเบ็ดน้ำ ทำเป็น กระจ่าง ปลุก
ต้นไม้ คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 4.73 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทต้น
ผักตบชวา มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์
(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
n = 137			
21. ต้นผักตบชวา			
21.1 เปล	5	3.64	5
21.2 เข็มขัด	7	5.10	4
21.3 หมวก	21	15.32	3
21.4 ตะกร้าสาน	25	32.11	2
21.5 กระเป๋า	44	43.79	1

จากตาราง 4.73 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน
137 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรม
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากต้นผักตบชวา ทำเป็น กระเป๋า
คิดเป็นร้อยละ 43.79 ตะกร้าสาน คิดเป็นร้อยละ 32.11 หมวก คิดเป็นร้อยละ 15.32 เข็มขัด คิด
เป็นร้อยละ 5.10 เปล คิดเป็นร้อยละ 3.64

ตาราง 4.74 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทใบของ ผักตบชวา มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 42

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
22. ใบผักตบชวา			
22.1 ตะกร้า	42	100	1

จากตาราง 4.74 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 42 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากใบผักตบชวา ทำเป็น ตะกร้า คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 4.75 ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ประเภทดอก ของ ผักตบชวา มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 28

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	จำนวนคน	ร้อยละ	ลำดับที่
23. ดอกผักตบชวา			
23.1 ประดับแจกันดอกไม้สด	28	100	1

จากตาราง 4.75 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 28 คน เกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จากดอกผักตบชวา ทำเป็น ประดับแจกันดอกไม้สด คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรม (ศิลปประดิษฐ์)

ตาราง 4.76 ความถี่ และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับการฝึกอบรมหรือไม่เคยได้รับการฝึกอบรมความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้าน คหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

n = 241		
การฝึกอบรม	ความถี่(จำนวนคน)	ร้อยละ
เคยได้รับการฝึกอบรม	176	73.02
ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม	65	26.97

จากตาราง 4.76 พบว่า กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 241 คน ที่เคยได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ร้อยละ 73.02 และไม่เคยได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ร้อยละ 26.97

ตาราง 4.77 ความถี่ และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เคยพบปัญหาในการเข้ารับการฝึกอบรมหรือไม่เคยพบปัญหาในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

n = 241		
การฝึกอบรม	ความถี่(จำนวนคน)	ร้อยละ
เคยพบปัญหา	143	59.33
ไม่เคยพบปัญหา	98	40.66

จากตาราง 4.77 พบว่า กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 241 คน ที่เคยพบปัญหาจากการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ร้อยละ 59.33 และไม่เคยพบปัญหาจากการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ร้อยละ 40.66

ตาราง 4.78 ความถี่ และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เคยพบปัญหาในการเข้ารับการฝึกอบรมตามความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรม-ศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

ความคิดเห็นที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างเคยพบในการเข้ารับการฝึกอบรม	จำนวนคน	ร้อยละ
1. ด้านวิทยากร		
1.1 ไม่รักษาเวลา	6	12.00
1.2 ขาดความเป็นกันเอง	6	12.00
1.3 พูดเร็ว ฟังไม่ชัด	9	18.00
1.4 สอนไม่รู้เรื่อง	12	24.00
1.5 ไม่มีประสบการณ์	17	34.00
รวม	50	100
2. ด้านวัสดุ/อุปกรณ์		
2.1 คุณภาพต่ำ	3	4.91
2.2 ขำรูด/ไม่ครบถ้วน	4	6.55
2.3 ทັນสมัยเกินไป	7	11.47
2.4 ยุ่งยากต่อการใช้งาน	7	11.47
2.5 ด้าสมัย	16	26.22
2.6 จำนวนไม่เพียงพอ	24	39.34
รวม	61	100
3. ด้านงบประมาณ/การเงิน		
3.1 ผู้อบรมต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	15	26.78
3.2 งบประมาณน้อย	19	33.92
3.3 ผู้อบรมต้องเสียค่าวัสดุ	22	39.28
รวม	56	100

ตาราง 4.78 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างเคยพบในการเข้ารับบริการฝึกอบรม	จำนวนคน	ร้อยละ
4. ด้านระยะเวลา		
4.1 ใช้เวลาในการอบรมมากเกินไป	7	14.00
4.2 ช่วงระยะเวลาที่จัดไม่สะดวกต่อการฝึกอบรม	19	38.00
4.3 ใช้เวลาในการอบรมน้อยเกินไป	24	48.00
รวม	50	100
5. ด้านวิชาที่ฝึกอบรม		
5.1 ไม่น่าสนใจ	7	13.20
5.2 ไม่สามารถนำไปเพิ่มพูนรายได้	8	15.09
5.3 นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้จริง	10	18.86
5.4 ล้าสมัย	13	24.52
5.5 ยากเกินไป	15	28.30
รวม	53	100
6. ด้านสถานที่		
6.1 สกปรกไม่ถูกสุขลักษณะ	2	2.89
6.2 ไกลบ้านไม่สะดวกในการเดินทาง	3	4.34
6.3 ไม่มีห้องน้ำ	5	7.24
6.4 ร้อนอบอ้าว	8	11.59
6.5 การระบายอากาศไม่ดี	10	14.49
6.6 แสงสว่างไม่เพียงพอ	13	18.84
6.7 ไม่มีที่เก็บวัสดุ	13	18.84
6.8 คับแคบ แออัด	15	21.73
รวม	69	100

ตาราง 4.78 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างเคยพบในการเข้ารับบริการฝึกอบรม	จำนวนคน	ร้อยละ
7. ด้านสวัสดิการ		
7.1 ไม่มีวัสดุให้ผู้ฝึกอบรม	5	7.46
7.2 ไม่มีร้านหรือสถานที่ว่างจำหน่ายผลิตภัณฑ์	8	11.94
7.3 ไม่มีอาหาร และเครื่องดื่ม	15	22.38
7.4 ไม่มีรถรับ ส่ง	16	23.88
7.5 อาหาร และเครื่องดื่มไม่เพียงพอ	23	34.32
รวม	67	100
8. ด้านการสร้างอาชีพและการหารายได้		
8.1 ไม่มีที่ปรึกษาการทำธุรกิจ	13	16.04
8.2 ไม่มีสถานที่ว่างจำหน่ายสินค้า	17	20.98
8.3 ไม่มีเงินสนับสนุนการลงทุน	23	28.39
8.4 ไม่มีการประชุมสัมพันธ์สินค้า	28	34.56
รวม	67	100

จากตาราง 4.78 พบว่า ปัญหาที่พบในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้าน
คหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

1. กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 50 คน เคยพบปัญหาด้านวิทยากร ไม่มี
ประสบการณ์ ร้อยละ 34.00 พุดเร็ว ฟังไม่ชัด ร้อยละ 18.00 ขาดความเป็นกันเอง ร้อยละ 12.00
และไม่รักษาเวลา ร้อยละ 12.00

2. กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 61 คน เคยพบปัญหาด้านวัสดุ/อุปกรณ์
จำนวนไม่พอเพียง ร้อยละ 39.34 วัสดุสิ้นเปลือง ร้อยละ 26.22 ยุ่งยากต่อการใช้งาน ร้อยละ 11.47
ทันสมัยเกินไป ร้อยละ 11.47 ซ้ำรูด/ไม่ครบถ้วน ร้อยละ 6.55 และคุณภาพต่ำ ร้อยละ 4.91

3. กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 56 คน เคยพบปัญหาด้านงบประมาณ/
การเงิน งบประมาณน้อย ร้อยละ 33.92 ผู้อบรมต้องเสียค่าวัสดุ ร้อยละ 39.28 และผู้อบรมต้อง
เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ร้อยละ 26.78

4. กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 50 คน เคยพบปัญหาด้านระยะเวลา ใช้เวลาในการอบรมน้อยเกินไป ร้อยละ 48.00 ช่วงระยะเวลาที่จัดไม่สะดวกในการฝึกอบรม ร้อยละ 38.00 และใช้เวลาในการอบรมมากเกินไป ร้อยละ 14.00

5. กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 53 คน เคยพบปัญหาด้านวิชาที่ฝึกอบรม ยากเกินไป ร้อยละ 28.30 ล้าสมัย ร้อยละ 24.52 และนำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้จริง ร้อยละ 18.86 ไม่สามารถนำไปเพิ่มพูนรายได้ ร้อยละ 15.09 ไม่น่าสนใจ ร้อยละ 13.20

6. กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 69 คน เคยพบปัญหาด้านสถานที่คับแคบ แออัด ร้อยละ 21.73 แสงสว่างไม่เพียงพอและไม่มีที่เก็บวัสดุ ร้อยละ 18.84 การระบายอากาศไม่ดี ร้อยละ 14.49 ร้อนอบอ้าว ร้อยละ 11.59 ไม่มีห้องน้ำ ร้อยละ 7.24 ไกลบ้านไม่สะดวกในการเดินทาง ร้อยละ 4.34 และสกปรกไม่ถูกสุขลักษณะ ร้อยละ 2.89

7. กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 67 คน เคยพบปัญหาด้านสวัสดิการอาหาร และเครื่องดื่มไม่เพียงพอ ร้อยละ 34.32 ไม่มีรถรับ ส่ง ร้อยละ 23.88 ไม่มีอาหาร และเครื่องดื่ม ร้อยละ 22.38 ไม่มีร้านหรือสถานที่วางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 11.94 และไม่มีวัสดุให้ผู้ฝึกอบรม ร้อยละ 7.46

8. กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 67 คน เคยพบปัญหาด้านการสร้างอาชีพและการหารายได้ ไม่มีการประชาสัมพันธ์สินค้า ร้อยละ 34.56 ไม่มีเงินสนับสนุนการลงทุน ร้อยละ 28.39 ไม่มีสถานที่วางจำหน่ายสินค้า ร้อยละ 20.98 และไม่มีที่ปรึกษาการทำธุรกิจ ร้อยละ 16.04

ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม อยากให้เพิ่มความสนใจให้มากขึ้น ต้องการความรู้มากขึ้น ต้องการได้รับการฝึกอบรม อยากให้อบรมสิ่งใหม่ๆ ต้องการเวลาเพิ่ม ต้องการเรื่องใหม่ ทุกอย่างดีแล้วแต่เวลาน้อยไป ไม่ค่อยเข้าใจ สถานที่ไม่เพียงพอ ทันสมัยเกินไป งบประมาณน้อยไป ยากเกินไปและล้าสมัย ทุกอย่างดีแล้ว อยากให้ทำให้หน้าสนใจมากกว่านี้ อยากให้มีการจัดอบรม ต้องการสิ่งใหม่ สอนยากเกินไป

4.4 อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในครั้งนี้มีผลการศึกษาที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

4.4.1 ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 20 รายวิชา พบว่า มีความต้องการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.57) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม มีความต้องการที่จะเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญงานด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ให้กับตนเอง โดยเห็นความสำคัญว่าการฝึกอบรมด้านนี้สามารถนำไปใช้เพื่อสร้างอาชีพ เสริมรายได้ หรืออาชีพรอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้ครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ สุนันทา(2532) ที่กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมวิชาชีพว่าเป็นการบริการที่จัดขึ้นนอกระบบการศึกษาในโรงเรียนภาคปกติ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถด้านวิชาชีพเพิ่มพูนความรู้ และทักษะอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน และการดำรงชีวิต เป็นลักษณะของการจัดการศึกษาตามความต้องการ และความพร้อมของประชาชน มุ่งให้ผู้เรียนเห็นช่องทางและมีความพร้อมในการประกอบอาชีพ การฝึกอบรมวิชาชีพ เป็นแนวทางที่ทำให้บุคคลมีโอกาสศึกษาทั้งภาคปฏิบัติ และภาคทฤษฎีในระยะเวลาสั้นๆ และสามารถตรวจสอบถึงความเหมาะสมกับตนเอง โดยพิจารณาจากความชอบ ความถนัด และความต้องการของตนเอง ฉะนั้นการฝึกอบรมวิชาชีพจึงเป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่การพัฒนาเลือกอาชีพต่อไป และยังสอดคล้องกับการศึกษาของวรรณ (2547) ความต้องการการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของประชาชนในหมู่บ้านนอกเขตชลประทาน อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ประชาชนมีความต้องการการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับความคิดของ นุชตรียา (2553) ที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์หลักของการฝึกอบรมจะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้เพิ่มขึ้น อาจเป็นความรู้สมัยใหม่ หรือทันสมัยสามารถนำความรู้นั้นมาพัฒนาตนเองให้มีความชำนาญในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้นรวมถึงได้รับการปลูกจิตสำนึกที่ดี เพราะได้พบปะสังสรรค์กับผู้อื่นจึงมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความรู้ เปลี่ยนมุมมองในการปฏิบัติงาน และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ศักรินทร์ (2543) ที่ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการ

ฝึกรวมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และยังคงคล้องกับขงยุทธ (2545) ที่กล่าวว่า การฝึกรวมเป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ เนื่องจากความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของวิทยาการในปัจจุบันทำให้ทุกคนจำเป็นต้องขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน และเพิ่มพูนทักษะความชำนาญ เพื่อบรรเทาการสูญเสียบันเกิดจากการทำงาน โดยขาดความชำนาญ รวมถึงเปลี่ยนแปลงเจตคติให้เกิดความคิดใหม่ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความก้าวหน้า นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2546) ได้ให้ความหมายของคำว่า การฝึกงานอาชีพ หมายถึง กระบวนการในการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียน หรือผู้เข้ารับการฝึกมีประสบการณ์ความชำนาญ และความรู้ในวิชาชีพ และสามารถนำเอาประสบการณ์ความชำนาญ และความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการฝึกรวมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้าน คหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามในระดับมาก จำนวน 12 รายวิชา ได้แก่ กล่องใส่ผ้า (มีค่าเฉลี่ย 3.78) กล่องใส่แว่น (มีค่าเฉลี่ย 3.53) ที่ใส่จดหมาย (มีค่าเฉลี่ย 3.71) กระเป๋าช้อปปิ้ง (มีค่าเฉลี่ย 3.63) การทำดอกไม้จันทน์ (มีค่าเฉลี่ย 3.47) งานประดิษฐ์จากดินไทย (มีค่าเฉลี่ย 3.83) การสานตะกร้าพลาสติก (มีค่าเฉลี่ย 3.67) การร้อยมาลัยดอกไม้สด (มีค่าเฉลี่ย 3.64) การร้อยพวงกุญแจคริสตัล (มีค่าเฉลี่ย 3.87) การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ (มีค่าเฉลี่ย 3.55) การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่ (มีค่าเฉลี่ย 3.71) การประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก (มีค่าเฉลี่ย 3.70) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรายวิชาเหล่านี้เป็นรายวิชาที่ ได้รับการยอมรับ อยู่ในความนิยมและ เป็นที่ต้องการของตลาด โดยเฉพาะการทำดอกไม้จันทน์ และมีขั้นตอนในการผลิตรวดเร็ว ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เป็นงานที่สร้างรายได้ให้กับกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากมีความต้องการใช้ในพิธีกรรมอยู่ทุกวัน และปัจจุบันจังหวัดสมุทรสงครามเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในประเทศไทย ทำให้กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม เห็นความสำคัญของการประดิษฐ์ของขวัญของชำร่วยที่เป็นของที่ระลึก เช่นการร้อยพวงกุญแจคริสตัล งานประดิษฐ์จากดินไทย กล่องจากผ้า ที่ใส่จดหมาย กระเป๋าช้อปปิ้ง เป็นต้น สามารถสร้างรายได้ สร้างอาชีพที่ตรงตามความถนัด และความชอบของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พวงสุวรรณ (2541) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นด้านการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันหน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ และนำไปใช้เพื่อชุมชนน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบ

อาชีพส่วนใหญ่ นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ตามความถนัด และความชอบของตนเอง นำไปใช้เพื่อให้ตรงตามกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการได้ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวส่วนใหญ่ นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ประโยชน์แก่คนอื่น ๆ ในครอบครัวและตนเอง ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนพบว่าความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลในครอบครัวได้ นำไปใช้กับประชาชนในท้องถิ่นใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ประกอบอาชีพในท้องถิ่น อาชีพเสริม และทำให้ประชาชนในท้องถิ่นพัฒนาตนเองได้

จำนวน 8 รายวิชาที่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ชุดพจนานุกรม (มีค่าเฉลี่ย 3.47) ของใส่นามบัตร (มีค่าเฉลี่ย) การร้อยมาลัยประดิษฐ์ (มีค่าเฉลี่ย 3.12) การจัดกระเช้าแบบต่างๆ (มีค่าเฉลี่ย 3.33) การแกะสลักผักและผลไม้ (มีค่าเฉลี่ย 3.39) งานประดิษฐ์บายศรีจิวจากผ้า (มีค่าเฉลี่ย 3.25) การทำไดอารี่จากผ้าทอพื้นเมือง (มีค่าเฉลี่ย 3.39) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรายวิชา ดังกล่าวมีขั้นตอนในการปฏิบัติยุ่งยาก ซับซ้อน ใช้เวลาในการประดิษฐ์มาก ทำความเข้าใจยาก ซึ่งต้องอาศัยความประณีต ความละเอียดสวยงาม ทำให้ต้องใช้สายตาเพ่งตลอด ในการปฏิบัติงานและต้องฝึกฝนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความชำนาญ คือต้องอาศัยความอดทนในการประดิษฐ์ชิ้นงาน รวมถึงต้องใช้เงินทุนมาก บางชิ้นงานเป็นของสด เช่น ชุดพจนานุกรม แต่งงาน การร้อยมาลัยประดิษฐ์ การจัดกระเช้าแบบต่างๆ การแกะสลักผักและผลไม้ เป็นต้น หากไม่มีผู้สั่งซื้อจะทำให้ชิ้นงานที่ประดิษฐ์และวัสดุที่เป็นของสดเกิดความเสียหาย ขาดทุน หักกำไรใจ ในการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ พัฒนา (2540) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทำให้รู้ว่า สิ่งนั้นเป็นอะไร สามารถอธิบายและขยายความได้อย่างถูกต้อง สามารถนำสิ่งที่รู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ และเพื่อเพิ่มพูนทักษะ ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และคล่องตัวจนมีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถทำได้เองในสถานการณ์จริงในท้องถิ่น และความพร้อมของตน

4.4.2 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ก อายุ

กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีอายุต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการ และสนใจแสวงหาความรู้ สร้างอาชีพเสริม เพื่อ

เพิ่มพูนรายได้ ให้กับตนเองและครอบครัวแตกต่างกันซึ่งมาจาก วัยของกลุ่มตัวอย่าง อายุระหว่าง 40-50 ปี เป็นช่วงวัยกลางคน ซึ่งมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพมาระยะหนึ่ง และรู้ว่าอาชีพนั้นสามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ในระดับใดมีความมั่นคงทางการเงิน และมีโอกาสเพิ่มพูนรายได้หรือไม่ จึงมีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) เพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้กับครอบครัว อีกทั้งยังสามารถเพิ่มพูนทักษะทางด้านวิชาชีพ และสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปประกอบอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ที่แท้จริง และเกิดความมั่นคงทางรายได้ นอกจากนี้ ในช่วงอายุเหล่านี้จะมีบุตรอยู่ในวัยที่กำลังศึกษา ครอบครัวจึงจำเป็นต้องใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียนของบุตร ทำให้กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ต้องแสวงหาความรู้ด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ซึ่งสอดคล้องกับ พรทิพย์ (2542) กล่าวไว้ว่า คหกรรมศาสตร์ คือ การใช้ การจัดการ และการพัฒนาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชูปเปอริ (อ้างอิงใน พูนไท 2542) กล่าวว่า ในช่วงอายุ 45-65 ปี เป็นระยะที่บุคคลมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ในระยะนี้บุคคลจะดำเนินการประกอบอาชีพที่เลือกแล้ว และสร้างความก้าวหน้า และความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

ข รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 8,000-15,000 บาท ซึ่งเป็นรายได้ที่จัดอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างต่ำหากเทียบกับค่าครองชีพในปัจจุบัน และเป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่บ่งชี้ได้ว่า กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม มีความต้องการที่จะแสวงหาความรู้ทางการประกอบอาชีพ เพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้ที่ตนปรารถนา เพื่อนำมาสนับสนุนฐานะทางครอบครัวให้ดียิ่งขึ้น การฝึกอบรมจึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่กลุ่มแม่บ้านสามารถเข้ารับการฝึกอบรมได้ง่าย เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความชำนาญ กับตนเองให้ได้มีซึ่งการตอบสนองในความปรารถนา และต้องการ เพื่อการพัฒนาทางด้านอาชีพ และเสริมศักยภาพให้กับตนเองอีกด้วย สอดคล้องกับ ภูณท์ (2548) ที่กล่าวว่า ธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการอยากจะมี อยากจะเป็น ทั้งที่เกิดสภาวะในปัจจุบันที่บุคคลนั้นมีความสุขปรารถนา หรือพึงประสงค์สิ่งนั้นขึ้นมา เพื่อตอบสนองสิ่งที่ขาดไป นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับทฤษฎีของ อับราฮัม มาสโลว์ ที่กล่าวไว้ว่า ความต้องการที่จะรู้จักตนเอง ตามสภาพที่แท้จริง และพัฒนาตามศักยภาพของตน (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการที่จะ

รู้จัก และเข้าใจสภาพที่แท้จริงที่ตนเองเป็นอยู่ เข้าใจถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของตนเอง โดยไม่มีการปกปิดและบิดเบือน และยังสอดคล้องกับ วัชร (2548) ได้อธิบายไว้ว่าการฝึกอบรมเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้น เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความชำนาญ จนสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ระดับการศึกษา

กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะได้รับการฝึกอบรม เนื่องจากบุคคลเหล่านี้มีพื้นฐานความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ทำให้มีโอกาสหางานทำค่อนข้างยาก เพราะปัจจุบันหน่วยงานส่วนใหญ่ จะรับบุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเข้าทำงาน นอกจากนั้นความรู้ในระดับมัธยมศึกษา เป็นความรู้ซึ่งผู้เรียนไม่สามารถประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง มีความมั่นคงต่อชีวิตได้ กลุ่มแม่บ้านสตรีจึงจำเป็นต้องขวนขวายหาความรู้ เพิ่มเติมโดยพิจารณาความชอบ ความถนัดของตน ให้ตรงกับสถานการณ์ความเป็นอยู่ในปัจจุบันด้วยการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) และงานด้านคหกรรมศาสตร์เป็นงานที่สามารถนำมาประกอบอาชีพ และเพิ่มรายได้อย่างแท้จริงให้กับตนเองและครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ไสรณา (2549) ได้ศึกษาทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิต สาขาคหกรรมศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 90 คน พบว่าการเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิต ด้านคุณค่าหรือประโยชน์ของวิชาชีพ นิสิตและบัณฑิตมีทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ด้านนี้ในระดับที่ดี เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าวิชาคหกรรมศาสตร์เป็นศาสตร์ที่สามารถสร้างอาชีพได้ทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง เป็นวิชาที่มีความหลากหลาย ได้ฝึกทักษะ ประสบการณ์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2526) ที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการฝึกอบรมตามความถนัด เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเพื่อการดำรงชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ และสอดคล้องกับการศึกษาของ บุญญศักดิ์ (2541) เรื่องการพัฒนาอาชีพ ที่ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้ มีจัดการฝึกอบรมทักษะวิชาชีพให้กับผู้เรียนให้มีทักษะที่ดีต่อการทำงาน และการประกอบอาชีพ อบรมอาชีพให้แก่ประชาชนที่ว่างงานหรือไม่มีงานทำก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อยกระดับชีวิตให้สูงขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม

ง สถานภาพ

กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ยืนยันได้ว่า กลุ่มแม่บ้านสตรีมีความต้องการที่จะให้ครอบครัวเกิดความมั่นคง ทางรายได้ และความมั่นคงในการดำเนินชีวิต และสอดคล้องกับทฤษฎีของ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham H. Maslow, 1908-1987) ที่กล่าวไว้ว่า ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) หมายถึง ความต้องการความมั่นคง ปลอดภัย ทั้งด้านร่างกายและจิตใจได้รับการตอบสนองจากความ ต้องการ ซึ่งตามเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้แล้ว จึงเป็นที่มาของการที่กลุ่มแม่บ้านสตรีที่มีสถานภาพสมรส ต้องการเพิ่มหลักประกันในการดำเนินชีวิต และเร่งเห็นว่า หากตนเองได้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) อย่างถูกต้องจะก่อให้เกิดทักษะ ความสามารถในการประกอบวิชาชีพ และสนองตอบความต้องการในการสร้างฐานะทางครอบครัว และสังคมให้ดีขึ้น ทำให้เกิดความมั่นคงในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ตนเอง และครอบครัวมีความสุขตามปรารถนา

จ จำนวนสมาชิกในครอบครัว

กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2-3 คน จากผลของแบบสอบถาม ในครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกมากจะทำให้มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตสูง ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงทำให้ผู้ที่มีสถานะที่ต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบค่าใช้จ่ายหลักของครอบครัว จำเป็นที่จะต้องแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพตามความถนัด และความชอบของตน เพื่อเป็นช่องทางเพิ่มรายได้ และการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) เป็นศาสตร์วิชาชีพที่นำมาประยุกต์แลพบูรณาการมาจากความรู้รอบตัวของมนุษย์ เพื่อให้บุคคลได้มีการจัดการและเปลี่ยนแปลงตนเอง ครอบครัว อละสังคมให้ดีขึ้นทันเหตุการณ์ในยุคปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ กรประภา(2553) ที่กล่าวไว้ว่า คหกรรมศาสตร์เป็นศาสตร์วิชาชีพที่บูรณาการมาจากความรู้รอบด้านของมนุษย์ เพื่อให้บุคคลสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคมให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ เปรมวดี(2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คหกรรมศาสตร์คหกรรมศาสตร์เป็นวิชาที่เกิดจากการบูรณาการความรู้จากหลากหลายสาขาวิชาเข้าด้วยกัน เพื่อให้บุคคลสามารถ จัดการ

กับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี โดยการปรับปรุงความเป็นอยู่ของบุคคล ชุมชน ครอบครัว และสังคมให้ดีขึ้น จึงเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกใน ครอบครัว ในการเข้ารับการฝึกอบรมยังเป็นการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีกับกลุ่มแม่บ้านสตรีด้วยตนเอง ทำให้เกิดความคิดในการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ที่ดีมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน

4.4.3 การนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงครามมาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ได้แก่ ต้นมะพร้าว ต้นจาก ต้นกล้วย ต้นโสน ต้นอัมพวา ต้นตีนเป็ดน้ำ และผักตบชวา วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นเหล่านี้พบเห็นได้ในจังหวัดสมุทรสงครามทางด้านเกษตรกรรมหลัก ที่มีการเพาะปลูกมาเป็นระยะเวลา ยาวนาน หรือขึ้นเองตามธรรมชาติ พื้นที่ในจังหวัดสมุทรสงครามมีสภาพดิน ฟ้า อากาศ ที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืชเหล่านี้เป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งพืชเหล่านี้ยังเป็นผลผลิตหลักในการ ประกอบอาชีพ และสร้างรายได้ อาทิเช่น ต้นมะพร้าว มีการจำหน่าย ลูกมะพร้าว น้ำตาลปี๊บ ทำขนม ไม้กระดาน สานเป็นภาชนะ ไม้กวาด เป็นต้น เมื่อมองย้อนลงไปก็จะเห็นได้ว่าพืชเหล่านี้ยังมี ส่วนประกอบ อีกหลายส่วนที่สามารถนำมาสร้างชิ้นงานให้เกิดคุณค่า สร้างรายได้ สร้างอาชีพ ให้กับกลุ่มแม่บ้านสตรี จากที่กล่าวมาข้างต้น วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม สามารถสร้างเป็นชิ้นงานที่ใช้งานได้จริง เช่น ตะกร้า กระถาง ภาชนะใส่ของ พวงกุญแจ กระเป๋า เครื่องประดับ กรอบรูป ดอกไม้ประดิษฐ์ โมบาย เป็นต้น และยังเป็นที่ยอมรับของตลาด มีการวาง จำหน่ายเป็นหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล ตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆในจังหวัดสมุทรสงคราม อาทิ เช่น ตลาดน้ำอัมพวา ดอนหอยหลอด ตลาดร่มหุบ ตลาดน้ำท่าคา เป็นต้น นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศให้ความสนใจ และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ต่างๆเหล่านี้กลับไปเป็นของฝาก และ ของที่ระลึกซึ่งมีคุณค่า และใช้ประโยชน์ได้จริง เป็นการเพิ่มรายได้ มาสู่กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัด สมุทรสงคราม หากรูปแบบยังไม่ทันสมัย จึงต้องมีการฝึกอบรม และพัฒนาให้ชิ้นงานดูมีความ หลากหลายในด้านประโยชน์ใช้สอย มีรูปแบบที่สวยงาม และทันสมัยเข้ากับสถานการณ์ในยุค ปัจจุบัน อีกทั้งพื้นฐานของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามโดยส่วนใหญ่ มีความปรารถนา มีความเป็นนักประดิษฐ์ที่ดีเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จะเห็นได้จากการประดิษฐ์งานทางด้านหัตถกรรม เพื่อนำมาใช้สอยในชีวิตประจำวันของครอบครัว ซึ่งของใช้เหล่านี้ในทุกๆ บ้านจะมีใช้กันอยู่ โดยทั่วไป โดยไม่ต้องซื้อ ไม่ต้องหา ของใช้จำพวก ตะกร้า ไม้กวาด ภาชนะใส่ของ เครื่องประดับ ของเล่น เป็นต้น ดังนั้นหากหน่วยงานภาครัฐบาล และหน่วยงานภาคเอกชนจะนำเอาจุดแข็งของ กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม มาพัฒนาเพื่อต่อยอด และเพิ่มคุณค่าให้กับงานด้าน

คหกรรมศาสตร์ กระบวนการจัดการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ให้กับกลุ่มแม่บ้านสตรีอย่างต่อเนื่อง และมีการสนับสนุน การติดตามผล เพื่อให้ เกิดความสำเร็จในการฝึกอบรมสามารถสร้างอาชีพ และเพิ่มพูนรายได้ให้กับกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงครามได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของจังหวัดสมุทรสงคราม (2554) ที่ กล่าวไว้ว่า จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ การดำรงชีวิตไว้ ซึ่งวิถีชีวิตแบบไทยๆ จึงเป็นสถานที่ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และพื้นที่ จังหวัดสมุทรสงครามส่วนใหญ่ 2 ฟากแม่น้ำแม่กลองอันอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมแก่การเพาะปลูก พืชนานาชนิด ประกอบกับชาวเมือง มีความขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพ เมืองสมุทรสงคราม จึงกลายเป็นแหล่งผลิตพืชผลการเกษตรขนาดใหญ่ มีอาชีพหลัก คือ การทำสวนมะพร้าว แต่ใน ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจของชาวสวนได้รับผลผลิตที่ตกต่ำขายผลผลิตไม่ได้ราคาเท่าที่ควร ทำให้ผลผลิตที่เกิดขึ้นเกิดความเสียหาย จึงมีการแปรรูปผลผลิตให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่แปลกใหม่ และสามารถยืดอายุการใช้งานได้นานขึ้น โดยการฝึกอบรม และให้ความรู้เรื่องอาชีพ โดยการสนับสนุน วิทยากรมาสาธิตในงานด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ในรายวิชาต่างๆให้กับกลุ่มแม่บ้าน สตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งสอดคล้องกับ กลุ่มแม่บ้านเกษตรเอกชัย (ม.ป.ป) มีความสนใจ และ ขอบงานทางด้านนี้อยู่แล้ว เมื่อมีโอกาสจึงไปเรียนการทำเครื่องประดับจากโครงการฝึกอบรมอาชีพ และกลับมาดัดแปลงประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ จนเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้น และ สอดคล้องกับ กลุ่มสตรีและเยาวชนสหกรณ์วัดคริสตีย์ใน (2541) ได้เข้ารับการอบรมทำผ้ามัดย้อม ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัด และวิทยากรจากวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม และยังได้รับการสนับสนุนจากสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมให้ได้รับการ ฝึกอบรมเพิ่มเติมในด้านลวดลาย และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้กลุ่มแม่บ้านปราโมทย์ (2540) ประธานของกลุ่มมีความประสงค์ที่จะให้กลุ่มแม่บ้านสตรีมีอาชีพเสริมรายได้ ซึ่งสตรีจะว่าง จากการทำสวนผลไม้ จึงได้ขอการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ ทำพวงหรีดจากผ้าขนหนู และ ดอกไม้จันทร์ ปัจจุบันมีการจัดจำหน่ายสินค้าเป็นจำนวนมากเพราะได้รับการยอมรับจากตลาดได้ เป็นอย่างดีจึงทำให้มีรายได้ต่อเดือน 3,000 บาทต่อครัวเรือน และเป็นสิ่งที่สังเกตว่า วัฒนธรรมชาติ ของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม อาทิเช่น ชูมมะพร้าว ใบมะพร้าว เปลือกมะพร้าว เปลือกลูกจาก ผักแห้งต้นโสน เมล็ดของต้นอัมพวา ต้นตีนเป็ดน้ำ ใบผักตบชวา ดอกผักตบชวา ซึ่งกลุ่มแม่บ้าน สตรีจังหวัดสมุทรสงครามได้แสดงความคิดเห็นมาเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก วัฒนธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงครามเหล่านี้ กลุ่มแม่บ้านสตรีไม่เคยพบเห็นผลิตภัณฑ์ และวัฒนธรรมชาติเหล่านี้ไม่เป็นที่นิยมในการนำมาทำผลิตภัณฑ์ จึงทำให้มีการแสดงความคิดเห็น

ในการให้ข้อมูลที่ไม่หลากหลายมากนัก และอีกเหตุผลหนึ่ง อาจเนื่องมาจากกลุ่มแม่บ้านสตรีพบเห็นผลิตภัณฑ์เหล่านี้เป็นประจำ และเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความสนใจ ได้รับความนิยม จึงแสดงความคิดเห็นตามในสิ่งที่กลุ่มแม่บ้านสตรีได้พบเห็นมาเป็นคำตอบ

จากข้อมูลการศึกษาข้างต้นจะเห็นได้ว่าจังหวัดสมุทรสงครามเป็นหนึ่งสถานที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยว สภาพทางเศรษฐกิจมีความเจริญก้าวหน้า และเป็นที่ยอมรับของสังคม และมีกลุ่มแม่บ้านสตรีที่มีความเข้มแข็งในการสร้างอาชีพ และการหารายได้เสริม เพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพ มีความสนใจที่จะแสวงหาความรู้ ทักษะ ความชำนาญในการประกอบอาชีพ ดูได้จากการเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านคหกรรมศาสตร์ในรูปแบบต่างๆ จึงไม่เป็นที่ยากนักหากหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชนจะสนับสนุนทางด้านเงินทุน การจัดหาสถานที่ แหล่งจำหน่ายสินค้าทั้งในประเทศ และนอกประเทศให้กลับกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไปในอนาคต

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยศึกษาความต้องการฝึกรอบรวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

5.1 วัตถุประสงค์ สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์

ก เพื่อศึกษาความต้องการฝึกรอบรวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

ข เพื่อเปรียบเทียบความต้องการฝึกรอบรวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามตาม อายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ค เพื่อศึกษาการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกรอบรวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

5.1.2 สมมติฐาน

ก ความต้องการฝึกรอบรวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการฝึกรอบรวิชาชีพที่แตกต่างกัน

ข ความต้องการฝึกรอบรวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีความต้องการฝึกรอบรวิชาชีพที่แตกต่างกัน

ค ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกัน

ค ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามที่มีสถานภาพต่างกัน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกัน

ข ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกัน มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพที่แตกต่างกัน

5.1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยแบ่งกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงครามออกเป็น 3 กลุ่ม ตามอำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จำนวน 361 คน อำเภอบางคนที จำนวน 147 คน อำเภออัมพวา จำนวน 137 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 645 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 241 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (กูณฑ์, 2548 อ้างอิง ใน krejcie and morgan. 1970) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นภูมิ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จำนวน 135 คน อำเภอบางคนที จำนวน 55 คน และอำเภออัมพวา จำนวน 51 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเลือกความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ คหกรรมศาสตร์ ที่ต้องการฝึกอบรมมีทั้งหมด 20 รายวิชา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Best and Kahn .1993:246-250) แสดงระดับความต้องการของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความ คิดเห็นแต่ละข้อคำถาม ในระดับใดระดับหนึ่งเพียงระดับเดียว คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่กำหนดให้กลุ่มแม่บ้านสตรีแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรม วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์)

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการ ฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ได้แก่ ปัญหาด้านวิทยากร ด้านวัสดุ/อุปกรณ์ ด้านงบประมาณ/การเงิน ด้านระยะเวลา ด้านวิชาที่ฝึกอบรม ด้านสถานที่ ด้านสวัสดิการ ด้านการสร้างอาชีพ และการหารายได้

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยดำเนินการ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.2.1 ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์

5.2.2 นำแบบสอบถามทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณหา ค่าสถิติเพื่อการวิเคราะห์ดังนี้

5.2.2.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานตามตัวแปรข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว โดย แสดงการแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

5.2.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ 20 รายวิชา ใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.2.2.3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม โดยจำแนกตามอายุ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.2.2.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ใช้สถิติความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.2.2.5 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ได้แก่ ปัญหาด้านวิทยากร ด้านวัสดุ/อุปกรณ์ ด้านงบประมาณ/การเงิน ด้านระยะเวลา ด้านวิชาที่ฝึกอบรม ด้านสถานที่ ด้านสวัสดิการ ด้านการสร้างอาชีพ และการหารายได้ ใช้สถิติความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.3 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ปรากฏผลดังนี้

5.3.1 ข้อมูลทั่วไป โดยคำนวณหาจำนวนร้อยละสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้
กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งสิ้น 241 คน

5.3.1.1 อายุผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 40-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.60 รองลงมา มีอายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.26 และอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.12

5.3.1.2 รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ รายได้ 8,000-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.64 รองลงมา มีรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 29.04 และรายได้ต่ำกว่า 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.31

5.3.1.3 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 48.54 รองลงมา ระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.29 และระดับการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 21.16

5.3.1.4 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 65.14 รองลงมา สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 18.67 และสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย คิดเป็นร้อยละ 16.18

5.3.1.5 จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 2-3 คน คิดเป็นร้อยละ 61.41 รองลงมา จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.6 และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ต่ำกว่า 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.95

5.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

5.3.2.1 ด้านความต้องการฝึกอบรม อายุ 30-39 ปี มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51 อายุ 40-50 ปี มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 อายุ 51 ปีขึ้นไปมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60

5.3.2.2 ด้านความต้องการฝึกอบรม รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ต่ำกว่า 8,000 บาท มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 8,000-15,000 บาท มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.49 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 15,001 บาทขึ้นไป มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52

5.3.2.3 ด้านความต้องการฝึกอบรม ระดับการศึกษา ประถมศึกษา มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 มัธยมศึกษา มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 อุดมศึกษา มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61

5.3.2.4 ด้านความต้องการฝึกอบรม สถานภาพ โสด มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 สมรส มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 หย่าร้าง/หม้าย มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69

5.3.2.5 ด้านความต้องการฝึกอบรม จำนวนสมาชิกในครอบครัว ต่ำกว่า 2 คน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48 2-3 คน มีความต้องการอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47 4 คนขึ้นไป มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61

5.3.3 การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

5.3.3.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า อายุ 30-39 ปี 40-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

5.3.3.2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 พบว่า รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ต่ำกว่า 8,000 บาท 8,000-15,000 บาท 15,001 บาทขึ้นไป โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

5.3.3.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 พบว่า ระดับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

5.3.3.4 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 พบว่า สถานภาพ โสด สมรส หย่าร้าง/หม้าย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

5.3.3.5 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัว ต่ำกว่า 2 คน 2-3 คน 4 คนขึ้นไป โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

5.4 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยดังต่อไปนี้

5.4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาผลความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลการฝึกอบรมกลุ่มแม่บ้านสตรี ได้นำไปปรับปรุง พัฒนาในเรื่องการฝึกอบรมวิชาชีพให้กับกลุ่มแม่บ้านสตรี เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ สามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มแม่บ้านดังต่อไปนี้

5.4.1.1 จากการศึกษาพบว่า กลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) อยู่ในระดับมาก ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐบาล และภาคเอกชน ควรจัดการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นอย่างต่อเนื่อง ให้กับกลุ่มแม่บ้านสตรี เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความชำนาญที่ตรงกับความต้องการ และตรงตามความต้องการ หรือความสนใจที่จะนำไปใช้ประโยชน์ และมีการจัดสถานที่ในการจำหน่ายสินค้า การหางบประมาณ การจัดตั้งโครงการฝึกอบรมวิชาชีพรองรับให้กับกลุ่มแม่บ้าน และควรติดตามผลการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการฝึกอบรมจะทำให้กลุ่มแม่บ้านสตรีมีขวัญ และกำลังใจ มีเจตคติที่ดีต่อการฝึกอบรมวิชาชีพว่าสามารถนำมาใช้ประโยชน์ และสร้างรายได้ให้กับตนเอง และครอบครัวได้อย่างแท้จริง

5.4.1.2 ด้านหลักสูตรวิชาชีพและกระบวนการเรียนการสอนการจัดหลักสูตรวิชาชีพ ให้กับกลุ่มแม่บ้านสตรีให้สอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจ และความจำเป็นของตลาดแรงงาน ความนิยม ควรเน้นหลักสูตรที่กลุ่มแม่บ้านสตรีสามารถเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะ และความเข้าใจ บนพื้นฐานของความไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน เปิดโอกาสให้กลุ่มแม่บ้านสตรีได้แสดงความคิดเห็น โดยมีการสำรวจความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพของกลุ่มแม่บ้านสตรี 6 เดือน ทำการสำรวจ 1 ครั้ง เพื่อจะได้จัดการฝึกอบรมวิชาชีพได้ตรงตามความต้องการของกลุ่มแม่บ้านสตรี

5.4.1.3 ปัญหาในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิทยาการฝึกอบรมวิชาชีพ วิทยาการขาดประสบการณ์ในการสอน มีจำนวนน้อย สอนไม่รู้เรื่อง พูดเร็ว ฟังไม่ชัดเจน ขาดความเป็นกันเองกับ

ผู้เรียน และไม่รักษาเวลาในการฝึกอบรมวิชาชีพ ทั้งนี้หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแล และรับผิดชอบในการฝึกอบรมวิชาชีพทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ควรดำเนินการปรับปรุง และแก้ไขด้านวิทยากร จัดวิทยากรที่มีประสบการณ์อย่างแท้จริงเป็นหลัก และให้วิทยากรที่มีประสบการณ์น้อยเข้ามาเรียนรู้เทคนิค และวิธีการสอน หรือจัดฝึกอบรมให้กับวิทยากร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ ก่อนเข้าสอนผู้เรียน

5.4.1.4 ปัญหาในการฝึกอบรมวิชาชีพ ด้านวัสดุ/อุปกรณ์การฝึกอบรมวิชาชีพ วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีจำนวนไม่เพียงพอ ล้าสมัย ยุ่งยากต่อการใช้งาน วัสดุ/อุปกรณ์บางชนิดทันสมัยเกินไปสำหรับผู้เรียนจึงทำให้เกิดปัญหาทางด้านการใช้งาน อีกทั้งยังเกิดความชำรุด/ไม่ครบสมบูรณ์ และคุณภาพต่ำ ควรมีการสำรวจก่อนการฝึกอบรมวิชาชีพ และขอความสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการสนับสนุนทางด้านวัสดุ/อุปกรณ์

5.4.1.5 ปัญหาในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านงบประมาณ/การเงินการฝึกอบรมวิชาชีพ ผู้อบรมต้องเสียค่าวัสดุ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อเข้ารับการฝึกอบรม อาจเนื่องมาจากมีงบประมาณน้อยในการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ ควรขอความสนับสนุนกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อให้ได้มาซึ่งการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพ

5.4.1.6 ปัญหาในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านระยะเวลาการฝึกอบรมวิชาชีพ ใช้เวลาในการฝึกอบรมวิชาชีพน้อยเกินไป และช่วงระยะเวลาที่จัดไม่สะดวกต่อการฝึกอบรม และบางครั้งอาจใช้เวลาในการฝึกอบรมมากเกินไป ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนโดยสำรวจก่อนการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ

5.4.1.7 ปัญหาในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านวิชาที่ฝึกอบรม การฝึกอบรมวิชาชีพเป็นวิชาที่มีความยากเกินไป มีความล้าสมัย นำสิ่งที่ได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพไม่สามารถนำไปใช้งานได้จริง ไม่สามารถนำไปเพิ่มพูนรายได้ และเป็นรายวิชาที่ไม่น่าสนใจ จึงต้องมีการสำรวจความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อให้ได้รายวิชาที่ตรงตามความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

5.4.1.8 ปัญหาในการฝึกอบรมวิชาชีพด้านสถานที่การฝึกอบรมวิชาชีพ คับแคบ แออัด แสงสว่างไม่เพียงพอ ไม่มีที่เก็บวัสดุ การระบายอากาศไม่ดี ร้อนอบอ้าว ไม่มีห้องน้ำ ไกลบ้านไม่สะดวกในการเดินทาง สกปรกไม่ถูกสุขลักษณะ ควรมีการปรับปรุงสถานที่ที่ใช้ในการจัดฝึกอบรมวิชาชีพให้มีความสะอาด มีแสงสว่างที่เพียงพอ มีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน สร้างบรรยากาศที่ดีในการฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งจะช่วยลดความตึงเครียดจากสภาพที่แออัด จะทำให้

ผู้เรียนเกิดความสนใจ และตั้งใจในการฝึกอบรมวิชาชีพร่วม และได้ผลรับในการฝึกอบรมวิชาชีพร่วม อย่างมีคุณภาพ

5.4.1.9 ปัญหาในการฝึกอบรมวิชาชีพร่วมด้านสวัสดิการการฝึกอบรมวิชาชีพร่วม อาหาร และเครื่องดื่มนอกจากนี้ไม่มีที่เก็บวัสดุ ไม่มีรถรับ-ส่ง ไม่มีอาหาร และเครื่องดื่มนอกจากนี้ไม่มีร้าน หรือสถานที่ว่างจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ควรมีการสนับสนุนให้ผู้ที่มีจิตอาสาเข้ามาช่วยบริจาคเงิน อาหารให้กับผู้เรียน หรือผู้เรียนมีการร่วมมือกันในการเข้าร่วมและช่วยเหลือในด้านต่างๆของการฝึกอบรมวิชาชีพร่วมเท่าที่ตนจะมีกำลังและไม่เดือดร้อน เพื่อลดภาระให้กับผู้เรียน ตลอดจนสร้างการยอมรับให้กับสังคม

5.4.1.10 ปัญหาในการฝึกอบรมวิชาชีพร่วมด้านการสร้างอาชีพ และการหารายได้ การฝึกอบรมวิชาชีพร่วม ไม่มีการประชาสัมพันธ์สินค้า ไม่มีเงินสนับสนุนการลงทุน ไม่มีสถานที่ว่างจำหน่ายสินค้า ไม่มีที่ปรึกษาการทำธุรกิจ จากข้อมูลข้างต้นเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากการฝึกอบรมวิชาชีพร่วม จึงควรมีการสนับสนุน ติดตามประเมินผล และมีที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน เพื่อให้การฝึกอบรมวิชาชีพร่วม เกิดประโยชน์ และเพิ่มพูนรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจริง

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

5.4.2.1 การศึกษาความต้องการในการฝึกอบรมวิชาชีพร่วมหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ เช่น ด้านอาหาร และโภชนาการ ด้านผ้า และเครื่องแต่งกาย

5.4.2.2 การศึกษาและประเมินผลในการฝึกอบรมวิชาชีพร่วมหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ หลังจากที่ผู้เรียนได้รับการฝึกอบรมว่ามีประสิทธิผล หรือนำไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนงาน และการแก้ไขปรับปรุง และการพัฒนาการฝึกอบรมวิชาชีพร่วมในอนาคตต่อไป

5.4.2.3 การศึกษาวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ประเภทอื่นๆ นอกจากพืช เช่น เปลือกสัตว์ทะเล ได้แก่ เปลือกหอย เปลือกปู เป็นต้น มาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพร่วมหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์)

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ มั่นสติ. 2550. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีชั้นมัธยมศึกษาปีที่3. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กรประภา อุบลจันทร์. 2553. เจตคติที่มีต่ออาชีพคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยี

คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาคหกรรมศาสตร์. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

กระทรวงศึกษาธิการ. 2530. สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2530 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6(พ.ศ.2530-2534). สำนักพิมพ์, กรุงเทพฯ.

_____.ม.ป.ป. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554). เอ.จี.พรีนติ้ง., กรุงเทพฯ.

กระทรวงศึกษาธิการ.2536. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แนวนโยบายในการจัดการศึกษาผู้ด้อยข้ง. ม.ป.พ., กรุงเทพฯ.

_____.2546. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2546. ม.ป.พ., กรุงเทพฯ.

_____.2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์, กรุงเทพฯ.

_____.2551. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2551. องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์, กรุงเทพฯ.

กลุ่มแม่บ้านสตรี. 2553. ประวัติความเป็นมาของกลุ่มแม่บ้าน. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:<http://www.thaitambon.com>, 27 ตุลาคม 2553.

กฤษณ์ จินประชา. 2548. การศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของผู้ด้อยข้งเรือนจำกลางชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัย ราชภัฏราชนครินทร์.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- เกษร เสาวพงศ์. 2552. **ต้นตื้นเปิดน้ำ**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: <http://nanagarden.com/3245>, 22 ตุลาคม 2554.
- จงกลณี ชุตติมาเทวินทร์. 2542. **การฝึกอบรมเชิงพัฒนา**. พี.เอ.ลิฟวิ่ง., กรุงเทพฯ.
- ชาญณรงค์ วงศ์สุวรรณ. 2549. **รูปแบบการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารงาน ยุติธรรม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชูชัย สมितिไกร. 2544. **การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ณัฐชาภัทร คำคม. 2547. **ความต้องการของผู้ต้องขังหญิง ศึกษาเฉพาะกรณี:เรือนจำกลางนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารงานยุติธรรม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณิชาภา สุกดลภา. 2550. **ความต้องการฝึกอบรมด้านแรงงานสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในเขตกรุงเทพมหานคร**. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงรัตน์ เขียวชะอุ่มงาน. 2541. **การศึกษาความต้องการความรู้เพื่อประกอบอาชีพเสริมของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจังหวัดฉะเชิงเทรา**. ปริญญาานิพนธ์ ก.ศ.ม.. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นรีพรรณ สุวรรณกิตติ. 2541. **ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพของผู้ต้องขังก่อนพ้นโทษในเรือนจำกลางคลองเปรม**. (ภาควิชาโครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา). สาขาพัฒนาสังคม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นุชตรียา ผลพานิชย์. 2553. **แนวทางในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา**. คณะวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บุญญศักดิ์ ใจจงกิจ. 2541. **การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ**. ม.ป.พ., กรุงเทพฯ.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2542. **สถิติวิจัย**. ภาควิชาการการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ปรัชญา. 2552. **ต้นจาก**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้: <http://www.thairath.co.th/content/pol/20443>. 18 กันยายน 2554.
- เปรมวดี เจตนานุกาสน์. 2552. **เจตคติต่อการประกอบอาชีพอิสระทางด้านคหกรรมศาสตร์ของนักศึกษา คณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์(บัณฑิตศึกษา). คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- พรทิพย์ ตรงการดี. 2542. **ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน คหกรรมศาสตร์ในสถาบันการศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร**. (ภาควิชาคหกรรมศาสตร์). คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เจริญผล, กรุงเทพฯ.
- _____. 2540. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. สำนักงานทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง. 2541. **การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นหน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ กศม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัชรี ราวีศรี. 2545. **ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรราชการสาย ข มหาวิทยาลัยบูรพา**. วิทยานิพนธ์ ป.ม. (การบริหารทั่วไป) ชลบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา
- พัฒนา สุขประเสริฐ. 2540. **กลยุทธ์ในการฝึกอบรม**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- พัสนีย์ จันทร์สวัสดิ์. 2551. **ความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกลกังวล**. สาขาวิชาธุรกิจศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- พิชิต ฤทธิจรรยา. 2548. **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. เฮาส์ออฟเคอร์มีสท์, กรุงเทพฯ.
- พูนไท มีสัจย์. 2542. **ความต้องการของผู้ต้องขังในการฝึกอบรมวิชาชีพศึกษาเฉพาะกรณี: เรือนจำพิเศษ กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาสังคมสงเคราะห์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพศาล ไกรสิทธิ์. 2541. **การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง**. คณะครุศาสตร์. สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ. 2552. **โครงการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ประจำปี พ.ศ.2552**. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ. (อัดสำเนา)
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2554. **โครงการอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ครั้งที่ 2 / 2 5 5 4**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้: http://www.hec.rmutp.ac.th/th/files_upload/255.pdf. 22 เมษายน 2554.
- ยงยุทธ เกษสาคร. 2545. **เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม: Technique in Thailand and Conference**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เอส แอนด์ จี กราฟฟิค, กรุงเทพฯ.
- รัชณี จิตตวานิช. 2534. **เครื่องใช้จากมะพร้าว**. โอเดียนสโตร์. กรุงเทพฯ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531. **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ศึกษาพรกรุงเทพฯ.
- _____. 2543. **การวัดด้านจิตวิทยา**. สุวีริยาส์สัน, กรุงเทพฯ.
- _____. 2543. **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้ ชุมรมเด็ก**. ม.ป.พ., กรุงเทพฯ.
- วรรณ สุวรรณรัตน์. 2547. **ความต้องการการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของประชาชนในหมู่บ้านนอกเขตชลประทาน อำเภอเมืองดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี**. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. วิชาเอกศึกษาผู้ใหญ่. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจิตร อวระกุล. 2540. **การฝึกอบรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- วิทยนิเทศ. 2553. **แผนและนโยบาย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. ลัดดาวัลย์ พรินต์ติ้ง จำกัด, กรุงเทพฯ.
- วิทยาลัยการอาชีพพิมาย. ม.ป.ป.. **หลักสูตรระยะสั้น ประเภทวิชาคหกรรม**. [ออนไลน์]
เข้าถึงได้: http://www.phimai-icc.ac.th/phimai/viewpage.php?page_id=8. 21
กุมภาพันธ์ 2554.
- วิทยาลัยสารพัดช่างนครพนม. 2552. **รายวิชาหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาศิลปประดิษฐ์**.
[ออนไลน์]เข้าถึงได้: <http://202.143.172.202/nuke/html/modules.php?name=News&file=article&sid=99>. 18 พฤษภาคม 2554.
- วิทยาลัยสารพัดช่างนครพนม. ม.ป.ป. **หลักสูตรระยะสั้น คณะวิชาคหกรรม**. [ออนไลน์]
เข้าถึงได้: <http://www.bpc.ac.th/>. 22 เมษายน 2554.
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา.ม.ป.ป.. **หลักสูตรระยะสั้น (15-75 ชั่วโมง) ด้านคหกรรม**. [ออนไลน์]
เข้าถึงได้: <http://www.songkhlavc.ac.th/svc/datas52/data5.pdf>. 12 กันยายน 2554.
- วิไลรัตน์ แสงศรี. ม.ป.ป. **จิตวิทยาการสอนวิชาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ.
- ศักรินทร์ ชนประชา. 2543. **ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของ
ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดเชียงราย**. ปริญญาานิพนธ์.
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริระ ต่วนกระโทก. 2549. **ความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของทหารกอง
ประจำการ สังกัดกรมต่อสู้อากาศยาน หน่วยบัญชาการอากาศโยธิน
กองบัญชาการยุทธทางอากาศ แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม. 2549. **หลักสูตรระยะสั้น**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้
:<http://www.ssd.go.th/com>. 17 ตุลาคม 2554.
- สมคิด บางโม. 2544. **เทคนิคการฝึกอบรมและประชุม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- สันธนีย์ นิยาไล. ม.ป.ป. **วิชาชีพคหกรรมศาสตร์** Home Economies Profession. คณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ กรุงเทพมหานคร พระนครใต้.(อัครา) สำนักงานพัฒนาชุมชน. 2553. **ทะเบียนผู้ประกอบการ**. สมุทรสงคราม.(อัครา) สำนักงานคลัง. 2554. **กรมบัญชีกลาง (2554)**. ฉบับที่ 5 เดือนกุมภาพันธ์ 2554 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2554. สมุทรสงคราม.
- สุนันทา บุญสิทธิ์. 2532. **แนวทางส่งเสริมอาชีพเพื่อช่วยเหลืองานหญิงในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขา รัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. 2548. **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 6. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุวิทย์ หิรัญยกานนท์. 2538. **พจนานุกรมนักเรียน**. มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค, กรุงเทพฯ.
- เสาวพร เมืองแก้ว. 2538. **การพัฒนาหลักสูตรคหกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 1. ภาควิชา อาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ห จก.พี.เอ็น.การพิมพ์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- โสธมา เครือเมฆ. 2549. **ทัศนคติต่อวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ของนิสิตและบัณฑิตสาขา คหกรรมศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์ศึกษา). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ. 2538. **ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการศึกษาเกี่ยวกับการฝึกอบรม ในโครงการพัฒนาบุคลากร ทางด้านคอมพิวเตอร์ กระทรวงศึกษาธิการ**. วิทยานิพนธ์ กศม.. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อรรถสิทธิ์ ชื่นสงวน. 2545. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. [ออนไลน์]เข้าถึงได้:<http://www.e-learning.mfu.ac.th/mfu/1601101/chapter1501.html>, 21 มกราคม 2552
- Beland,I.L. and J.Passos. 1975. **Clinical Nursing**. (3 rd ed.) New York : The Macmillan Company.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

Sander H.C. 1966. *The Cooperative Extension Service*. Engle wood Cliff, New Jersey.

Prentice Hall, Inc.

Silverman, R.E. 1975. *Psychology*. New Jersey : Prentice Hall, inc.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. อาจารย์กาญจนา ถาวร

รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน อาจารย์ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรีพรรณ ตริศศักดิ์ศรี

หัวหน้าสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา)

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชนีวรรณ เพ็งปรีชา

อาจารย์ประจำสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันธนี นียาไส

หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์และออกแบบงานประดิษฐ์

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิรติ โสฬส

ตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายบริหาร และรองคณบดีฝ่ายวางแผน

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ภาคผนวก ค
ประวัติการศึกษาและการทำงาน

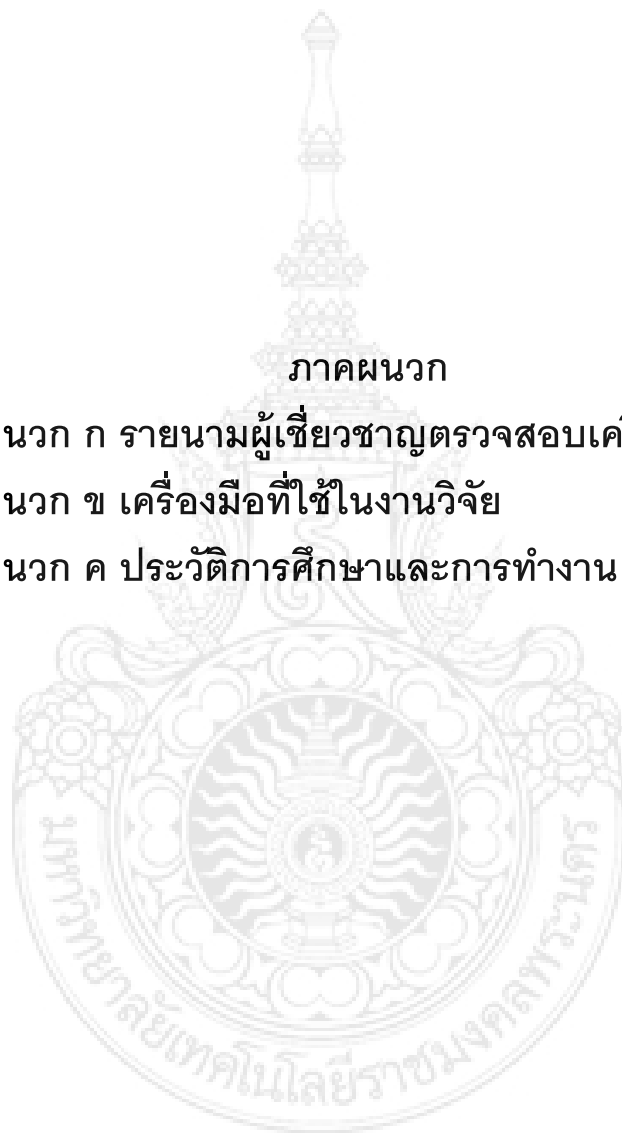

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ภาคผนวก ค ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ภาคผนวก ค
ประวัติการศึกษาและการทำงาน

แบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง
ความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์
(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของกลุ่มแม่บ้านสตรีจังหวัดสมุทรสงคราม

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ที่ต้องการ 20 รายวิชา
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงครามนำมาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์)
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) จำนวน 4 ข้อ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณกลุ่มแม่บ้านสตรี จังหวัดสมุทรสงครามที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทำให้งานวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปในอนาคต

นางสาววราภรณ์ กฤษทอง

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา)
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของท่าน

1.1 อายุ

( ) 30-39 ปี

( ) 40-50 ปี

( ) อายุ 51 ปีขึ้นไป

1.2 รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

( ) ต่ำกว่า 8,000 บาท

( ) 8,000-15,000 บาท

( ) 15,001 บาทขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษา

( ) ประถมศึกษา

( ) มัธยมศึกษา

( ) อุดมศึกษา

1.4 สถานภาพ

( ) โสด

( ) สมรส

( ) หย่าร้าง/หม้าย

1.5 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

( ) ต่ำกว่า 2 คน

( ) 2-3 คน

( ) 4 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อความของแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่า ท่านมีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความต้องการมากที่สุดเพียงระดับเดียว โดยกำหนดระดับความต้องการไว้ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ต้องการมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ต้องการปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ต้องการน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ต้องการน้อยที่สุด

รายวิชาที่ต้องการฝึกอบรม	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
2.1 กล่องจากผ้า					
2.2 กล่องใส่แว่น					
2.3 ที่ใส่จดหมาย					
2.4 กระเป๋าข้อปิ้ง					
2.5 ชุดพานแต่งงาน					
2.6 ซองใส่นามบัตร					
2.7 การทำดอกไม้จันทร์					
2.8 การร้อยมาลัยประดิษฐ์					
2.9 งานประดิษฐ์จากดินไทย					
2.10 การจัดกระเช้าแบบต่างๆ					
2.11 การสานตะกร้าพลาสติก					
2.12 การร้อยมาลัยดอกไม้สด					
2.13 การร้อยพวงกุญแจคริสตัล					
2.14 การแกะสลักผักและผลไม้					
2.15 การจัดดอกไม้รูปทรงต่างๆ					
2.16 งานประดิษฐ์บายศรีจิวจากผ้า					
2.17 ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าระบายสี					
2.18 การทำไดอารี่จากผ้าทอพื้นเมือง					
2.19 การใช้ผ้าในการจัดตกแต่งสถานที่					
2.20 การประดิษฐ์ของชำร่วยและของที่ระลึก					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น มาใช้ในเป็นการฝึกอบรมวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์(ศิลปประดิษฐ์) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อความของแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่า วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น นำมาใช้ในการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์) โดยเขียนลงในช่อง
ผลิตภัณฑ์งานประดิษฐ์ ตามความคิดเห็นของผู้กรอกแบบสอบถาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่นประเภทพืช	ผลิตภัณฑ์งานประดิษฐ์ (โปรดระบุชื่อผลิตภัณฑ์ตามความคิดเห็นของท่าน)
มะพร้าว	
ต้นมะพร้าว	แก้อี, ตะกร้า, กรอบรูป
ใบมะพร้าว	ตะกร้า, ดอกไม้, ตัวสัตว์ตกแต่งบ้าน
เปลือกมะพร้าว	พรมเช็ดเท้า

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	ผลิตภัณฑ์งานประดิษฐ์ (โปรดระบุชื่อผลิตภัณฑ์ตามความคิดเห็นของท่าน)
มะพร้าว	
ลูกมะพร้าว	.....
กะลามะพร้าว	.....
ทางมะพร้าว	.....
กากมะพร้าว	.....
ใยมะพร้าว	.....
ขุยมะพร้าว	.....
อื่นๆ โปรดระบุ	.....

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	ผลิตภัณฑ์งานประดิษฐ์ (โปรดระบุชื่อผลิตภัณฑ์ตามความคิดเห็นของท่าน)
จาก	
ต้นจาก	.....
ใบจาก	.....
เปลือกจาก	.....
อื่นๆ โปรดระบุ.....	.....
กล้วย	
ต้นกล้วย	.....
ใบกล้วย/ใบตอง	.....
ก้านกล้วย	.....
เปลือกกล้วย	.....
อื่นๆ โปรดระบุ.....	.....
โสน	
ต้นโสน	.....
ใบโสน	.....
ดอกโสน	.....
อื่นๆ โปรดระบุ.....	.....

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	ผลิตภัณฑ์งานประดิษฐ์ (โปรดระบุชื่อผลิตภัณฑ์ตามความคิดเห็นของท่าน)
อัมพวา	
ต้นอัมพวา	.....
ใบอัมพวา	.....
เปลือกอัมพวา	.....
เมล็ดอัมพวา	.....
อื่นๆ โปรดระบุ.....	.....
ดินเบ็ดน้ำ	
ต้นดินเบ็ดน้ำ	.....
ใบดินเบ็ดน้ำ	.....
ก้านดินเบ็ดน้ำ	.....
เปลือกดินเบ็ดน้ำ	.....
อื่นๆ โปรดระบุ.....	.....
ผักตบชวา	
ต้นผักตบชวา	.....
ใบผักตบชวา	.....
ดอกผักตบชวา	.....
อื่นๆ โปรดระบุ.....	.....

วัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น	ผลิตภัณฑ์งานประดิษฐ์ (โปรดระบุชื่อผลิตภัณฑ์ตามความคิดเห็นของท่าน)
อื่นๆ โปรดระบุ.....	
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
อื่นๆ โปรดระบุ.....	
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
อื่นๆ โปรดระบุ.....	
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรม
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์ (ศิลปประดิษฐ์)

คำชี้แจง

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านคหกรรมศาสตร์
(ศิลปประดิษฐ์) หรือไม่

( ) เคยได้รับการฝึกอบรม ( ) ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม

2. ท่านได้รับปัญหาในการเข้ารับการฝึกอบรมหรือไม่

( ) มี (ถ้ามีโปรดระบุปัญหา ตั้งแต่ข้อ 3-4)

( ) ไม่มี (ถ้าไม่มีโปรดข้ามไปตอบข้อ 4)

3. ปัญหาที่ท่านเคยได้รับการฝึกอบรม

ด้านวิทยากร

( ) ไม่รักษาเวลา

( ) มีจำนวนน้อย

( ) สอนไม่รู้เรื่อง

( ) ไม่มีประสบการณ์

( ) ขาดความเป็นกันเอง

( ) พูดเร็ว ฟังไม่ชัดเจน

( ) มีบุคลิกไม่หน้าเชื่อถือ

( ) ให้ความสนใจเฉพาะคน

( ) ขาดความรู้ในวิชาการฝึกอบรม

( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ด้านวัสดุ/อุปกรณ์

( ) คุณภาพต่ำ

( ) ล้าสมัย

( ) ทันสมัยเกินไป

( ) จำนวนไม่เพียงพอ

( ) ยุ่งยากต่อการใช้งาน

( ) ชำรุด/ไม่ครบสมบูรณ์

( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ด้านงบประมาณ/การเงิน

- ( ) งบประมาณน้อย
- ( ) ผู้อบรมต้องเสียค่าวัสดุ
- ( ) ผู้อบรมต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
- ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ด้านระยะเวลา

- ( ) ใช้เวลาในการอบรมมากเกินไป
- ( ) ใช้เวลาในการอบรมน้อยเกินไป
- ( ) ช่วงระยะเวลาที่จัดไม่สะดวกต่อการฝึกอบรม
- ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ด้านวิชาที่ฝึกอบรม

- ( ) ล้าสมัย
- ( ) ยากเกินไป
- ( ) ไม่น่าสนใจ
- ( ) นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้จริง
- ( ) ไม่สามารถนำไปเพิ่มพูนรายได้
- ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ด้านสถานที่

- ( ) ร้อนอบอ้าว
- ( ) ไม่มีห้องน้ำ
- ( ) ไม่มีที่เก็บวัสดุ
- ( ) คับแคบ แออัด
- ( ) แสงสว่างไม่เพียงพอ
- ( ) การระบายอากาศไม่ดี
- ( ) สกปรก ไม่ถูกสุขลักษณะ
- ( ) ไกลบ้านไม่สะดวกในการเดินทาง
- ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ด้านสวัสดิการ

- ( ) ไม่มีรถรับ ส่ง
- ( ) ไม่มีวัสดุให้ผู้ฝึกอบรม
- ( ) ไม่มีอาหาร และเครื่องดื่ม
- ( ) อาหาร และเครื่องดื่มไม่เพียงพอ
- ( ) ไม่มีร้าน หรือสถานที่วางจำหน่ายผลิตภัณฑ์
- ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

ด้านการสร้างอาชีพ และการหารายได้

- ( ) ไม่มีที่ปรึกษาการทำธุรกิจ
- ( ) ไม่มีเงินสนับสนุนการลงทุน
- ( ) ไม่มีการประชุมสัมมนาสินค้า
- ( ) ไม่มีสถานที่วางจำหน่ายสินค้า
- ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. ความต้องการ และข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*****

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ นามสกุล วราภรณ์ กรุดทอง

วัน เดือน ปี 18 พฤษภาคม 2523

ภูมิลำเนา อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

ประวัติการศึกษา

วุฒิการศึกษา	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (คศ.ม.)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	พ.ศ.2554
ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต (คศ.บ.) (เกียรตินิยมอันดับ 2)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	พ.ศ.2546

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

อาจารย์สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (กลุ่มงานคหกรรม)

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

